

ZAKON

O SPODBUJANJU RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE (ZSROVE-1)

(predlog za javno obravnavo)

I. POGLAVJE: SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja izvajanje politike države in občin na področju rabe obnovljivih virov energije, določa zavezujoči cilj za delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi v Republiki Sloveniji ter ukrepe za doseganje tega cilja in načine njihovega financiranja, ureja potrdila o izvoru energije, samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov, uporabo energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote v sektorju ogrevanja in hlajenja in sektorju prometa ter obveščanje in usposabljanje inštalaterjev.

2. člen

(prenos in izvajanje predpisov Evropske unije)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašata naslednji direktivi Evropske unije:

- Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L št. 2024/1711 z dne 26. 6. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU), in sicer v delu, ki se nanaša na postopke izdaje dovoljenj, in
- Direktiva 2012/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/EU in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L št. 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L št. 158 z dne 14. 6. 2019, str. 125), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2012/27/ES), in sicer v delu, ki se nanaša na potrdila o izvoru energije iz soprodukcije z visokim izkoristkom ter spodbujanje električne energije iz soprodukcije z visokim izkoristkom.

(2) Ta zakon ureja tudi sodelovanje Republike Slovenije v mehanizmu Evropske unije za financiranje energije iz obnovljivih virov za izvajanje Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebni ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1999/EU).

3. člen

(pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »biomasa« pomeni biološko razgradljivi deli proizvodov, odpadkov in ostankov biološkega izvora iz kmetijstva, vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora, ter gozdarstva in z njima povezanih proizvodnih dejavnosti, vključno z ribištvom in akvakulturo, ter biološko razgradljivi deli odpadkov, vključno z industrijskimi in komunalnimi odpadki biološkega izvora;
2. »biomasna goriva« so plinasta in trdna goriva, proizvedena iz biomase;
3. »bioplin« je plinasto gorivo, proizvedeno iz biomase;
4. »bruto končna poraba energije« je energija, dobavljena za energetske namene industriji, prometu, gospodinjstvom, storitvenemu sektorju, vključno z javnim sektorjem, kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, električna energija in toplota, ki ju porabi energetska panoga za proizvodnjo električne energije, proizvodnjo toplote in goriva, namenjenega uporabi v prometu, ter izguba električne energije in toplote pri distribuciji in prenosu;
5. »daljinsko hlajenje« je distribucija toplotne energije v obliki ohlajenih tekočin iz centralnih ali decentraliziranih proizvodnih virov prek omrežja do več zgradb ali zemljišč za hlajenja prostorov ali procesno hlajenje;
6. »daljinsko ogrevanje« je distribucija toplotne energije v obliki pare ali vroče vode iz centralnih ali decentraliziranih proizvodnih virov prek omrežja do več zgradb ali zemljišč za ogrevanje prostorov ali procesno ogrevanje;
7. »distribucija toplote« je prenos toplote po distribucijskem sistemu, ki vključuje tudi dobavo končnim odjemalcem;
8. »distributer toplote« je fizična ali pravna oseba, ki je odgovorna za distribucijo toplote;
9. »dobava« je prodaja vključno z nadaljnjo prodajo energije končnim odjemalcem;
10. »dobavitelj energije« je pravna ali fizična oseba, ki opravlja dejavnost dobave energije;
11. »dobavitelj goriva« je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki proda končnemu odjemalcu gorivo, biogorivo, mešanico obeh vrst goriv, vodik ali električno energijo za uporabo v prometu. Za dobavitelja goriva se štejejo tudi proizvajalec goriva, biogoriva, mešanice obeh vrst goriv, vodika ali električne energije, njihov uvoznik iz tretjih držav ali njihov pridobitelj v državah članicah Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), če ga uporabi sam kot končni odjemalec;
12. »dobropis za e-mobilnost (DEM)« je dokazilo o električni energiji proizvedeni iz obnovljivih virov energije, ki je bila dokazljivo dobavljena in porabljena v prometu na območju Republike Slovenije v določenem obdobju;
13. »druga tekoča biogoriva« pomeni tekoča biogoriva, ki se uporabljajo za energetske namene, vključno s proizvodnjo električne energije ter energije za ogrevanje in hlajenje, in ki so proizvedena iz biomase. Tekoča biogoriva za energetske namene ne vključujejo pogonskih biogoriva, ki so namenjena uporabi v prometu;
14. »dvosmerna pogodba na razliko« je pogodbeni dogovor, sklenjen med upravičencem do podpore in centrom za podpore, ki zagotavlja stabilizacijo prihodkov proizvajalcev energije in zmanjšanje njihove izpostavljenosti tržnim nihanjem cen energije. S pogodbo se določa minimalno

višino plačil, ki so proizvajalcem zagotovljena, in hkrati vzpostavlja zgornja omejitve presežnih plačil. Njen cilj je vzpostavitev mehanizma zaščite cen na način, da se zagotovi dolgoročna ekonomska vzdržnost naprave za proizvodnjo energije, ohranjanje spodbud za proizvodnjo energije ter spodbujanje učinkovitega sodelovanja na energetskih trgih, ob tem pa preprečevanje prekomernih podpor, ki bi lahko povzročile izkrivljanje trga ali neupravičeno obremenitev javnih sredstev;

15. »električna energija iz obnovljivih virov energije« je električna energija, ki jo proizvedejo proizvodne naprave, ki uporabljajo samo obnovljive vire energije, kot tudi del električne energije, ki jo iz obnovljivih virov energije proizvedejo kombinirane proizvodne naprave, ki uporabljajo tudi neobnovljive vire energije, razen električne energije iz črpalnih hidroelektrarn in drugih sistemov za shranjevanje energije;

16. »energija iz obnovljivih virov« je energija iz obnovljivih nefosilnih virov, in sicer vetrna, sončna (sončni toplotni in sončni fotovoltaični viri) in geotermalna energija, energija okolice, energija plimovanja, valovanja in druga energija morja, vodna energija, osmotska energija ter energija iz biomase, deponijskega plina, plina, pridobljenega z napravami za čiščenje odplak, in bioplina;

17. »energija okolice« sta naravna toplotna energija in energija, nakopičena v omejenem prostoru, ki se lahko shranjuje v zunanjem zraku, z izjemo izpušnega zraka, ali v površinski ali odpadni vodi;

18. »finančni instrument« je finančni instrument, kot je opredeljen v 29. točki 2. člena Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L št. 193 z dne 30. 7. 2018, str. 1);

19. »geotermalna energija« je energija, ki nastaja in je shranjena pod trdno zemeljsko skorjo v obliki toplote;

20. »goriva iz obnovljivih virov« so pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva in goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora;

21. »končni odjemalec s samooskrbo« je končni odjemalec, ki je imetnik soglasja za priključitev na prevzemno-predajnem mestu, ali druga oseba, ki ima soglasje imetnika soglasja za priključitev za odjem električne energije prek prevzemno-predajnega mesta, in ki proizvaja električno energijo iz obnovljivih virov energije za celotno ali delno pokrivanje lastne končne rabe električne energije z napravo za samooskrbo in lahko shranjuje ali prodaja lastno proizvedeno električno energijo iz obnovljivih virov, če navedene dejavnosti za negospodinjске odjemalce s samooskrbo niso osnovne poslovne ali poklicne dejavnosti;

22. »medsebojna izmenjava energije iz obnovljivih virov« je izmenjava energije iz obnovljivih virov neposredno med udeleženci na trgu, katerih prevzemno-predajna mesta pripadajo istemu članu bilančne sheme, ali posredno prek certificiranega tretjega udeleženca na trgu, kot je agregator. Pravica do medsebojne izmenjave ne posega v pravice in obveznosti vpletenih strani, ki jih imajo kot končni odjemalci, proizvajalci, dobavitelji ali agregatorji (v nadaljnjem besedilu: medsebojna izmenjava);

23. »MSP« je mikro, malo ali srednje podjetje, kot je opredeljeno v 2. členu Priloge k Priporočilu Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L št. 124 z dne 20. 5. 2003, str. 36);

24. »naprava za samooskrbo« je proizvodna naprava, ki proizvaja električno energijo iz obnovljivih virov energije praviloma za celotno ali delno pokrivanje potreb lastne končne rabe končnega odjemalca s samooskrbo, razen proizvodnih naprav, ki so, ali so bile, vključene v podporno shemo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom na podlagi 64.n člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 10/12 in 94/12 – ZDoh-2L), 372. člena Energetskega zakona

(Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20 in 158/20 – ZURE) ali 20. člena tega zakona;

25. »naprava za sončno energijo« je naprava, ki pretvarja energijo sonca v toplotno ali električno energijo, zlasti sončno toplotno in sončno fotovoltaično opremo;

26. »napredna pogonska biogoriva« so pogonska biogoriva, proizvedena iz surovin, navedenih v delu A Priloge IX Direktive 2018/2001/EU;

27. »nazivna električna moč« je najvišja trajna električna moč proizvodne naprave, za katero je ta izdelana in je navedena na napisni ploščici na proizvodni napravi, oziroma jo je mogoče razbrati iz proizvajalčevih specifikacij, ali je določena na podlagi prevzemnih meritev;

28. »objekt za shranjevanje električne energije ali toplote na isti lokaciji« je naprava za shranjevanje energije v kombinaciji s proizvodno napravo, ki sta priključeni na isto točko dostopa do omrežja;

29. »obnova proizvodne naprave« je obnova naprave, ki proizvaja energijo iz obnovljivih virov, zlasti popolna ali delna zamenjava naprav ali sistemov in obratovne opreme, za spremembo zmogljivosti ali povečanje učinkovitosti ali zmogljivosti te proizvodne naprave;

30. »obveznost glede obnovljivih virov energije« je program podpore, ki zahteva od:

a) proizvajalcev energije, da v proizvodnjo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov energije,

b) dobaviteljev energije, da v dobavo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov ali

c) od porabnikov energije, da v porabo vključijo določen delež energije iz obnovljivih virov, kamor spadajo tudi programi, pri katerih se takšne zahteve lahko izpolnijo z zelenimi certifikati;

31. »odvečna toplota in odvečni hlad« sta neizogibna toplota ali hlad, ki nastaneta kot stranski proizvod v industrijskih obratih ali elektrarnah ali v terciarnem sektorju in ki bi se brez dostopa do sistema daljinskega ogrevanja ali hlajenja neuporabljena odvedla v zrak ali vodo, kadar je ali bo uporabljen proces soproizvodnje ali kadar soproizvodnja ni izvedljiva;

32. »pogodba o nakupu električne energije iz obnovljivih virov« je dvostranska pogodba o nakupu električne energije iz obnovljivih virov med proizvajalcem in odjemalcem, ki je sklenjena dolgoročno in po tržni ceni, brez regulativnih posegov v določanje cen. Pogodba zagotavlja dolgoročno stabilnost cen za odjemalca in gotovost, ki je potrebna za to, da lahko proizvajalec sprejme odločitve o naložbi;

33. »pogonska biogoriva« so tekoča goriva za uporabo v prometu, proizvedena iz biomase;

34. »pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva z nizkim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč« so pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva, katerih surovine so bile proizvedene v okviru sistemov, ki se z izboljšanimi kmetijskimi praksami in pridelavo poljščin na območjih, ki se pred tem niso uporabljala za gojenje poljščin, izogibajo izpodrivalnemu učinku pogonskih goriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, in ki so bila proizvedena v skladu s trajnostnimi merili za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva;

35. »poljščine, ki se uporabljajo za živila in krmo« so poljščine z visoko vsebnostjo škroba, rastline za pridelavo sladkorja ali oljnice, ki se pridelujejo na kmetijskih zemljiščih kot glavne poljščine in ne vključujejo ostankov, odpadkov, lesne celuloze ali vmesnih poljščin, kot so dosevky in pokrovne poljščine, če uporaba takih vmesnih poljščin ne ustvari potrebe po dodatnih zemljiščih;

36. »poljščine z visoko vsebnostjo škroba« so poljščine, večinoma žita (ne glede na to, ali se uporabi le zrnje ali pa se uporabi celotna rastlina, kot v primeru silažne koruze), gomoljnice in

korenovke (kot so krompir, topinambur, sladki krompir, maniok in jam) ter stebelne gomoljnice (kot sta kolokazija in malanga);

37. »potrdilo o izvoru« je javna listina v elektronski obliki, katere namen je končnemu odjemalcu dokazati, iz katerega vira, kako in v katerem obdobju je proizvedena v njem določena količina energije;

38. »preostala mešanica energijskih virov« je skupna letna mešanica energijskih virov v Republiki Sloveniji, ki ne vključuje deleža, ki ga krijejo preklicana potrdila o izvoru;

39. »priključitev« je fizična priključitev ali priklop na energetska omrežje pod pogoji, določenimi s tem zakonom in zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo;

40. »program podpore« je vsak instrument, program ali mehanizem, ki ga uporabi država članica ali skupina držav članic in spodbuja uporabo energije iz obnovljivih virov z zmanjševanjem stroškov te energije, povečanjem cene, po kateri se lahko prodaja, ali povečanjem količine nabavljene energije na podlagi obveznosti glede obnovljive energije ali drugače, kamor med drugim spadajo finančni instrumenti, naložbena pomoč, davčne oprostitve ali olajšave, vračilo davkov, programi podpore, ki zavezujejo k uporabi obnovljive energije, vključno s programi, ki uporabljajo zelene certifikate, in neposredni programi zaščite cen, vključno s tarifami za dovajanje energije in spremenljivimi ali fiksnimi plačili premij;

41. »proizvodna naprava« je sklop opreme in napeljav, ki pretvarjajo obnovljive vire energije v električno energijo, toploto za ogrevanje in hlajenje ali v pogonska tekoča in plinasta biogoriva, in lahko samostojno obratuje;

42. »reciklirana ogljična goriva« so tekoča in plinasta goriva, ki se proizvajajo iz tokov tekočih ali trdnih odpadkov neobnovljivega izvora, ki niso primerni za snovno predelavo v skladu s 4. členom Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L št. 312 z dne 22. 11. 2008, str. 3), ali iz plina iz predelave odpadkov in izpušnega plina neobnovljivega izvora, ki nastajata kot neizogibna in nenamerna posledica proizvodnega procesa v industrijskih obratih;

43. »skupnost na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba« je pravna oseba,

a) ki temelji na odprti in prostovoljni udeležbi, je samostojna in jo dejansko nadzorujejo družbeniki ali člani, ki so v bližini projektov na področju energije iz obnovljivih virov, ki jih ima ta pravna oseba v lasti in jih razvija;

b) katere družbeniki ali člani so občine, pravne ali fizične osebe, razen pravnih oseb, ki opravljajo gospodarsko dejavnost in niso MSP;

c) jo sestavljajo vsaj tri različne pravne ali fizične osebe;

č) katere glavni cilj je zagotoviti okoljske, gospodarske in socialne skupnostne koristi za svoje družbenike, ali člane, ali lokalna območja, kjer deluje, in ne toliko finančne dobičke;

44. »skupnostna samooskrba« je proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije za celotno ali delno pokrivanje potreb vsaj dveh končnih odjemalcev, povezanih v skupnostno samooskrbo, z eno ali več napravami za samooskrbo;

45. »soproizvodnja z visokim izkoristkom« je postopek sočasne proizvodnje toplote in električne ali mehanske energije, ki izpolnjuje merila glede izkoristkov in prihrankov primarne energije iz Priloge II Direktive 2012/27/EU;

46. »tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu« so tekoča ali plinasta goriva, ki niso pogonska biogoriva ali bioplin in katerih energijska vsebnost izhaja iz obnovljivih virov energije, ki niso biomasa, ter se uporabljajo v prometu;

47. »toplota« je toplota v obliki pare, vroče vode, tople vode ali ohlajenih tekočin;

48. »toplotna črpalka« je naprava ali sistem, ki iz okolja odvzema toploto pri nižji temperaturi in jo pri višji temperaturi oddaja;

49. »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje« je sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz sproizvodnje ali 50 % kombinacije takšne energije;

50. »vodikova proizvodna naprava« je sklop opreme in napeljav, ki proizvaja vodik iz nizkoogljicnih virov ter lahko samostojno obratuje.

(2) Drugi izrazi s področja energetike, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja energetike.

(3) Drugi izrazi s področja alternativnih goriv, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo alternativna goriva.

(4) Izrazi s področja graditve objektov, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja graditve objektov.

(5) Izrazi s področja večstanovanjskih stavb, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo večstanovanjske stavbe.

(6) Izrazi s področja varstva okolja, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja varstva okolja.

4. člen

(določitev zavezujočega cilja)

(1) Delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije v Republiki Sloveniji, ki pomeni prispevek k skupni uresničitvi zavezujočega skupnega cilja EU, je v posodobljenem Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu (v nadaljnjem besedilu: NEPN) določen v višini 33% do leta 2030.

(2) Delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije v Republiki Sloveniji ne sme biti manjši od izhodiščnega deleža 25 %.

(3) Proizvodnja električne energije, plina in toplote iz obnovljivih virov energije ter gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so zanjo potrebni, so v javno korist.

5. člen

(izračun deleža energije iz obnovljivih virov)

(1) Bruto končna poraba energije iz obnovljivih virov se izračuna kot vsota:

- bruto končne porabe električne energije iz obnovljivih virov,
- bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja ter
- končne porabe energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju.

(2) Plin in električna energija iz obnovljivih virov energije se za namene izračuna deleža bruto končne porabe energije ter končne porabe energije iz obnovljivih virov iz prve, druge in tretje alineje prejšnjega odstavka upoštevajo samo enkrat.

(3) Energija, proizvedena iz goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izbora se upošteva v sektorju, kjer se porabi.

(4) Brez poseganja v predhodni odstavek se lahko Republika Slovenija dogovori z drugo oz. drugimi državami članicami Evropske unije, da se gorivo iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, porabljeno v eni državi članici, v celoti ali delno upošteva pri deležu bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov v državi članici, v kateri so ta goriva proizvedena. Republika Slovenija obvesti o sklenjenih sporazumih Evropsko komisijo, vključno s količino goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki jo je Republika Slovenija upoštevala pri svojem deležu bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov ter datumu začetka izvajanja sporazuma.

(5) Za namene prve alineje prvega odstavka tega člena se bruto končna poraba električne energije iz obnovljivih virov izračuna kot količina električne energije, proizvedene v Republiki Sloveniji iz obnovljivih virov, pri čemer je vključena proizvodnja električne energije pri končnih odjemalcih s samooskrbo in v skupnostih na področju energije iz obnovljivih virov ter električna energija iz goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, razen proizvodnje električne energije v akumulacijskih prečrpovalnih napravah iz vode, ki je bila najprej prečrpana navzgor, in električna energija, ki se uporablja za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora.

(6) Za namene druge alineje prvega odstavka tega člena se bruto končna poraba energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja izračuna kot količina energije za daljinsko ogrevanje in hlajenje, proizvedene v Republiki Sloveniji iz obnovljivih virov, k čemur se doda poraba druge energije iz obnovljivih virov v industriji, gospodinjstvih, storitvenem sektorju, kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu ter za ogrevanje, hlajenje in rabo energije v industrijskih procesih.

(7) Za namene tretje alineje prvega odstavka tega člena se končna poraba energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju izračuna kot vsota vseh pogonskih biogoriv, bioplinov in goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, porabljenih v prometnem sektorju. To vključuje goriva iz obnovljivih virov, dobavljena mednarodnim pomorskim skladiščem.

(8) Delež energije iz obnovljivih virov se izračuna kot bruto končna poraba energije iz obnovljivih virov, deljena z bruto končno porabo energije iz vseh virov energije, izraženo v odstotkih. Pri izračunu deleža energije iz obnovljivih virov se uporabljajo metodologija in opredelitve pojmov, določene v Uredbi (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o statistiki energetike (UL L št. 304 z dne 14. 11. 2008, str. 1).

(9) Ministrica ali minister, pristojen za energijo (v nadaljnjem besedilu: minister), podrobneje predpiše način izračuna bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov, pri čemer upošteva tudi določbe delegiranih aktov Komisije EU, izdanih na podlagi 35. člena Direktive 2018/2001/EU.

6. člen

(finančne spodbude za rabo obnovljivih virov energije iz evropske kohezijske politike in drugih finančnih mehanizmov)

(1) Upravičenci do finančnih spodbud za rabo obnovljivih virov energije so fizične osebe in pravne osebe, vključno z osebami javnega sektorja.

(2) Finančne spodbude za rabo obnovljivih virov energije se dodeljujejo z javnim pozivom ali z javnim razpisom, pri čemer se upoštevajo količine proizvedene energije iz obnovljivih virov energije in izpustov toplogrednih plinov ter stroškovna učinkovitost.

(3) Minister določi vrste finančnih spodbud za rabo obnovljivih virov energije, pogoje in merila za njihovo dodelitev, vrste upravičencev do spodbud ter spodbude, ki se dodeljujejo kot državne pomoči, spodbude, ki se dodeljujejo po pravilu »de minimis«, in druge finančne spodbude.

(4) Organ, ki dodeljuje finančne spodbude iz prejšnjega odstavka, na svoji spletni strani objavi vse prejemnike finančnih spodbud, njihov naslov ter vrsto in velikost financiranega projekta.

(5) V predpisu iz tretjega odstavka tega člena minister določi tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati naprave in sistemi za proizvodnjo energije iz obnovljive energije, da so upravičeni do finančnih spodbud.

II. POGLAVJE: POTRJEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

1. DEKLARACIJE ZA NAPRAVE

7. člen

(deklaracija za naprave)

(1) Deklaracija za napravo (v nadaljnjem besedilu: deklaracija) je odločba, ki jo izda agencija proizvajalcu, ki je lastnik ali upravljalec naprave, za posamezno napravo za proizvodnjo energije ali energenta za končno porabo. Z njo se potrjuje, da naprava izpolnjuje pogoje in zahteve v zvezi z vrsto naprave za proizvodnjo energije, namestitvijo predpisane merilne opreme, uporabljenim energetskim virom in doseganjem zahtevanih izkoristkov ter izbranim režimom obratovanja.

(2) Agencija na zahtevo proizvajalca energije izda z odločbo v upravnem postopku deklaracijo za napravo, če ta izpolnjuje predpisane pogoje. Deklaracija se izda za določen čas.

(3) Deklaracija se izda za naprave:

- za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije,
- za proizvodnjo električne energije iz neobnovljivih virov energije,
- za soproizvodnjo z visokim izkoristkom,
- za proizvodnjo plinastih goriv iz obnovljivih virov energije,
- za proizvodnjo toplote za ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov energije za naprave večje od 50 kW,
- za uporabo odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja,
- za proizvodnjo pogonskih tekočih in plinastih biogoriv,
- za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora,
- za vodikovo proizvodno napravo.

(4) Za posamezno napravo se lahko izda le ena deklaracija ne glede na število različnih vrst vhodnega energenta ali energije in število vrst proizvedenega energenta ali energije.

(5) Za napravo, ki proizvaja električno energijo v sproizvodnji z visokim izkoristkom iz obnovljivih virov energije, se izda deklaracija za napravo iz obnovljivih virov energije pod pogojem, da je zagotovljeno izpolnjevanje pogojev za sproizvodnjo z visokim izkoristkom.

(6) Za individualne in skupnostne naprave za samooskrbo z močjo manj kot 50 kW se deklaracije ne izda in za pridobitev potrdila o izvoru iz 10. člena tega zakona, za te naprave tehnične podatke zagotovi distribucijski operater.

(7) Pooblaščen osebe agencije nadzirajo imetnike deklaracij ter izpolnjevanje pogojev in zahtev iz deklaracije.

(8) Proizvajalec je dolžan obveščati agencijo o vseh spremembah naprave, ki lahko vplivajo na veljavnost deklaracije.

(9) Agencija po uradni dolžnosti spremeni deklaracijo, če je obveščena o spremembah na napravi oziroma v zvezi z napravo, ki vplivajo na pogoje in zahteve iz veljavne deklaracije.

(10) Agencija z odločbo odvzame deklaracijo, če:

- je bila naprava spremenjena tako, da ne izpolnjuje več pogojev in zahtev iz veljavne deklaracije;
- naprava ne obratuje, razen za čas trajanja krajših vzdrževalnih del ali
- proizvajalec na zahtevo agencije ne da podatkov, potrebnih za preverjanje pogojev in zahtev iz deklaracije.

8. člen

(register deklaracij)

(1) Agencija vodi elektronski register deklaracij za naprave (v nadaljnjem besedilu: register deklaracij), v katerem se vodijo podatki o napravah z veljavno deklaracijo in proizvajalcih, ki so imetniki deklaracij.

(2) Podatki iz registra so javni.

(3) Podatke o proizvajalcih in napravah z veljavno deklaracijo agencija po uradni dolžnosti vpiše v register deklaracij.

9. člen

(podzakonski predpisi)

(1) Minister predpiše tehnične pogoje in specifikacije, vključno s pogoji za meritve, registracijo in sporočanje merilnih rezultatov, ki jih morajo izpolnjevati posamezne vrste naprav iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona. Če obstajajo harmonizirani ali evropski standardi tehničnimi referenčnimi sistemi, ki jih vzpostavijo evropski organi za standardizacijo, se tehnični pogoji in specifikacije določijo na podlagi navedenih standardov. Prednost imajo harmonizirani standardi, katerih sklici so bili objavljeni v Uradnem listu Evropske unije v podporo evropskemu pravu, vključno z Uredbo (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktivo

2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta. Če teh standardov ni, pa se v tem vrstnem redu uporabijo drugi harmonizirani standardi in evropski standardi. Tehnični pogoji in specifikacije ne določajo, kdaj je treba naprave in sisteme certificirati.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) predpiše vsebino vloge za pridobitev deklaracije, podrobneje uredi izdajanje deklaracije, čas veljavnosti deklaracij glede na vrsto oziroma tehnologijo naprave za proizvodnjo energije, prijavo sprememb podatkov iz deklaracije ter vsebino in vodenje registra deklaracij.

2. POTRDILA O IZVORU

10. člen

(potrdilo o izvoru)

(1) Potrdilo o izvoru je dokument v elektronski obliki, ki omogoča proizvajalcem in dobaviteljem, da dokažejo, iz katerega energetskega vira, v kateri napravi in kako je proizvedena energija ali energent, ki so ga proizvedli oziroma dobavili. Potrdilo o izvoru lahko pridobi proizvajalec za energijo ali energent, proizveden v napravi, ki ima veljavno deklaracijo.

(2) Potrdilo o izvoru izda center za podpore na zahtevo proizvajalca energije, ki je imetnik deklaracije za napravo iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona. Potrdilo o izvoru se izda, prenese in razveljavi v elektronski obliki v skladu s standardom SIST EN 16325 ter je natančno, zanesljivo in zaščiteno pred goljufijami. Tako potrdilo velja za javno listino.

(3) Potrdilo o izvoru je izdano proizvajalcu z vpisom potrdila na račun tega proizvajalca v registru potrdil o izvoru. Potrdilo o izvoru se lahko prenese s prenosom na račun novega imetnika v registru potrdil o izvoru ali z izvozom potrdil na imetnika v tujini.

(4) Če center za podpore zavrne zahtevo za izdajo potrdila o izvoru, mora o tem izdati odločbo.

(5) Centru za podpore sporočajo podatke v zvezi s proizvedeno energijo, za katero center za podpore izdaja potrdila o izvoru, naslednji subjekti:

- elektrooperater sistema, na katerega je priključena naprava za proizvodnjo električne energije, za katero se izdaja potrdilo o izvoru;
- proizvajalec plinastih goriv iz obnovljivih virov energije in vodika za prodajo;
- operater sistema, na katerega je priključena naprava za proizvodnjo plina iz obnovljivih virov energije, za katere se izdaja potrdilo o izvoru;
- distributer toplote, na katerega omrežje je priključena naprava za proizvodnjo energije za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov;
- druga oseba, ki ima podatek, ki ga center za podpore potrebuje.

(6) Pooblaščen osebe centra za podpore nadzirajo imetnike potrdil o izvoru ter izpolnjevanje predpisanih pogojev in zahtev glede potrdil o izvoru. Pooblaščen osebe agencije izvajajo nadzor nad potrdili o izvoru.

(7) Potrdilo o izvoru energije je standardne velikosti 1 MWh. Za vsako enoto proizvedene energije iz določene naprave za proizvodnjo energije je mogoče izdati največ eno potrdilo o izvoru.

(8) Posamezno potrdilo o izvoru je za dokazovanje izvora energije veljavno za transakcije 12 mesecev od zadnjega dneva proizvodnje takšne enote energije, za katero je bilo potrdilo izdano, razveljavi pa se lahko najpozneje v 18 mesecih od zadnjega dneva proizvodnje enote energije, za katero je bilo potrdilo izdano. Potrdila o izvoru, ki niso razveljavljena v roku iz prejšnjega stavka, prenehajo veljati in se upoštevajo pri izračunu preostale mešanice energetskih virov. Dobavitelji so dolžni potrdila o izvoru, ki jih imajo na računu, razveljaviti najpozneje šest mesecev po preteku njihove veljavnosti.

(9) Količina energije iz posameznega vira, ki ustreza potrdilom o izvoru in jo dobavitelj energije prenese na tretjo stranko, se odšteje od deleža posameznega vira energije v njegovem naboru energetskih virov za obveščanje končnih odjemalcev o deležu posameznega vira energije oziroma prispevka posameznega vira energije k skupni sestavi goriv, ki jih je dobavitelj izkoristil v predhodnem letu. Enako velja za navedbo sklicevanja na referenčne vire, kot so spletne strani, na katerih so javnosti na voljo podatki o vplivih na okolje, ki so izraženi vsaj z izpusti ogljikovega dioksida kot rezultatom proizvodnje energije iz skupne sestave goriv, ki jih je dobavitelj izkoristil v predhodnem letu.

(10) Kadar se plin dobavlja iz omrežja za vodik ali plin, vključno s plinastimi gorivi iz obnovljivih virov nebiološkega izvora in biometanom, mora dobavitelj za dokazovanje deleža ali količine energije iz obnovljivih virov v svoji mešanici energijskih virov uporabiti potrdila o izvoru, razen za delež svoje mešanice energijskih virov, ki ustreza morebitnim nedokumentiranim komercialnim ponudbam in za katerega lahko dobavitelj uporabi preostalo mešanico energijskih virov. Kadar odjemalec porablja plin iz omrežja za vodik ali plin, vključno z gorivi iz obnovljivih virov nebiološkega izvora in biometanom, kot je razvidno iz komercialne ponudbe njegovega dobavitelja, se za vsako porabo plina izdana potrdila o izvoru prekličejo v količini, ki ustreza podatkom o deležu teh plinov v omrežju.

(11) Potrdila o izvoru se ne uporabljajo za izračunavanje bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov in dokazovanje doseganja ciljev iz 4. člena tega zakona. Prenosi potrdil o izvoru, ki jih dobavitelji izvedejo ločeno ali skupaj s fizičnim prenosom energije, ne vplivajo na odločanje Republike Slovenije, da za doseganje svojih ciljev za obnovljivo energijo uporabi statistične prenose, sodeluje z drugimi državami v skupnih projektih ali oblikuje skupne programe podpor obnovljivim virom energije za izpolnjevanje ciljev ali na izračun končne bruto porabe energije iz obnovljivih virov.

(13) Vlada z uredbo podrobneje uredi pogoje, način in postopek izdaje potrdil o izvoru, podrobneje določi najdaljše obdobje veljavnosti potrdila in načine prenehanja veljavnosti potrdil ter podrobneje določi vrste podatkov, zavezanca za sporočanje in sporočanje podatkov iz petega odstavka tega člena.

11. člen

(vsebina potrdila o izvoru)

(1) Potrdilo o izvoru mora vsebovati najmanj podatke o:

- a) tem, ali se potrdilo nanaša na električno energijo, plin, goriva ali toploto za ogrevanje ali hlajenje, ali odvečno toploto;
- b) energetskem viru, iz katerega je bila energija proizvedena, ter dnevu začetka in konca njene proizvodnje, ki se lahko opredeli tudi:

- v skladu z bilančnim obračunskim intervalom, ki velja za predmetno omrežje v katerega se prevzema plin iz obnovljivih virov, vključno z gorivi iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ali toploto za ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov;

- v skladu z bilančnim obračunskim intervalom, kot je opredeljen v 15. točki 2. člena Uredbe 2019/943/EU, v primeru električne energije iz obnovljivih virov;

c) identiteti, lokaciji, vrsti in zmogljivosti naprave, v kateri je bila energija proizvedena;

č) tem, v kolikšni meri je naprava prejela podporo za naložbe in v kolikšni meri je imela enota energije koristi od programov podpore ter vrste programa podpore;

d) dnevu začetka obratovanja naprave in

e) dnevu in državi izdaje potrdila ter enotni identifikacijski številki potrdila.

(2) Potrdilo o izvoru električne energije in potrdilo o izvoru toplote iz soproizvodnje z visokim izkoristkom mora poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebovati še:

a) toplotno in električno zmogljivost proizvodne naprave, v kateri je bila električna energija proizvedena;

b) spodnjo kurilno vrednost goriva, iz katerega je bila električna energija proizvedena, uporabo toplote, proizvedene skupaj z električno energijo, in natančno navedbo dnevov in krajev proizvodnje;

c) podrobno navedbo količine električne energije in toplote, proizvedene v soproizvodnji z visokim izkoristkom;

č) podrobno navedbo prihrankov primarne energije;

d) nazivni električni in toplotni izkoristek naprave za soproizvodnjo.

(3) Potrdilo o izvoru toplote za ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov energije in odvečne toplote mora poleg podatkov iz prvega odstavka tega člena vsebovati še podatke o sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja, v katerega se dobavlja toplota.

(4) Proizvodni napravi, ki proizvaja električno energijo v soproizvodnji z visokim izkoristkom iz obnovljivih virov energije in ki ima deklaracijo za proizvodno napravo iz obnovljivih virov energije v skladu s tretjim odstavkom 7. člena tega zakona, se za proizvedeno električno energijo izda potrdilo o izvoru električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov, na katerem so navedeni tudi podatki iz drugega odstavka tega člena.

(5) Vlada lahko v uredbi iz trinajstega odstavka prejšnjega člena predpiše tudi druge podatke, ki jih mora vsebovati potrdilo o izvoru, vrsto podatkov, ki jih morajo za pridobitev potrdila o izvoru zagotavljati proizvajalci, in način uporabe potrdil o izvoru.

12. člen

(potrdila o izvoru, izdana v drugih državah)

(1) Potrdilo o izvoru, ki ga izda pristojni izdajatelj v drugi državi članici EU na način in pod pogoji iz Direktive 2018/2001/EU in Direktive 2012/27/EU, ima v Republiki Sloveniji enako dokazno moč o podatkih iz prvega, drugega in tretjega odstavka prejšnjega člena kot potrdila o izvoru, ki jih izda center za podpore. V Republiki Sloveniji se priznavajo potrdila o izvoru, ki jih izda

druga država članica, izključno za dokazovanje deleža oziroma količine energije iz obnovljivih virov v naboru energetskih virov lastnika potrdil o izvoru.

(2) Center za podpore zavrne priznanje potrdila o izvoru, če upravičeno dvomi o točnosti, zanesljivosti ali verodostojnosti potrdila. Zavrnitev priznanja potrdila o izvoru kot dokaza mora temeljiti na objektivnih, preglednih in neizključujočih merilih. Center za podpore obvesti Evropsko komisijo o zavrnitvi potrdila o izvoru z utemeljitvijo zavrnitve.

(3) V primeru, ko center za podpore zavrne priznanje potrdila o izvoru, ki ga je izdal pristojni izdajatelj v drugi državi članici EU, je dolžan na zahtevo Evropske komisije priznati potrdilo o izvoru in odpraviti odločbo, s katero je zavrnil priznanje.

(4) Potrdilo o izvoru, ki ga izda tretja država, se v Republiki Sloveniji ne prizna, razen če ima EU s tretjo državo sklenjen sporazum o vzajemnem priznavanju potrdil o izvoru, izdanih v EU, združljiv sistem potrdil o izvoru, vzpostavljen v navedeni tretji državi, in v primeru neposrednega uvoza ali izvoza energije.

(5) Center za podpore kot izdajatelj potrdil o izvoru zagotovi sodelovanje z drugimi izdajatelji oziroma združenji izdajateljev, če to zmanjša ovire pri dostopu do drugih trgov. Center za podpore zagotavlja tudi tehnično upravljanje in vzdrževanje registra potrdil o izvoru in v ta namen zagotovi povezljivost z drugimi registri.

13. člen

(register potrdil o izvoru)

(1) Center za podpore vodi elektronski register potrdil o izvoru in zagotavlja tehnično upravljanje in vzdrževanje registra potrdil o izvoru.

(2) Register iz prejšnjega odstavka mora vsebovati najmanj podatke o:

- a) proizvedeni energiji po posameznih napravah za proizvodnjo energije iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona;
- b) potrdilih o izvoru, ki jih ima posamezni imetnik, vključno s podatkom o državi, v kateri je bilo posamezno potrdilo izdano;
- c) vseh prenosih posameznega potrdila o izvoru;
- č) preklicu ali drugem načinu prenehanja veljavnosti posameznega potrdila o izvoru;
- d) uporabi potrdil o izvoru za dokazovanje, da je bila določena količina energije proizvedena v soproizvodnji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov ali iz neobnovljivih virov (razveljavitev potrdila), z vsemi podatki o razveljavljenem potrdilu in podatki o lastniku razveljavljenega potrdila;
- e) potrdilih o izvoru, ki so bila izvožena iz Republike Slovenije in uvožena v Republiko Slovenijo.

(3) Če je imetnik potrdila fizična oseba, se v registru potrdil vodijo tudi naslednji osebni podatki imetnika:

- ime in priimek,
- davčna številka,

- stalno prebivališče.

(4) Osebni podatki iz registra se lahko uporabljajo samo za vodenje registra deklaracij za naprave in registra potrdil o izvoru.

(5) Del registra potrdil o izvoru je tudi račun v registru, v katerega so vneseni podatki o posameznem imetniku potrdil o izvoru in podatki o vseh potrdilih o izvoru, s katerimi je imetnik opravljal prenose, razveljavitve ali preklice (v nadaljnjem besedilu: transakcije). Račun proizvajalca se lahko odpre le za proizvajalca energije, ki ima za napravo za proizvodnjo energije veljavno deklaracijo, račun trgovca pa tudi za vsako drugo osebo, ki pridobi ali opravlja transakcije s potrdili o izvoru.

(6) Posamezni imetnik računa ima vpogled le v podatke, ki so v njegovem računu ali računih.

(7) Center za podpore s splošnim aktom podrobneje določi način in pravila za vodenje registra potrdil o izvoru, pogoje za odprtje računa v registru, vodenje računa in zaprtje računa v registru ter način in obliko sporočanja upravičencev do potrdil o izvoru.

III. POGLAVJE: ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV ZA PODPORE IN IZVAJANJE PODPORNIH SHEM

14. člen

(splošno)

(1) Rabo obnovljivih virov energije spodbuja država s programi izobraževanja, obveščanja in ozaveščanja javnosti, pripravo predpisov, finančnimi spodbudami in drugimi programi podpore.

(2) Raba obnovljivih virov energije se spodbuja z namenom povečanja količine in deleža obnovljivih virov energije, povečanja zanesljivosti oskrbe z energijo, zmanjšanja uvozne odvisnosti pri oskrbi z energijo in drugih energetskih razlogov, ki so določeni v strateških dokumentih in akcijskih načrtih.

(3) Ukrepi in mehanizmi za spodbujanje večje uporabe obnovljivih virov energije so podrobno določeni v dolgoročnem časovnem načrtu sredstev za podpore iz 18. člena tega zakona in dokumentih dolgoročnega načrtovanja energetske politike, akcijskih načrtih, strategijah in programih.

15. člen

(sredstva za podpore)

(1) Sredstva za podpore so namenska sredstva, ki se oblikujejo v skladu s tem zakonom in so namenjena le za zagotavljanje podpor ter druge namene, določene s tem zakonom.

(2) Sredstva za podpore upravlja center za podpore iz 17. člena tega zakona. Upravljanje z namenskimi sredstvi za podpore vključuje prihodke od upravljanja s sredstvi kot tudi stroške, ki nastanejo v povezavi z upravljanjem teh sredstev. Za potrebe upravljanja s temi sredstvi je center za podpore v tekočem letu upravičen do nadomestila v višini, ki ni nižja od 0,05 odstotka

in ne višja od 0,1 odstotka vrednosti sredstev v upravljanju na zadnji dan preteklega leta. Višina odstotka za posamezno leto se določi v letnem načrtu upravljanja.

(3) Sredstva za podpore se zagotavljajo na enotnem računu s:

- a) prispevkom za zagotavljanje podpor proizvodnji energije iz obnovljivih virov, ki ga mora plačevati vsak končni odjemalec električne energije, zemeljskega plina in toplote iz omrežja ter končni odjemalec trdnih, tekočih in plinastih goriv;
- b) prodajo električne energije, ki jo center za podpore odkupi po zagotavljeni odkupni ceni;
- c) proračunskimi viri, če se za podpiranje energije iz obnovljivih virov energije oblikujejo posebna namenska proračunska postavka in določijo namenski proračunski prihodki;
- č) sredstvi, pridobljenimi iz statističnih prenosov v skladu s 44. členom tega zakona;
- d) sredstvi, pripadajočimi Republiki Sloveniji zaradi sodelovanja v vlogi gostiteljice projektov v mehanizmu Unije iz drugega odstavka 50. člena tega zakona;
- e) pozitivnimi bančnimi obrestmi in obresti iz naslova naložb v banke znotraj območja EU ter za naložbe z jamstvom Republike Slovenije ter
- f) zamudne obresti, pridobljene iz upravljanja s sredstvi centra za podpore.

(4) Sredstva za izvajanje podpor se uporabljajo za:

- a) delovanje centra za podpore,
- b) zagotavljanje podpor,
- c) zagotavljanje naložbene pomoči za naprave za samooskrbo,
- č) ureditev izravnave razlik med napovedano in realizirano proizvodnjo električne energije,
- d) plačila za statistične prenose v skladu s 44. členom tega zakona,
- e) skupne projekte med državami članicami EU in državami članicami ter tretjimi državami v skladu z 45. in 47. členom tega zakona,
- f) za finančna plačila v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov v skladu z 32. in 33. členom Uredbe 2018/1999/EU,
- g) plačilo negativnih bančnih obresti ter zamudnih obresti, ki temeljijo na sodni poravnavi ali odločitvi sodišča,
- h) druge namene, določene s tem zakonom.

16. člen

(določanje prispevkov za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov in njihova poraba)

(1) Prispevek za spodbujanje proizvodnje iz obnovljivih virov iz točke a) tretjega odstavka prejšnjega člena se končnim odjemalcem obračunava na MWh dobavljene energije.

(2) Višino prispevkov določi vlada tako, da je vsa energija, ne glede na vrsto, enakomerno obremenjena.

(3) Končni odjemalec plačuje prispevek kot posebno postavko na mesečnem računu za omrežnino oziroma računu za dobavljeno gorivo ali toploto. Oseba, ki prejme prispevek skupaj s plačilom računa, ga mora takoj in brezplačno prenesti v korist centra za podpore.

(4) Dobavitelji fosilnih trdnih, tekočih in plinastih goriv in toplote prenesejo prispevek mesečno na podlagi prodaje v korist centra za podpore.

17. člen

(center za podpore)

(1) Dejavnost centra za podpore je obvezna državna gospodarska javna služba.

(2) Gospodarska javna služba iz prejšnjega odstavka obsega naslednje naloge:

- a) upravljanje sredstev iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona;
- b) vodenje in izvajanje podpornih shem, sklepanje pogodb o podporah in izplačevanje podpor;
- c) odkup električne energije v okviru izvajanja podporne sheme iz 102. člena tega zakona po ceni, ki jo določi vlada;
- č) izdajanje potrdil o izvoru in vodenje registra potrdil o izvoru;
- d) dodeljevanje naložbene pomoči za naprave za samooskrbo;
- e) prodaja odkupljene električne energije na trgu na dražbi ali z razpisom oziroma na energetske borze;
- f) obravnava pobud in pridobivanje ponudb investitorjev ali promotorjev za sodelovanje Republike Slovenije v mehanizmih mednarodnega sodelovanja za doseganje deleža energije iz obnovljivih virov v skladu s IV. poglavjem tega zakona;
- g) zagotavljanje delovanja, tehničnega upravljanja in vzdrževanja registra potrdil o izvoru;
- h) izvajanje nalog kontaktne točke iz 75. člena tega zakona;
- i) izdajanje pravil za delovanje centra za podpore po javnem pooblastilu, za katera mora pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje vlade;
- j) pripravljanje smernic in mnenj v postopkih priprave prostorskih aktov za področje energije iz obnovljivih virov v skladu z zakonom, ki ureja ureditev prostora;
- k) vodenje, tehnično upravljanje, vzdrževanje registra dobropisov za e-mobilnost.

(3) Center za podpore izvaja tudi druge dejavnosti, povezane z obveščanjem, ozaveščanjem ter usposabljanjem iz tega zakona in iz zakona, ki ureja učinkovito rabo energije.

(4) Izvajalec gospodarske javne službe dejavnost centra za podpore ne sme izvajati dejavnosti elektrooperaterja, operaterja sistema zemeljskega plina, operaterja sistema za daljinsko ogrevanje ali hlajenje ali dejavnosti proizvodnje energije ali goriv.

(5) Gospodarsko javno službo dejavnost centra za podpore v Republiki Sloveniji izvaja gospodarska družba, katere edini družbenik je Republika Slovenija, ki s koncesijskim aktom uredi izvajanje gospodarske javne službe ter z njo sklene koncesijsko pogodbo.

(6) Center za podpore pridobiva sredstva za svoje delovanje iz prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije iz točk a) in b) tretjega odstavka 15. člena tega zakona. Višino sredstev iz prispevka za delovanje centra za podporo določi vlada na podlagi sprejetega letnega programa dela in finančnega načrta družbe. Če vlada do 31. marca tekočega leta ne določi višine sredstev, se Center za podpore do sprejema novega sklepa financira v višini, kot jo določa zadnji veljavni sklep, sorazmerno v višini ene dvanajstine za vsak mesec. Vlada z vsakokratnim sklepom določi znesek namenjen za delovanje centra za podpore. V sklepu se znesek prikaže po namenih, in sicer za kontaktno točko, za upravljanje s sredstvi centra za podpore ter za izvajanje vseh ostalih nalog centra za podpore.

(7) Center za podpore lahko opravlja tudi druge naloge s področja spodbujanja energetske učinkovitosti, alternativnih goriv ali zmanjševanja emisij v prometu, ki niso del izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe. Sredstva za izvajanje teh nalog, ki so prihodek centra za podpore, zagotovi ministrstvo. Center za podpore v ta namen z ministrstvom sklene pogodbo, s katero se določijo namen, obseg in vir financiranja nalog, sredstva za izvajanje teh nalog in pogoji opravljanja nalog. Center za podpore mora voditi ločene računovodske obračune in evidence o sredstvih za izvajanje nalog iz tega odstavka in uporabi teh sredstev za posamezne naloge.

(8) Podrobno ureditev izvajanja podpor določi center za podpore v pravilih iz točke i) drugega odstavka tega člena. Center za podpore lahko določi obvezno uporabo digitalnih storitev v vseh delih poslovanja s centrom za podpore.

(9) Center za podpore mora voditi ločene računovodske obračune in evidence o sredstvih, zbranih s prispevki iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona, in uporabi teh sredstev za različne vrste podpor, delovanje centra za podpore in druge predpisane namene. Vlada podrobneje predpiše izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena ter ločeno vodenje računovodskih evidenc in obračunov.

(10) Center za podpore vodi register prejemnikov podpor. Podatke o prejetih podporah lahko center za podpore preda pristojnim organom v okviru poročanj, ki jih je dolžan izvajati. Center za podpore podatke o višini in prejemnikih podpor objavi na svoji spletni strani.

(11) Osebe, ki od centra za podpore prejemajo podporo ali prodajajo električno energijo preko centra za podpore, in operaterji, na katerih omrežje so navedene osebe priključene, so centru za podpore na njegovo zahtevo dolžni predati podatke, ki jih center potrebuje za izvajanje svojih nalog v okviru gospodarske javne službe po tem zakonu.

(12) V register prejemnikov podpor se vpišejo tudi naslednji osebni podatki prejemnikov podpor:

- ime in priimek,
- davčna številka in
- stalno prebivališče.

(13) Podatki iz registra, razen osebnih podatkov iz prejšnjega odstavka, so javni.

(14) Osebni podatki se lahko uporabljajo samo za vodenje registra prejemnikov podpor.

18. člen

(dolgoročni časovni načrt)

(1) Vlada vsaki dve leti do 31. decembra sprejme dolgoročni časovni načrt doseganja ciljev spodbujanja proizvodnje in rabe obnovljivih virov energije za naslednjih pet let (v nadaljnjem besedilu: dolgoročni časovni načrt).

(2) V dolgoročnem časovnem načrtu vlada vsaj za naslednji dve leti predvidi:

- a) obseg sredstev, zbranih iz virov sredstev za podpore iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona;
- b) obseg sredstev, ki so namenjena za posamezni ukrep za doseganje ciljev spodbujanja rabe obnovljivih virov energije;
- c) okvirni časovni raspored in pogostost javnih pozivov;
- č) pričakovane primerne tehnologije (po potrebi);
- d) način in časovnico prerazporeditve sredstev, če v predvidenem obdobju zbrana sredstva niso porabljena;
- e) po potrebi tudi vključevanje Republike Slovenije v mehanizme mednarodnega sodelovanja za doseganje deleža energije iz obnovljivih virov.

(3) Pri pripravi dolgoročnega časovnega načrta vlada tudi na podlagi podatkov centra za podpore in agencije oceni učinkovitost dosedanjih programov podpor za energijo iz obnovljivih virov in iz soproizvodnje z visokim izkoristkom. Ocena se vključi v celovito nacionalno energetska in podnebno poročilo o napredku v skladu z 20. členom Uredbe 2018/1999/EU.

(4) Dolgoročni časovni načrt vsebuje oceno potrebnih finančnih sredstev in ne predvideva posegov v okolje.

(5) Vlada lahko v posameznem letu obdobja, za katero velja dolgoročni časovni načrt, ta načrt spremeni, če je to potrebno zaradi prilagoditve obsegu zbiranja ali uporabe sredstev za podpore.

(6) Dolgoročni časovni načrt in njegove spremembe se javno objavijo.

IV. POGLAVJE: PODPORE ZA SPODBUJANJE PROIZVODNJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV IN ZA SHRANJEVANJE ENERGIJE

1. SPLOŠNO O VRSTAH PODPOR, ENERGETSKIH TEHNOLOGIJAH IN ZAHTEVAH

19. člen

(namen in upravičenost)

(1) Podpore se dodeljujejo z namenom spodbujanja razvoja projektov, ki temeljijo na obnovljivih virih energije, s ciljem povečanja deleža obnovljivih virov v energetska mešanici, zagotavljanja finančne stabilnosti projektov ter s tem omogočanja trajnostnega izvajanja projektov

in krepitvi tržne integracije obnovljivih virov energije z izboljšanjem njihove konkurenčnosti in vključevanjem v energetske trg.

(2) Podpore se načrtujejo tako, da se prepreči vsako neupravičeno izkrivljanje učinkovitega delovanja trgov ter hkrati ohranijo učinkovite spodbude za poslovanje in cenovni signali. Če so stroški proizvodnje energije iz obnovljivih virov, vključno z normalnim tržnim donosom na vložena sredstva, višji od tržnih cen tovrstne energije, se za energijo, proizvedeno v teh napravah, lahko dodelijo podpore.

(3) Višina podpore se določi po načelu stroškovne učinkovitosti, s ciljem zagotoviti učinkovito rabo energije in spodbujati rabo obnovljivih virov energije. Pri določanju načinov spodbujanja in višine podpor se lahko upoštevajo tudi drugi vidiki, kot so odpornost energetskih sistemov, okoljska trajnostnost, socialni vidik, ohranjanje kulturne dediščine in naravnega okolja, uporaba naravnih materialov, povezovanje energetskih sektorjev in sistemov ter spodbujanje zaposlovanja in regionalnega razvoja.

(4) Pri določanju načinov spodbujanja in višine podpor je mogoče za demonstracijske in pilotne projekte, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in manjše proizvodne določiti višjo raven podpore. Za skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov se upoštevajo njihove posebnosti, hkrati pa se zagotovi enakopravna možnost sodelovanja pri pridobivanju podpor kot drugim udeležencem na trgu.

20. člen

(vrste podpor)

Podpora za spodbujanje uvajanja energije iz obnovljivih virov se šteje za državno pomoč in se zagotavlja iz sredstev za podpore v obliki:

- a) spodbude za naložbe, namenjene financiranju novih ali prenovljenih proizvodnih naprav ter sistemov za shranjevanje energije,
- b) pomoči za tekoče poslovanje, namenjene podpori za proizvodnjo energije in zagotavljanju obratovanja.

21. člen

(energetske tehnologije)

Podpore iz prejšnjega člena se lahko namenjajo za naslednje vrste individualnih ali skupnostnih proizvodnih naprav:

- a) za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, razen proizvodnje električne energije iz vodika,
- b) za proizvodnjo električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom iz obnovljivih virov,
- c) za proizvodnjo toplote in hladu iz obnovljivih virov, vključno s toplotnimi črpalkami v skladu s Prilogo VII k Direktivi 2018/2001/EU, ter rabo odvečne toplote,
- č) za proizvodnjo plina iz obnovljivih virov,

- d) za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, kot je vodik,
- e) za proizvodnjo pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina (vključno z biometanom) in biomasnih goriv,
- f) za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov z uporabo drugih novih demonstracijskih in pilotnih tehnologij,
- g) za shranjevanje električne energije (lahko v kombinaciji z eno od drugih vrst naprav),
- h) za shranjevanje toplote (lahko v kombinaciji z eno od drugih vrst naprav),
- i) za shranjevanje plina iz obnovljivih virov energije (lahko v kombinaciji z eno od drugih vrst naprav),
- j) za shranjevanje goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, kot je vodik (lahko v kombinaciji z eno od drugih vrst naprav),
- k) za shranjevanje pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina, biometana in biomasnih goriv (lahko v kombinaciji z eno od drugih vrst naprav).

22. člen

(trajnostni kriteriji)

(1) Podpora za soproizvodnjo z visokim izkoristkom iz obnovljivih virov se lahko dodeli le, če te naprave zagotavljajo skupne prihranke primarne energije v primerjavi z ločeno proizvodnjo toplote in električne energije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2023/1791 ali kateri koli naknadni zakonodaji, ki ta akt v celoti ali delno nadomešča.

(2) Podpora za proizvodnjo pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina (vključno z biometanom) in biomasnih goriv se dodeli le, če so goriva skladna s trajnostnimi merili in merili za prihrank emisij toplogrednih plinov iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov ter so proizvedena iz surovin iz Priloge IX k navedeni direktivi.

(3) Podpora za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, kot je vodik, se dodeli le, če se vodik in goriva na osnovi vodika proizvajajo iz obnovljivih virov energije v skladu z metodologijami, določenimi za obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu, iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov.

(4) Drugi trajnostni kriteriji za dodeljevanje podpor ter pogoji uporabe načela kaskadne uporabe biomase in hierarhije ravnanja z odpadki so določeni v 96. in 97. členu tega zakona.

23. člen

(zahteve, pogoji in merila)

(1) Dodelitev pomoči v okviru postopka dodeljevanja temelji na objektivnih, jasnih, preglednih in nediskriminatornih pogojih in merilih za upravičenost in izbor, ki so predhodno opredeljena in objavljena vsaj šest tednov pred rokom za predložitev vlog, da se zagotovi učinkovita konkurenca.

(2) Dodelitev pomoči lahko temelji tudi na necenovnih predizbirnih merilih ali merilih za dodelitev, ki temeljijo na ocenjevanju prispevka projekta k trajnostnosti in odpornosti, kot so:

- a) kakovost projekta,
- b) zmožnost pravočasne izvedbe projekta,
- c) odgovorno poslovno ravnanje,
- č) kibernetična varnost in varnost podatkov,
- d) prispevek k odpornosti sistema,
- e) prispevek k zmanjšanju prezasedenosti omrežja,
- f) povezovanje energetskih sektorjev in sistemov,
- g) okoljska trajnostnost ter
- h) inovativnost.

(3) Necenovna merila so na podlagi pregledne, objektivne in nediskriminatorne metodologije zasnovana tako, da omogočajo razvrščanje upravičenih projektov in da ne povzročajo nesorazmernih stroškov. Natančnejša določitev teh meril se opredeli v postopku dodeljevanja podpor.

(4) Dodelitev pomoči se na nediskriminatoren način lahko omeji na posamezne vrste tehnologij, obnovljivi vir, velikost in tip proizvodnih naprav, kadar je mogoče predvideti, da bodo z bolj selektivnim pristopom dosežena manjša izkrivljanja konkurence in kadar bi tehnološka nevtralnost privedla do neoptimalnih rezultatov v zvezi z:

- a) dolgoročnim potencialom določene tehnologije,
- b) potrebo po povečanju raznovrstnosti,
- c) stroški integracije omrežij,
- č) omrežnimi omejitvami in stabilnostjo omrežij,
- d) potrebo po izogibanju izkrivljanja na trgih surovin, ki se nanaša na biomaso.

(5) Vlada z uredbo opredeli vrste podpor in predpiše tehnične specifikacije in zahteve za proizvodne naprave in hranilnike energije, pogoje glede inštalirane oziroma nazivne moči ter druge pogoje in merila za dodelitev pomoči, ki temeljijo na pravilih in postopkih za dodelitev državnih pomoči v skladu s shemo pomoči in se podrobneje določijo v okviru postopka dodeljevanja spodbud.

2. SPODBUDA ZA NALOŽBE V NOVE IN PRENOVLJENE PROIZVODNE NAPRAVE IN ZA SHRANJEVANJE ENERGIJE

24. člen

(opredelitev pomoči)

(1) To poglavje ureja investicijske spodbude za naložbe v novo nameščene proizvodne naprave, hranilnike energije in prenovo obstoječih zmogljivosti. Spodbuda se dodeljuje kot državna pomoč na podlagi sheme pomoči s predvidenim obsegom zmogljivosti in proračunom.

(2) Spodbuda se na podlagi javnega poziva ali javnega razpisa, ki ga izvede center za podpore, dodeljuje v obliki neposrednih nepovratnih sredstev za naložbe v energetske tehnologije iz 21. člena.

(3) Znesek dodeljene pomoči je neodvisen od dejanske proizvodnje energije.

25. člen

(intenzivnost pomoči)

(1) Upravičeni stroški so skupni stroški naložbe za projekt, ki se nahaja na eni lokaciji in obsega eno ali več proizvodnih naprav, hranilnikov energije ali celoten obrat.

(2) Intenzivnost pomoči ne sme presegati 45 % upravičenih stroškov projekta, pri čemer se intenzivnost pomoči lahko poveča za 20 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno malim podjetjem, oziroma za 10 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno srednjim podjetjem.

(3) Intenzivnost pomoči se natančneje določi v okviru postopka dodeljevanja spodbud, ob upoštevanju razpoložljivih sredstev in v skladu s predpisi, ki urejajo področje državnih pomoči.

26. člen

(najvišji znesek in omejitve pomoči)

(1) Pomoči se lahko dodelijo do zneska 100 milijonov eurov na naložbeni projekt.

(2) Najvišja višina pomoči, izražena v EUR/kW inštalirane moči proizvodne naprave in v EUR/kWh ali v EUR/kWh inštalirane oziroma nazivne moči ali kapacitete hranilnika energije, ne sme presegati višine pomoči iz prejšnjega odstavka in intenzivnosti pomoči iz prejšnjega člena.

(3) Najvišja višina pomoči se določi na podlagi:

- referenčnih skupnih stroškov projekta za posamezne tehnologije,
- velikosti in tipa proizvodnih naprav ter hranilnikov energije,
- specifičnih zahtev za skupnostne proizvodne naprave,
- posebnih pogojev za proizvodne naprave, za katere veljajo okoljske, prostorske in gradbene zahteve ali kulturnovarstveni pogoji oziroma soglasja.

(4) Določitev najvišje višine pomoči se izvede v okviru postopka dodeljevanja spodbud, pri čemer se upošteva trenutno stanje na trgu.

27. člen

(postopek dodeljevanja spodbud)

(1) Dodeljevanje spodbud za naložbe se izvaja po postopku, določenem v 133. členu Energetskega zakona (EZ-2; Uradni list RS, št. 38/24).

(2) Za manjše naprave do 500kW se lahko izvede poenostavljen postopek dodeljevanja spodbud.

(3) Za namen vodenja postopka in odločanja o dodelitvi spodbude ali izplačila spodbude ali v postopku spremljanja in nadzora dodeljenih spodbud center za podpore pridobiva in obdeluje podatke v skladu z 135. členom EZ-2.

28. člen

(kumulacija pomoči)

(1) Pri dodelitvi pomoči se upoštevajo najvišje dovoljene intenzivnosti pomoči za sofinanciranje upravičenih stroškov v okviru posameznih naložb ter skupni znesek državne pomoči za naložbo, dejavnost ali podjetje, ki prejema pomoč.

(2) Dodelitev pomoči ni združljiva s pomočjo de minimis ali drugo pomočjo za iste upravičene stroške, če bi bila s kumulacijo presežena dovoljena intenzivnost pomoči iz 25. člena tega zakona, ne glede na vir, iz katerega je pomoč dodeljena.

(3) Prijavitelj je dolžan v postopku dodeljevanja spodbud pred dodelitvijo sredstev center za podpore seznaniti o vseh državnih pomočeh in pomočeh de minimis, ki jih je ali bo prejel za iste upravičene stroške na podlagi tega zakona ali drugih predpisov.

(4) Pomoč, dodeljena na podlagi tega poglavja tega zakona, se lahko kumulira:

- z vsako drugo pomočjo, če se ti ukrepi nanašajo na različne opredeljive upravičene stroške;
- z vsako drugo pomočjo za iste upravičene stroške, ki se deloma ali v celoti prekrivajo, če se s tako kumulacijo ne preseže največja dovoljena intenzivnost pomoči iz 25. člena tega zakona in znesek pomoči iz 26. člena tega zakona;
- z drugo pomočjo za tekoče poslovanje, dodeljeno v skladu z določbami iz 3. in 4. oddelka tega poglavja tega zakona.

3. POMOČ ZA TEKOČE POSLOVANJE ZA PROIZVODNJO ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

29. člen

(opredelitev podpore)

(1) To poglavje ureja finančno pomoč za tekoče poslovanje za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Podpora se dodeli kot državna pomoč na podlagi sheme pomoči s predvidenim obsegom zmogljivosti ali izhodne energije in proračunom za projekte, ki obsegajo eno ali več proizvodnih naprav z energetskimi tehnologijami, določenimi v točkah a), b) in f) 21. člena tega zakona.

(2) Podpora se dodeli v okviru konkurenčnega postopka zbiranja ponudb v obliki mehanizma zaščite cen z dvosmerno pogodbo na razliko, po kateri proizvajalci prodajajo električno

energijo neposredno na trg ali jo porabijo za lastno rabo, nato pa s centrom za podpore poravnajo razliko med pogodbeno določeno referenčno ceno in tržno ceno, pri čemer se zaščita cen vzpostavi na način, da se prepreči kakršen koli izkrivljajoči učinek na odločitve o obratovanju, dispečiranju in vzdrževanju proizvodnih naprav.

(3) Podpora se lahko dodeli tudi za prenovljene proizvodne naprave, če prenova vključuje bistveno posodobitev ali zamenjavo ključnih komponent naprave, ki izboljšajo njeno učinkovitost, povečajo proizvodnjo energije ali podaljšajo obratovalno življenjsko dobo.

30. člen

(izvajanje podpore)

(1) Podpora se dodeli v okviru konkurenčnega postopka z izdajo odločbe o dodelitvi podpore. Po dodelitvi podpore se projekt vključi v mehanizem zaščite cen s sklenitvijo dvosmerne pogodbe na razliko.

(2) Podpora se izplačuje za določeno časovno obdobje od začetka obratovanja proizvodne naprave. Trajanje podpore se določi z odločbo o dodelitvi podpore.

(3) Za začetek obratovanja proizvodne naprave se šteje datum izdaje uporabnega dovoljenja za obratovanje proizvodne naprave oziroma datum prvega priklopa na omrežje, če izdaja uporabnega dovoljenja za proizvodno napravo ni predpisana.

(4) Podporo je mogoče pridobiti le za proizvedeno električno energijo, za katero je izdano veljavno potrdilo o izvoru. Proizvajalec električne energije s sklenitvijo pogodbe o zagotavljanju podpore pooblasti izdajatelja potrdil o izvoru, da izda vsa prejemnikova potrdila o izvoru in jih prenese na center za podpore. Center za podpore razpolaga s potrdili o izvoru ter jih lahko uporabi ali jih ponudi na dražbi.

(5) Vlada z uredbo iz petega odstavka 23. člena predpiše vrste energetskih tehnologij, način določanja mehanizma zaščite cen v obliki dvosmerne pogodbe na razliko v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb na podlagi poziva centra za podpore za vstop v podporno shemo, pogoje za pridobitev podpore, način izvajanja podpore, trajanje podpore, finančne korekcije in postopek za odvzem podpore, sankcije za zamude ali neizpolnitev obveznosti in druga vprašanja podeljevanja in koriščenja podpore.

(6) Z uredbo iz prejšnjega odstavka vlada določi tudi vrste podatkov, potrebne za izplačevanje podpor, roke za njihovo posredovanje in način dostopa do teh podatkov. Center za podpore pridobi dostop do podatkov o proizvodnji električne energije preko enotne vstopne točke nacionalnega podatkovnega vozlišča v skladu z zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo.

(8) Operater trga centru za podpore in ministrstvu zagotavlja potrebne tržne podatke o preteklih cenah in napovedih cen električne energije, ki so potrebni za učinkovito izvajanje podporne sheme.

(9) Podrobnejše tehnične zahteve za proizvodne naprave in posamezne vrste tehnologij, obnovljivi vir in velikost proizvodnih naprav, se opredelijo v postopku zbiranja ponudb.

31. člen

(sodelovanje projektov s kombinacijo prodaje na podlagi dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije)

(1) Če proizvajalec v okviru projekta del proizvedene električne energije prodaja na podlagi dolgoročnih pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov, je lahko za preostali del proizvodnje električne energije upravičen do podpore, pod pogojem, da tako sodelovanje ne vpliva negativno na konkurenco na trgu, zlasti kadar obe stranki, vključeni v to pogodbo o nakupu električne energije, nadzoruje isti subjekt.

(2) Merila za izbor projektov iz prejšnjega odstavka upoštevajo dostop do trga pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov za akterje, ki se soočajo z vstopnimi ovirami, kot so mala in srednja podjetja, tako da dajejo prednost ponudnikom, ki predložijo podpisano pogodbo o nakupu električne energije iz obnovljivih virov ali zavezo, da bodo podpisali tovrstno pogodbo za del proizvodnje v okviru projekta od enega ali več potencialnih kupcev, ki imajo težave pri dostopu do trga takih pogodb.

(3) Vlada z uredbo iz prejšnjega člena predpiše tudi zahteve za sodelovanje projektov s kombinacijo prodaje na podlagi dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije, ki se podrobneje opredelijo v postopku zbiranja ponudb.

4. POMOČ ZA TEKOČE POSLOVANJE ZA PROIZVODNJO TOPLOTE, HLADU, OBNOVLJIVEGA VODIKA IN POGONSKIH BIOGORIV, DRUGIH TEKOČIH BIOGORIV, BIOPLINA (VKLJUČNO Z BIOMETANOM) IN BIOMASNIH GORIV IZ OBNOVLJIVIH VIROV

32. člen

(opredelitev podpore)

(1) To poglavje ureja finančno pomoč za tekoče poslovanje za proizvodnjo toplote, hladu, obnovljivega vodika in pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina (vključno z biometanom) in biomasnih goriv iz obnovljivih virov. Podpora se dodeli kot državna pomoč na podlagi sheme pomoči s predvidenim obsegom zmogljivosti ali izhodne energije in proračunom za projekte, ki obsegajo eno ali več proizvodnih naprav z energetske tehnologijami, določenimi v točkah c), č), d), e) in f) 21. člena tega zakona.

(2) Podpora se dodeli v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb v obliki:

a) obratovalne podpore s pogodbo o zagotavljanju podpore, po kateri se proizvajalcu izplača razlika med ponujeno stroškovno ceno za proizvodnjo energije za lastno rabo ali za prodajo neposredno na trgu, in referenčno ceno, ki se določi na enoto proizvedene energije tako, da se prepreči kakršen koli izkrivljajoči učinek na odločitve o obratovanju, dispečiranju in vzdrževanju naprave za proizvodnjo energije ali

b) mehanizma zaščite cen z dvosmerno pogodbo na razliko, po kateri proizvajalci prodajajo energijo neposredno na trg ali jo porabijo za lastno rabo, nato pa s centrom za podpore poravnajo razliko med pogodbeno določeno referenčno ceno in tržno ceno, pri čemer se zaščita cen vzpostavi na način, da se prepreči kakršen koli izkrivljajoči učinek na odločitve o obratovanju, dispečiranju in vzdrževanju proizvodnih naprav.

(3) Podpora se lahko dodeli tudi za prenovljene proizvodne naprave, če prenova vključuje bistveno posodobitev ali zamenjavo ključnih komponent naprave, ki izboljšajo njeno učinkovitost, povečajo proizvodnjo energije ali podaljšajo obratovalno življenjsko dobo.

33. člen

(izvajanje podpore)

(1) Podpora se dodeli v konkurenčnem postopku z izdajo odločbe o dodelitvi podpore. Po dodelitvi podpore se sklene pogodba o zagotavljanju obratovalne podpore ali dvosmerna pogodba na razliko.

(2) Podpora se izplačuje določeno obdobje po začetku obratovanja proizvodne naprave. Trajanje zagotavljanja podpore se določi z odločbo o dodelitvi podpore.

(3) Za začetek obratovanja proizvodne naprave se šteje dan izdaje uporabnega dovoljenja za obratovanje proizvodne naprave oziroma dan prvega priklopa na omrežje, če izdaja uporabnega dovoljenja za proizvodno napravo ni predpisana.

(4) Podporo je mogoče pridobiti le za proizvedeno energijo, za katero je izdano veljavno potrdilo o izvoru.

(5) Za začetek obratovanja proizvodne naprave se šteje dan izdaje uporabnega dovoljenja za obratovanje proizvodne naprave oziroma dan prvega priklopa na omrežje, če izdaja uporabnega dovoljenja za proizvodno napravo ni predpisana.

(6) Vlada z uredbo iz petega odstavka 23. člena predpiše vrste energetskih tehnologij, način določanja mehanizma zaščite cen v obliki dvosmerne pogodbe na razliko in obratovalne podpore v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb na podlagi poziva centra za podpore za vstop v podporno shemo, pogoje za pridobitev podpore, način izvajanja podpore, trajanje podpore, finančne korekcije in postopek za odvzem podpore, sankcije za zamude ali neizpolnitev obveznosti in druga vprašanja podeljevanja in koriščenja podpore.

(7) Z uredbo iz prejšnjega odstavka vlada določi tudi vrste podatkov, potrebne za izplačevanje podpor, roke za njihovo posredovanje in način dostopa do teh podatkov. Centru za podpore podatke o proizvodnji in prodani energiji zagotavljajo:

- operaterji sistema v skladu z zakonom, ki ureja oskrbo s plini,
- distributerji v skladu z zakonom, ki ureja oskrbo z drugimi energetskimi plini ter
- proizvajalci sami, ki prodano energijo distribuirajo do kupcev s cisternami.

(8) Center za podpore in agencija zagotavljata potrebne tržne podatke o preteklih cenah in napovedih tržnih cen energije in energentov, ki so potrebni za učinkovito izvajanje podporne sheme.

(9) Podrobnejše tehnične zahteve za proizvodne naprave in posamezne vrste tehnologij, obnovljivi vir in velikost proizvodnih naprav, se opredelijo v postopku zbiranja ponudb.

5. POSTOPEK ODLOČANJA O POMOČI ZA TEKOČE POSLOVANJE

34. člen

(uporaba)

(1) To poglavje ureja konkurenčni postopek dodeljevanja in odločanja o pomoči za tekoče poslovanje za vstop v podporno shemo v skladu s 3. in 4. oddelkom tega poglavja tega zakona.

(2) Pri odločanju o dodelitvi pomoči se smiselno uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, kolikor ta zakon ne določa drugače.

35. člen

(izbor projektov za vstop v podporno shemo)

(1) Center za podpore objavi javni poziv za vstop v podporno shemo, ki mora biti odprt najmanj en mesec, s katerim investitorje povabi k prijavi projektov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. Odpiranje vlog na javni poziv je javno.

(2) Javni poziv mora vsebovati najmanj naslednjo vsebino:

- pravna podlaga in namen,
- razpoložljiva sredstva za podpore,
- izbirna merila za dodelitev podpore in pogoji za prijavo,
- tehnične in finančne zahteve za projekte,
- pogoje za sklenitev pogodb o zagotavljanju podpore,
- rok za prijavo.

(3) Prijavitelj na podlagi objavljenega javnega poziva vloži vlogo za prijavo projekta za dodelitev podpore elektronsko prek spletne aplikacije centra za podpore.

(4) Vsaj 70 % vseh izbirnih meril, ki se uporabljajo za razvrščanje ponudb in za dodelitev pomoči v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb, se opredeli v smislu pomoči na enoto proizvedene električne energije ali zmogljivosti za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov.

(5) Po opravljenem izbirnem postopku se na podlagi ocene meril upravičenci razvrstijo po vrstnem redu doseženih točk in podpora se dodeli tistim projektom, ki so glede na rangiranost upravičeni do razpoložljivih sredstev. Center za podpore odloči o potrditvi ali zavrnitvi projekta z odločbo, zoper katero ni pritožbe.

(6) Naknadne prilagoditve izida postopka zbiranja ponudb kot so nadaljnja pogajanja o rezultatih ponudb ali racioniranje niso dovoljene.

(7) V primeru, da vsi ponudniki prejmejo pomoč v določenem postopku zbiranja ponudb, se zasnova postopka prilagodi, da se v prihodnjih postopkih zagotovi učinkovita konkurenca, na primer z zmanjšanjem proračuna ali obsega zmogljivosti.

(8) Če prejemnik podpore prejme tudi drugo državno pomoč, se podpora energiji iz te naprave zmanjša v odvisnosti od zneska prejete pomoči.

(9) Za namen vodenja postopka in odločanja o dodelitvi podpore ali izplačila podpore ali v postopku spremljanja in nadzora center za podpore poleg podatkov, ki se nanašajo na proizvodnjo energije iz šestega odstavka 30. člena in sedmega odstavka 33. člena tega zakona pridobiva in obdeluje tudi podatke v skladu z 135. členom EZ-2.

(10) Center za podpore na spletni strani javno objavi podatke o izbranih projektih z navedbo investitorja, izbrane tehnologije, moči proizvodne naprave in ponujene cene energije za izbrane projekte, ki so podlaga za določitev višine podpore ob vstopu v podporno shemo.

36. člen

(zagotavljanje sorazmernosti in konkurenčnosti)

(1) Javni poziv in izdane odločbe, s katerimi se dodeli pomoč za tekoče poslovanje, se lahko razveljavijo, če se naknadno ugotovi, da:

- javni poziv ali izdane odločbe niso skladne s pravili o državni pomoči, določenimi v nacionalni zakonodaji ali pravu Evropske unije;
- dodeljena podpora povzroča izkrivljanje konkurence na energetske trgu;
- dodeljena podpora presega stroške proizvodnje, vključno z ustreznim donosom, in s tem povzroča nesorazmerno breme in porabo javnih sredstev;
- izbirna merila za dodelitev podpore niso bila določena pregledno in nediskriminatorno.

(2) Center za podpore lahko po uradni dolžnosti ali na predlog ministrstva, pristojnega za energijo, začne postopek za razveljavitev javnega poziva ali izdane odločbe iz razlogov iz prvega odstavka tega člena.

(3) V postopku razveljavitve javnega poziva ali izdane odločbe se morajo oceniti:

- obseg in vpliv nesorazmernosti ali potencialnega izkrivljanja konkurence;
- vpliv razveljavitve na že obstoječe projekte in pogodbe.

(4) Če je ugotovljeno, da je nesorazmernost ali izkrivljanje konkurence mogoče odpraviti z manjšimi spremembami pogojev ali znižanjem višine podpore, center za podpore sprejme ustrezne ukrepe za spremembo odločbe o dodelitvi podpore, ne da bi razveljavil celoten javni poziv ali vse odločbe.

(5) Organ mora ob razveljavitvi javnega poziva in izdanih odločb javnost obvestiti o razlogih za razveljavitev in o ukrepih, ki bodo sprejeti za odpravo posledic.

(6) V primeru razveljavitve javnega poziva zaradi neskladnosti, nesorazmernosti ali izkrivljanja konkurence, pristojni organ izvede postopek za objavo novega javnega poziva z ustrezno odpravljenimi nepravilnostmi in spremenjenimi merili in pogoji.

(7) Pristojni organ mora ob objavi novega javnega poziva jasno navesti razloge za razveljavitev prejšnjega poziva in glavne spremembe pogojev.

37. člen

(sklenitev pogodb z izbranimi upravičenci)

(1) Center za podpore po vročitvi odločbe o dodelitvi podpore upravičencu pošlje v podpis pogodbo. S pogodbo se urejajo pravice in obveznosti prejemnika podpore, predvideni obseg proizvedene energije, pogoji za izplačilo, finančne korekcije in medsebojno obveščanje. Če se odločba o dodelitvi podpore spremeni, center za podpore pozove prejemnika k sklenitvi nove pogodbe.

(2) V skladu z rokom, določenim v pogodbi, se kot pogoj za začetek veljavnosti pogodbe lahko zahteva predložitev finančnega ali drugega ustreznega zavarovanja za izvedbo

projektov, ki se unovči ob zamudi roka za začetek obratovanja naprave. V primeru unovčitve je upravičenec do sredstev iz unovčenega zavarovanja center za podpore. Vlada z uredbo iz petega odstavka 23. člena tega zakona podrobneje predpiše merila za zagotavljanje ustreznega zavarovanja, vrste oblik zavarovanj in merila za določitev njihove višine.

(3) Proizvodna naprava mora biti dokončana, pridobiti deklaracijo za proizvodno napravo, če se ta pridobi po uredbi, ki ureja izdajo deklaracij, in začeti obratovati v roku, določenem v pogodbi. Če proizvodna naprava ni dokončana in ne deluje v tem roku, odločba preneha veljati.

(4) Center za podpore z odločbo ugotovi, da odločba o dodelitvi podpore preneha veljati, če preneha veljati deklaracija za proizvodno napravo ali če naprava preneha obratovati. Ko je podpora z vročitvijo odločbe odvzeta, se preneha izplačevati.

38. člen

(sprememba okoliščin in neupravičeno priznana podpora)

(1) Prejemnik podpore sporoči centru za podpore vsa dejstva, ki nastanejo po izdaji odločbe o dodelitvi podpore in vplivajo na upravičenost do podpore, njeno višino ali čas prejetanja. Dejstva mora prejemnik sporočiti v osmih dneh od dne, ko je zanje izvedel.

(2) Center za podpore po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero:

- odpravi ali razveljavi odločbo o dodelitvi podpore, če zaradi spremenjenih okoliščin prejemnik ni upravičen do podpore, ali če prejemnik podpore ne sklene pogodbe v rokih iz drugega odstavka prejšnjega člena;
- spremeni odločbo o dodelitvi podpore, če je prejemnik zaradi spremenjenih okoliščin upravičen do drugačne višine ali trajanja ali če po izdaji odločbe nastanejo okoliščine, ki vplivajo na pogoje in podatke, določene v odločbi o dodelitvi podpore.

(3) Če je prejemnik podpore zaradi spremenjenih okoliščin prejel podporo, do katere ni upravičen, center za podpore v odločbi iz prejšnjega odstavka opredeli vrednost neupravičeno prejete podpore in vračilo.

(4) Če prejemnik podpore po izdaji odločbe o dodelitvi podpore prejme drugo državno pomoč za napravo oziroma proizvodnjo energije iz te naprave, zaradi katere ni upravičen do podpore v priznani višini, center za podpore spremeni odločbo o dodelitvi podpore in opredeli obseg sredstev, do katerih prejemnik podpore ni upravičen ter vračilo preveč izplačanih sredstev.

(5) Če je bila odločba o dodelitvi podpore izdana na podlagi neresničnih navedb in podatkov prejemnika, ali na podlagi ponarejene listine ali krive izpovedbe priče ali izvedenca, ali kot posledica kakšnega drugega kaznivega dejanja, center za podpore odpravi odločbo o dodelitvi podpore ter prejemniku naloži vračilo neupravičeno izplačane podpore.

39. člen

(nadzor nad prejemniki podpor in vračilo neupravičeno izplačane podpore)

(1) Pooblaščenec osebe centra za podpore nadzirajo prejemnike podpore, ali izpolnjujejo pogoje in zahteve iz odločbe o dodelitvi podpore.

(2) Če center za podpore ugotovi, da so nastale okoliščine, zaradi katerih prejemnik podpore ne izpolnjuje več zahtev in pogojev iz odločbe o dodelitvi podpore in je prejel sredstva, do katerih ni upravičen ali ni upravičen v dodeljeni višini, mu z odločbo naloži vračilo neupravičeno prejetih sredstev skupaj z obrestmi, in sicer če:

- so bila sredstva neupravičeno pridobljena v dobri veri, se za čas od plačila posameznih vrednosti neupravičenih sredstev do vračila obračunajo obresti po evropski medbančni obrestni meri za ročnost enega leta, in sicer v višini, ki je veljala na dan izplačila posameznih vrednosti neupravičeno pridobljenih sredstev;

- je prejemnik vedel ali bi moral vedeti, da ni upravičen do prejemanja sredstev, je dolžan vrniti neupravičeno pridobljena sredstva z zakonitimi zamudnimi obrestmi, obračunanimi od izplačila posameznega neupravičenega zneska do vrnitve.

(3) Neupravičeno prejeta sredstva je prejemnik dolžan vrniti v 30 dneh od dokončnosti odločbe. Po preteku roka od dokončnosti odločbe se obračunajo zakonite zamudne obresti.

(4) Center za podpore lahko vrnitev neupravičeno prejetih sredstev zahteva še pet let po izteku pravice do podpore, dodeljene z odločbo iz 35. člena tega zakona.

(5) Center za podpore in prejemnik podpore lahko na predlog prejemnika skleneta dogovor o obročnem vračilu neupravičeno prejetih sredstev, pri čemer rok za vračilo ne sme biti daljši od enega leta, šteto od dokončnosti odločbe.

6. JAMSTVENA SHEMA ZA DOLGOROČNE POGODBE O NAKUPU ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

40. člen

(namen jamstvene sheme)

(1) S tem poglavjem se vzpostavlja jamstvena shema za dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov (v nadaljevanju: pogodba PPA), ki je namenjena zmanjšanju finančnih tveganj proizvajalcev električne energije iz obnovljivih virov energije, povezanih z neizpolnjevanjem dolgoročnih plačilnih obveznosti s strani odjemalcev in spodbujanju trajnostnega razvoja z vzpostavitvijo dinamičnega trga z dolgoročnimi pogodbami ter krepitvi tržne integracije obnovljivih virov energije.

(2) To poglavje ureja tudi vzpostavitev registra za beleženje in spremljanje pogodb PPA, s ciljem zagotavljanja večje transparentnosti in učinkovitega spremljanja trga.

(3) Ukrepi, določeni v tem poglavju, ter ocena njihovega izvajanja se vključijo v NEPN.

41. člen

(financiranje in upravljanje)

(1) Jamstvena shema se v skladu s točko h) četrtega odstavka 15. člena tega zakona financira iz sredstev za podpore preko centra za podpore. Skupni znesek jamstev v okviru jamstvene sheme je omejen na razpoložljiva sredstva za podpore, kot jih določa letni načrt upravljanja.

(2) Center za podpore upravlja jamstveno shemo in je odgovoren za ocenjevanje vlog za vključitev projektov v jamstveno shemo, odločanje o pogojih in času aktivacije jamstev, izvajanje izplačil jamstev iz sredstev za podpore in pripravo letnega poročila o delovanju jamstvene sheme, vključno s finančno bilanco in oceno učinkov sheme.

42. člen

(aktivacija in trajanje jamstva)

(1) Jamstvena shema je dostopna proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov, ki imajo sklenjene pogodbe PPA z odjemalci.

(2) Na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril se lahko jamstvena shema nameni tudi posebni kategoriji odjemalcev, kot so mala in srednja podjetja, ki se soočajo z ovirami pri vstopu na trg pogodb o nakupu električne energije, pod pogojem, da ti odjemalci niso v finančnih težavah.

(3) Jamstvo se aktivira v primeru neplačila obveznosti iz pogodbe PPA s strani odjemalca, če so izpolnjeni vsaj naslednji pogoji:

- a) proizvajalec dokaže, da ni v finančnih težavah in je izvedel vse potrebne korake za izterjavo dolga;
- b) neplačilo traja več kot 60 dni od zapadlosti obveznosti;
- c) obseg izplačila je določen po ceni določeni v pogodbi PPA in ne presega 80 % vrednosti neplačanih obveznosti.

(4) Aktivacija jamstva ne izključuje nadaljnjih postopkov izterjave preostanka obveznosti s strani proizvajalca.

(5) Jamstvo velja za obdobje največ petih let od zapadlosti prvih neplačanih obveznosti iz pogodbe PPA in do začetka nadomestne prodaje električne energije na trgu električne energije oziroma do ponovnega izpolnjevanja plačilnih obveznosti iz pogodbe PPA, odvisno od tega, kar nastopi prej.

(6) Center za podpore v pravilih za delovanje centra za podpore določi podrobnejše pogoje za delovanje jamstvene sheme, pravila za način sklepanja pogodb s končnimi odjemalci v povezavi z bilančno odgovornostjo njihovih dobaviteljev, upravičenost projektov do vključitve v jamstveno shemo, višino in trajanje jamstva in postopke aktivacije in deaktivacije ter prenehanja jamstva.

43. člen

(register dolgoročnih pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov)

(1) Register dolgoročnih pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov je centralna baza podatkov, ki omogoča pregledno in centralizirano beleženje in spremljanje vseh veljavnih pogodb PPA, s ciljem zagotavljanja skladnosti, preglednosti in učinkovitega delovanja trga električne energije.

(2) Operater trga je dolžan vzpostaviti, vzdrževati in upravljati register pogodb PPA, ki omogoča elektronsko prijavo pogodb PPA, redno posodabljanje podatkov in izmenjavo podatkov z ACER, nacionalnimi in evropskimi regulatorji in operaterji ter zaščito podatkov.

(3) Vse pogodbe o nakupu električne energije, ki presegajo obdobje trajanja treh let, morajo biti prijavljene operaterju trga v roku 60 dni od njihove sklenitve.

(4) Prijava pogodbe PPA vključuje zlasti naslednje podatke:

- identifikacijo pogodbenih strank,
- pričakovana količina električne energije v MWh in dinamika proizvedene električne energije,
- trajanje pogodbe,
- cena električne energije,
- določbe o ukrepih v primeru neplačevanja s strani odjemalca,
- vrsta obnovljivega vira.

(5) Operater trga ima pravico sam identificirati pogodbo PPA na podlagi analize podatkov o tržnih transakcijah, če ugotovi, da proizvodnja električne energije iz določenega obnovljivega vira ni na voljo na trgu električne energije, temveč je trajno usmerjena k določenemu kupcu ali skupini kupcev. Če operater trga sam prepozna pogodbo PPA, manjkajoče podatke o pogodbi PPA pridobi iz obstoječih evidenc ali jih zahteva od pogodbenih strank, ki sta dolžni predložiti zahtevane informacije v roku 30 dni od prejema zahteve operaterja trga.

(6) Operater trga pripravi letno poročilo o pogodbah PPA za preteklo leto in ga najkasneje do 31. marca predloži ministrstvu, nacionalnemu regulatorju za energijo in Agenciji EU za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER).

(7) Podatki iz poročila iz prejšnjega odstavka se vključijo v celovito nacionalno energetska in podnebno poročilo o napredku v skladu z 17. členom Uredbe 2018/1999/EU.

V. POGLAVJE: MEHANIZMI MEDNARODNEGA SODELOVANJA ZA DOSEGANJE DELEŽA ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

44. člen

(statistični prenosi)

(1) Republika Slovenija lahko z eno ali več državami članicami Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice) sklene pogodbe o statističnih prenosi za določene količine energije iz obnovljivih virov energije za obdobje enega ali več let.

(2) Statistično prenesena količina energije iz obnovljivih virov se doda količini energije iz obnovljivih virov, proizvedeni v Republiki Sloveniji, ali odšteje od nje, tudi če se ne uvozi ali izvozi iz Republike Slovenije.

(3) Vlada lahko odloči, da Republika Slovenija statistične prenose izvaja v okviru Platforme Unije za razvoj energije iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: URDP). V tem primeru vlada sporoči URDP letne podatke o nacionalnih prispevkih k cilju Unije ali kateremu koli merilu, določenemu za spremljanje napredka pri izvajanju Uredbe 2018/1999/EU, vključno s količino energije, za katero Republika Slovenija po pričakovanjih ne bo dosegla svojega prispevka

ali za katero ga bo po pričakovanjih preseгла, ter navede ceno, pri kateri bi sprejela prenos morebitnega presežka pri proizvodnji energije iz obnovljivih virov v drugo državo članico ali iz nje. Dejanska cena teh prenosov se določi v vsakem primeru posebej na podlagi mehanizma URDP za usklajevanje povpraševanja in ponudbe, o čemer Republika Slovenija in ta država članica ali države članice sklenejo pogodbo za eno ali več let.

(4) Pogodbe iz prvega odstavka tega člena se Evropski komisiji prigrasijo v okviru URDP najpozneje v 12 mesecih po koncu vsakega leta, v katerem učinkujejo. Informacije, poslane Evropski komisiji, vključujejo količino in ceno te energije. Za prenose, dokončane v okviru URDP, se vključene strani in informacije o posameznih prenosih razkrijejo javnosti.

(5) Prenosi začnejo učinkovati, potem ko vse države članice, vključene v prenos, tega prigrasijo Evropski komisiji oziroma ko so v okviru URDP izpolnjeni vsi pogoji za izravnavo.

(6) Sredstva za statistične prenose se zagotovijo iz sredstev za podpore iz 15. člena tega zakona; sredstva, pridobljena s statističnimi prenosi, pa se lahko uporabijo za namene, določene v četrtem odstavku 15. člena tega zakona.

45. člen

(skupni projekti držav članic)

(1) Vlada si prizadeva, da se Republika Slovenija do 31. decembra 2025 dogovori o vzpostavitvi okvira za sodelovanje v skupnih projektih držav članic z eno ali več drugimi državami članicami ter da do 31. decembra 2030 doseže dogovor o vzpostavitvi vsaj dveh skupnih projektov z eno ali več državami članicami, ki se nanašajo na vse vrste skupnih projektov v zvezi s proizvodnjo električne energije in energije za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: skupni projekt držav članic). Za izvajanje skupnega projekta držav članic Republika Slovenija s sodelujočimi državami sklene mednarodno pogodbo v skladu z zakonom, ki ureja zunanje zadeve. Pri skupnih projektih lahko sodelujejo pravne osebe zasebnega prava.

(2) Skupni projekt držav članic se lahko izvaja tudi po letu 2030.

(3) Pri načrtovanju in izvedbi skupnih projektov si Republika Slovenija prizadeva za pravično porazdelitev stroškov in koristi med vsemi sodelujočimi državami članicami. V ta namen se v ustreznem sporazumu o sodelovanju vključi vse relevantne stroške in koristi skupnega projekta.

(4) Republika Slovenija po sklenitvi sporazuma o sodelovanju uradno obvesti Evropsko komisijo. Obvestilo vključuje ključne informacije o vsebini sporazuma, sodelujočih strankah in predvidenem datumu začetka izvajanja skupnih projektov.

(5) Skupni projekt držav članic se lahko izvaja na območju Republike Slovenije ali druge države članice. Kadar se projekt izvaja na območju Republike Slovenije, Republika Slovenija uradno obvesti Evropsko komisijo o deležu ali količini električne energije ter energije za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov, proizvedene na ozemlju Republike Slovenije v okviru vsakega skupnega projekta, ki se je začel izvajati po 25. juniju 2009, ali proizvedene v napravi s povečano zmogljivostjo, ki je bila obnovljena po tem dnevu, kar se šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov druge države članice za namene Direktive 2018/2001/EU.

(6) Uradno obvestilo iz prejšnjega odstavka pripravi ministrstvo in vsebuje:

a) opis predlagane naprave ali podatke o obnovljeni napravi;

b) podatke o deležu ali količini električne energije ali energije za ogrevanje ali hlajenje, ki jo proizvede naprava in ki se šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov druge države članice;

c) podatke o državi članici, za katero se poda uradno obvestilo in

č) podatke o obdobju, izraženem v celih koledarskih letih, v katerem se električna energija ali energija za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov, ki jo proizvede naprava, šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov druge države članice.

(7) Uradno obvestilo lahko Republika Slovenija spremeni ali umakne s soglasjem države članice, ki je potrdila skupni projekt.

(8) Kadar se skupni projekt držav članic izvaja na območju druge države članice, Republika Slovenija sodeluje pri pripravi, spremembi ali umiku uradnega obvestila.

(9) Ministrstvo na podlagi okvirnih ciljev za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov na morju, načrtovanih v morskem bazenu, povezanim z ozemljem Republike Slovenije, ki je določen v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2022/869, objavi informacije o količinah energije iz obnovljivih virov na morju, ki jih namerava proizvesti preko razpisov, pri čemer se upošteva tehnično in ekonomsko izvedljivost glede na omrežno infrastrukturo in dejavnosti, ki se že izvajajo.

(10) Republika Slovenija si prizadeva, da bi projektom na področju energije iz obnovljivih virov na morju dodelila prostor v svojih pomorskih prostorskih načrtih, pri čemer se upošteva dejavnosti, ki se že izvajajo na zadevnih območjih. Za večjo podporo javnosti se lahko tudi skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov vključijo v skupne projekte v zvezi z energijo iz obnovljivih virov na morju.

46. člen

(učinki skupnih projektov držav članic)

(1) Kadar Republika Slovenija da uradno obvestilo iz prejšnjega člena, ministrstvo v treh mesecih po koncu vsakega leta iz obdobja, določenega v točki č) šestega odstavka prejšnjega člena, ugotovi:

- skupno količino električne energije ali energije za ogrevanje ali hlajenje, ki jo je naprava, na katero se je nanašalo uradno obvestilo iz prejšnjega člena, v tem letu proizvedla iz obnovljivih virov in

- količino električne energije ali energije za ogrevanje ali hlajenje, ki jo je ta naprava v tem letu proizvedla iz obnovljivih virov in se v skladu s pogoji iz uradnega obvestila šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov druge države članice.

(2) Ministrstvo o ugotovitvah iz prejšnjega odstavka obvesti državo članico, za katero je bilo podano uradno obvestilo iz prejšnjega člena, in Evropsko komisijo.

(3) Količina električne energije ali energije za ogrevanje ali hlajenje, ki je bila pridobljena iz obnovljivih virov ter v zvezi s katero so bili sporočeni podatki v skladu z drugo alinejo prvega odstavka tega člena, se odšteje od količine električne energije ali energije za ogrevanje ali hlajenje, pridobljene iz obnovljivih virov, ki se upošteva pri izračunu deleža energije iz obnovljivih virov Republike Slovenije.

(4) Kadar uradno obvestilo izda pristojni organ druge države članice, se količina električne energije ali energije za ogrevanje ali hlajenje, ki je bila pridobljena iz obnovljivih virov ter

v zvezi s katero so bili sporočeni podatki, doda količini električne energije ali energije za ogrevanje ali hlajenje, pridobljene iz obnovljivih virov, ki se upošteva pri izračunu deleža energije iz obnovljivih virov v Republiki Sloveniji.

47. člen

(skupni projekti s tretjimi državami)

(1) Vlada lahko odloči, da Republika Slovenija tudi skupaj z eno ali več državami članicami sodeluje z eno ali več tretjimi državami pri vseh vrstah skupnih projektov v zvezi s proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: skupni projekt s tretjimi državami). V tako sodelovanje, ki poteka ob popolnem spoštovanju mednarodnega prava, so lahko vključene tudi pravne osebe zasebnega prava.

(2) Skupni projekti s tretjimi državami se lahko izvajajo tudi po letu 2030. Za izvajanje skupnega projekta s tretjimi državami se s sodelujočimi državami sklene mednarodna pogodba v skladu z zakonom, ki ureja zunanje zadeve.

(3) Električna energija, proizvedena iz obnovljivih virov v tretjih državah, se za izračun deleža energije iz obnovljivih virov v Republiki Sloveniji upošteva le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

a) da je električna energija porabljena v Evropski uniji, kar se šteje za izpolnjeno, kadar:

- so vsi pristojni operaterji prenosnih sistemov v državi izvora, namembni državi in po potrebi v vsaki tranzitni tretji državi dodeljeni zmogljivosti interkonektorja dokončno dodelili količino električne energije, ki je enakovredna upoštevani električni energiji;

- je pristojni sistemski operater v državi članici, kjer je bila porabljena, v bilanco dokončno vnesel količino električne energije, ki je enakovredna upoštevani električni energiji ter

- se dodeljena zmogljivost in proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov v napravi iz točke;

b) tega odstavka nanašata na isto obdobje;

c) električno energijo v okviru skupnega projekta s tretjimi državami proizvaja naprava, ki je začela delovati po 25. juniju 2009, ali naprava s povečano zmogljivostjo, ki je bila obnovljena po navedenem dnevu;

č) za količino proizvedene in izvožene električne energije je bila iz programa podpore tretje države dodeljena samo investicijska pomoč tej napravi in

d) je električna energija proizvedena v skladu z mednarodnim pravom v tretji državi, ki je podpisnica Konvencije Sveta Evrope o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter drugih mednarodnih konvencij ali pogodb o človekovih pravicah.

(4) Republika Slovenija pošlje Evropski komisiji uradno obvestilo s podatki o deležu ali količini električne energije, proizvedene v napravi na ozemlju tretje države, ki se šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov v Republiki Sloveniji. Če Republika Slovenija sodeluje z eno ali več državami članicami, se Evropski komisiji pošlje razdelitev tega deleža ali te količine med države članice. Ta delež ali količina ne presega deleža ali količine, ki se dejansko izvaža v Unijo in v njej porabi, ter ustreza količini iz prve in druge alineje točke a) tretjega odstavka tega člena ter izpolnjuje pogoje iz točke a) tretjega odstavka tega člena.

(5) Uradno obvestilo iz prejšnjega odstavka pripravi ministrstvo in vsebuje:

- a) predlagane naprave ali podatke o obnovljeni napravi;
- b) podatke o deležu ali količini električne energije, ki jo proizvede naprava in ki se šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov Republike Slovenije, ob upoštevanju zahtev po zaupnosti podatkov pa tudi ustrezno finančno ureditev;
- c) podatke o obdobju, izraženem v celih koledarskih letih, v katerem se električna energija šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov Republike Slovenije in po potrebi druge države članice; ter
- č) pisno potrditev tretje države, na katere ozemlju naj bi naprava začela delovati, glede točk b) in c) tega odstavka in navedbo deleža ali količine električne energije, proizvedene v napravi, ki bo v domači rabi navedene tretje države.

(6) Uradno obvestilo, ki ga da Republika Slovenija v skladu s tem členom, se lahko spremeni ali umakne samo s skupnim soglasjem tretje države, ki je potrdila skupni projekt v skladu s točko č) prejšnjega odstavka.

48. člen

(učinki skupnih projektov s tretjimi državami)

(1) Kadar Republika Slovenija da uradno obvestilo iz prejšnjega člena, ministrstvo v 12 mesecih po koncu vsakega leta iz obdobja, določenega v točki c) petega odstavka prejšnjega člena, ugotovi:

- a) skupno količino električne energije, ki je bila v navedenem letu proizvedena iz obnovljivih virov v napravi, na katero se je nanašalo uradno obvestilo iz prejšnjega člena;
- b) količino električne energije, ki je bila v navedenem letu proizvedena iz obnovljivih virov v napravah in se šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov Republike Slovenije v skladu s pogoji iz uradnega obvestila iz prejšnjega člena ter
- c) dokazilo o izpolnjevanju pogojev iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(2) Republika Slovenija predloži ugotovitev iz prejšnjega odstavka Evropski komisiji in tretji državi, ki je potrdila projekt v skladu s točko č) petega odstavka prejšnjega člena.

(3) Količina električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov, za katero je bila v skladu s točko b) prvega odstavka tega člena izdana ugotovitev, se za izračun deležev energije iz obnovljivih virov iz tega zakona doda upoštevani količini energije, proizvedeni iz obnovljivih virov, pri izračunu deleža energije iz obnovljivih virov Republike Slovenije.

49. člen

(povečanje zmogljivosti)

Za namene petega odstavka 45. člena tega zakona in točke b) tretjega odstavka 47. člena tega zakona se enote energije iz obnovljivih virov, ki se lahko obračunajo kot povečanje zmogljivosti naprave, obravnavajo, kot da bi jih proizvedla samostojna naprava, ki je začela obratovati v trenutku, ko se je povečala zmogljivost.

50. člen

(sodelovanje v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov)

(1) Če Republika Slovenija ne dosega ene ali več nacionalnih referenčnih vrednosti za doseg deleža energije iz obnovljivih virov, kot so določene z NEPN, ali če Republika Slovenija od 1. januarja 2021 ne ohranja izhodiščnega deleža 25 %, lahko vlada odloči, da se izvede finančno vplačilo v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov, vzpostavljen v skladu s 33. členom Uredbe 2018/1999/EU in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/1294 z dne 15. septembra 2020 o mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov (UL L št. 303 z dne 17. 9. 2020, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Izvedbena Uredba 2020/1294/EU).

(2) Vlada se lahko odloči za sodelovanje v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov kot država članica gostiteljica, kot je to določeno z Izvedbeno Uredbo 2020/1294/EU.

(3) Sredstva za izvedbo finančnega plačila iz prvega odstavka tega člena se zagotovijo iz sredstev za podpore v skladu s 15. členom tega zakona.

VI. POGLAVJE: SAMOOSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ OBNOVLJIVIH VIROV IN PRIKLJUČEVANJE NAPRAV ZA SAMOOSKRBO TER SKUPNOSTI NA PODROČJU ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

1. SAMOOSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ OBNOVLJIVIH VIROV

51. člen

(pravica do samooskrbe)

(1) Končni odjemalci, priključeni na distribucijsko omrežje, imajo pravico, da postanejo končni odjemalci s samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov.

(2) Pravico do samooskrbe uveljavljajo končni odjemalci posamično, v skupnostni samooskrbi ali z agregiranjem.

(3) Skupnostna samooskrba se omogoči vsem končnim odjemalcem, ki odjemajo električno energijo prek prevzemno-predajnih mest:

- iste večstanovanjske, poslovno-stanovanjske, stanovanjsko-poslovne ali poslovne stavbe s poslovnimi prostori, ki imajo lastna prevzemno-predajna mesta, ali druge stavbe z več prevzemno-predajnimi mesti, priključenimi na skupno notranjo nizkonapetostno inštalacijo te stavbe (samooskrba večstanovanjske stavbe) ali

- ki so priključena na distribucijsko omrežje v Republiki Sloveniji (samooskrba skupnosti za oskrbo z energijo iz obnovljivih virov).

(4) Končni odjemalci se v skupnostno samooskrbo povežejo na podlagi pogodbe po pravilih obligacijskega prava ali tako, da ustanovijo pravno osebo v skladu s 57. členom tega zakona.

(5) Končni odjemalci, ki so udeleženi v skupnostni samooskrbi, se lahko dogovorijo, da si delijo proizvedeno energijo iz obnovljivih virov.

(6) Končni odjemalec s samooskrbo z dobaviteljem sklene pogodbo o samooskrbi. Ta je vrsta pogodbe o dobavi električne energije in mora poleg obveznih sestavin, določenih z zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo, vsebovati tudi določbe o odkupu električne energije, proizvedene v napravi za samooskrbo, ki je bila oddana v omrežje. Končni odjemalec s samooskrbo lahko za proizvedeno električno energijo sklene tudi pogodbo o nakupu električne energije iz obnovljivih virov.

(7) Pogodba o samooskrbi lahko vsebuje tudi določbe o določanju obračunskih količin za potrebe obračuna dobavljene električne energije.

(8) Distribucijski operater mora za izvajanje pogodbe o samooskrbi in pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov končnemu odjemalcu s samooskrbo, dobavitelju, s katerim ima končni odjemalec sklenjeno pogodbo o samooskrbi, ali tretji osebi, ki ima pooblastilo končnega odjemalca, brezplačno zagotavljati vse potrebne obračunske podatke.

(9) Vlada z uredbo določi podrobnejše pogoje za posamezne vrste samooskrbe, način obračuna električne energije in način obračuna dajatev za končne odjemalce s samooskrbo, podrobnejše pogoje za dodelitev naložbene pomoči iz drugega odstavka 52. člena tega zakona in oprostitvev plačila prispevkov in omrežnine iz drugega, tretjega in četrtega odstavka 53. člena, pogoje za priključitev naprave za samooskrbo, vsebino in poročanje ter spremljanje izvajanja ukrepa.

(10) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na napravo za samooskrbo ali končnega odjemalca s samooskrbo, se nanašajo tudi na napravo za skupnostno samooskrbo ali končnega odjemalca, ki je povezan v skupnostno samooskrbo, če ni izrecno določeno drugače.

52. člen

(pravice končnih odjemalcev s samooskrbo)

(1) Končni odjemalci s samooskrbo imajo ne glede na način izvajanja samooskrbe pravico, da proizvajajo energijo iz obnovljivih virov tudi za lastno porabo, jo shranjujejo in prodajajo svoje presežke proizvedene električne energije, oddane v distribucijsko omrežje, tudi na podlagi pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov, prek dobaviteljev električne energije in po pravilih medsebojne izmenjave.

(2) Končni odjemalci s samooskrbo lahko pridobijo naložbeno pomoč, v skladu s pogoji iz Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 1), spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2020/972 z dne 2. julija 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 1407/2013 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in ustreznimi prilagoditvami (UL L št. 215 z dne 7. 7. 2020, str. 3). Naložbeno pomoč v skladu s 17. členom tega zakona dodeljuje center za podpore.

(3) Končni odjemalci s samooskrbo za proizvedeno električno energijo v napravi za samooskrbo lahko pridobijo deklaracijo in za proizvedeno električno energijo, oddano v distribucijsko omrežje, potrdila o izvoru v skladu z določbami 7. in 10. člena tega zakona.

(4) Plačilo za prodano električno energijo prejmejo končni odjemalci s samooskrbo neposredno od kupca oziroma dobavitelja ali preko podporne sheme za obnovljive vire energije. Plačilo mora odražati tržno vrednost te električne energije, pri določitvi odkupne cene pa se lahko upošteva tudi dolgoročna vrednost samooskrbe iz obnovljivih virov energije za omrežje, okolje in družbo.

(5) Končni odjemalci s samooskrbo lahko namestijo in upravljajo sisteme za shranjevanje električne energije.

(6) Za končne odjemalce s samooskrbo se uporabljajo tudi določbe zakona, ki ureja oskrbo z električno energijo, o aktivnih odjemalcih.

(7) Končni odjemalci s samooskrbo imajo vse pravice, ki jih imajo kot končni odjemalci v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo.

(8) Končni odjemalci s samooskrbo se za namene tega zakona ne štejejo za proizvajalce električne energije, razen če za presežke proizvedene električne energije, oddane v distribucijsko omrežje, sklenejo pogodbo o nakupu električne energije iz obnovljivih virov.

(9) Če končni odjemalec s samooskrbo umre, lahko skupnost dedičev takoj po dedovanju nadaljuje izvajanje pogodbe o samooskrbi, ki jo je imel sklenjeno pokojni končni odjemalec, o čemer morajo najpozneje v enem mesecu po dedovanju obvestiti dobavitelja, s katerim je sklenjena pogodba o samooskrbi, in distribucijskega operaterja. Z dnem pravnomočnosti sklepa o dedovanju vstopi dedič oziroma dediči, ki so dedovali proizvodno napravo za samooskrbo, v pogodbo o samooskrbi, ki jo je imel sklenjeno pokojni končni odjemalec. O vstopu v pogodbo mora dedič oziroma dediči obvestiti dobavitelja in distribucijskega operaterja najpozneje v enem mesecu po pravnomočnosti sklepa o dedovanju.

53. člen

(obračun omrežnine, prispevkov in drugih dajatev)

(1) Za električno energijo, prevzeto iz javnega omrežja, plačujejo končni odjemalci s samooskrbo omrežnino, ki je neizključujoča in odraža stroške in koristi samooskrbe, ter druge javne dajatve, ki se obračunavajo na količino električne energije, prevzete iz javnega omrežja. Končnemu odjemalcu v skupnostni samooskrbi se pri določitvi višine omrežnine upošteva obseg uporabe omrežja.

(2) Ne glede na določbe 16. člena, se lahko končnim odjemalcem s samooskrbo sorazmerno zniža višina prispevka, ki se obračunava na MWh dobavljene energije.

(3) Ne glede na določbe zakona, ki ureja učinkovito rabo energije, končni odjemalci s samooskrbo za električno energijo, prevzeto iz omrežja, ne plačajo prispevka na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti.

(4) Za električno energijo, oddano v omrežje, končni odjemalec s samooskrbo ne plača omrežnine in drugih javnih dajatev.

(5) Za lastno proizvedeno električno energijo iz obnovljivih virov, ki je lahko tudi shranjena in ostane v njegovi stavbi, končni odjemalec s samooskrbo ne plača omrežnine ali drugih javnih dajatev.

54. člen

(lastništvo in upravljanje naprave za samooskrbo)

(1) Napravo za samooskrbo ima lahko v lasti ali jo upravlja tudi tretja oseba, ki s končnim odjemalcem s samooskrbo sklene pogodbo, v kateri se uredijo tudi pravice in obveznosti

tretje osebe in končnega odjemalca glede upravljanja naprave, kar obsega zlasti namestitve naprave, njeno obratovanje vključno z meritvami in vzdrževanje.

(2) Tretja oseba se ne šteje za končnega odjemalca s samooskrbo.

(3) Tretja oseba lahko vstopi v podporno shemo v soglasju s končnim odjemalcem.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko tretja oseba, ki ima v lasti napravo za skupnostno samooskrbo, izjemoma prodaja proizvedeno električno energijo iz naprave za samooskrbo v delu, ki ni razdeljen med člane skupnostne samooskrbe.

(5) Upravljevec stavbe v lasti Republike Slovenije ali občine se lahko odloči, da na strehi in drugih potrebnih delih stavbe ustanovi služnost postavitve naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v korist tretje osebe, ki napravo zgradi in z njo obratuje. Služnost se ustanovi v skladu z zakonom, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Določbe tega člena se uporabljajo tudi za upravljavca proizvodne naprave iz tega odstavka.

55. člen

(program za spodbujanje samooskrbe)

(1) Ministrstvo vsaka tri leta sprejme program za spodbujanje in lajšanje razvoja samooskrbe z energijo iz obnovljivih virov na podlagi ocene neupravičenih ovir za samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov in njenega potenciala na ozemlju in v energetskih omrežjih Republike Slovenije.

(2) Program iz prejšnjega odstavka zlasti:

- a) obravnava dostopnost samooskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov za vse končne odjemalce, tudi tiste v gospodinjstvih z nizkimi dohodki;
- b) odpravlja neupravičene ovire za financiranje projektov na trgu in obravnava ukrepe za lažji dostop do finančnih sredstev;
- c) odpravlja druge neupravičene ovire v predpisih in drugih splošnih aktih za samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov, tudi za najemnike;
- č) obravnava spodbude za lastnike stavb, da ustvarijo možnosti za samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov, tudi za najemnike;
- d) končnim odjemalcem s samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov za njihovo lastno proizvedeno električno energijo iz obnovljivih virov, ki jo dovajajo v omrežje, omogoča enakopravni dostop do ustreznih programov podpore in vseh delov trga z električno energijo.

(3) Povzetek politik in ukrepov iz programa iz tega člena ter ocena njegovega izvajanja se vključita v NEPN in poročila o napredku v skladu z Uredbo 2018/1999/EU.

(4) Ukrepi za spodbujanje in lajšanje razvoja samooskrbe ne smejo biti v neskladju s predpisi EU o državnih pomočeh.

56. člen

(soglasje za priključitev in postopek enostavnega priključevanja naprav za samooskrbo)

(1) Pred priključitvijo naprave za samooskrbo je treba pri distribucijskem operaterju pridobiti soglasje za priključitev v primeru novega prevzemno-predajnega mesta, prek katerega je priključena naprava za samooskrbo, oziroma spremembo soglasja za priključitev v primeru obstoječega prevzemno-predajnega mesta. Izdaja spremembe soglasja za priključitev poteka po skrajšanem ugotovitvenem postopku, ki je hiter in mora biti končan najpozneje v 15 dneh, če je potreben poseben ugotovitveni postopek, pa najpozneje v 30 dneh od dneva prejema popolne vloge. V postopku iz prejšnjega stavka distribucijski operater vlagatelja pozove k dopolnitvi vloge najpozneje pet dni po prejemu vloge.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek in določbe zakona, ki ureja oskrbo z električno energijo, o priključevanju na omrežje ter ob upoštevanju določb tega zakona o priključevanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov na omrežje se sme končni odjemalec s samooskrbo napravo za samooskrbo, katere priključna moč ne presega 50 kW, priključiti na distribucijsko omrežje z vložitvijo enostavne vloge za priključitev. V postopkih pridobitve soglasja za priključitev in v postopkih pridobitve spremembe soglasja za priključitev naprav za samooskrbo, katerih priključna moč ne presega 50 kW, se vroča z navadno vročitvijo z vložitvijo v hišni predalčnik, poštni predal ali v elektronski predal naslovnika. Na ovojnici ali na dokumentu, ki se vroča, se označi dan odpreme in dan vročitve. Vročitev velja za opravljeno peti dan od dneva odpreme. Za elektronski predal se šteje elektronski naslov, ki je naveden v vlogi, ali elektronski naslov, s katerega je bila poslana vloga, ne glede na to, ali ustreza varnostnim in tehničnim zahtevam, ki jih mora izpolnjevati varni elektronski predal po 86. členu Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE). Vročitev v elektronski predal se opravi, če je vlagatelj s takšnim načinom vročanja soglašal.

(3) Podrobnejša vsebina enostavne vloge za priključitev iz prejšnjega odstavka se določi v uredbi iz devetega odstavka 51. člena tega zakona. Vsebuje zlasti:

- predvideni dan priključitve naprave za samooskrbo,
- predlagano točko za priključitev na omrežje in tehnične značilnosti priključka,
- tehnične lastnosti naprave.

(4) Distribucijski operater potrdi prejem popolne enostavne vloge za priključitev najpozneje v treh delovnih dneh od prejema te vloge ali pa v tem roku pozove stranko k dopolnitvi vloge.

(5) Distribucijski operater lahko za naprave za samooskrbo, katerih priključna moč ne presega 50 kW, v enem mesecu po prejemu popolne enostavne vloge iz tretjega odstavka tega člena z odločbo zavrne priključitev zaradi utemeljenih varnostnih pomislekov oziroma tehnične nezdržljivosti komponent sistema ali predlaga drugačne pogoje za priključitev.

(6) Če distribucijski operater ne izda odločbe iz prejšnjega odstavka in je ne vroči stranki v enem mesecu po prejemu popolne enostavne vloge iz tretjega odstavka tega člena, se šteje, da je končni odjemalec s samooskrbo pridobil pravico do priključitve v omrežje uporabnika sistema za števcem.

(7) Priključitev iz prejšnjega odstavka se izvede v skladu s predpisi, ki določajo tehnične in druge pogoje za priključitev in obratovanje v omrežju uporabnika sistema. Naprava za samooskrbo lahko z dnem priključitve nemoteno obratuje in oddaja presežke v sistem ne glede na določbe zakona, ki ureja oskrbo z električno energijo.

(8) Distribucijski operater mora najpozneje v 15 dneh od nastopa domneve iz šestega odstavka tega člena končnega odjemalca s samooskrbo registrirati in mu predložiti pogodbo o uporabi sistema, ki jo je podpisal distribucijski operater. Če distribucijski operater pogodbe o uporabi sistema ne pošlje končnemu odjemalcu v roku iz prejšnjega stavka ali ne izvede

registracije v roku iz prejšnjega stavka, lahko končni odjemalec zahteva, da agencija izda odločbo, s katero distribucijskemu operaterju naloži priključitev na sistem v roku, ki ni daljši od 15 dni od vročitve odločbe.

(9) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za priključevanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v okviru demonstracijskih projektov.

2. SKUPNOST NA PODROČJU ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV, KI JE PRAVNA OSEBA

57. člen

(ustanovitev skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba)

(1) Končni odjemalci imajo pravico ustanoviti skupnost na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba (v nadaljnjem besedilu tega poglavja: skupnost OVE).

(2) Pravne osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo, so lahko člani skupnosti OVE, razen če v okviru sodelovanja v skupnosti ne opravljajo svoje osnovne gospodarske ali poklicne dejavnosti.

(3) Člani skupnosti OVE ohranijo pravice in obveznosti, ki jih imajo kot končni odjemalci s samooskrbo v skladu s tem zakonom in kot končni odjemalci v skladu z zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo.

(4) Za skupnost OVE velja tudi naslednje:

- a) ima pravico do proizvodnje, porabe, shranjevanja in prodaje energije iz obnovljivih virov, tudi na podlagi pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov;
- b) enakopravno dostopa do vseh ustreznih energetskega trgov tako neposredno kot prek agregiranja;
- c) za namene tega zakona se šteje za proizvajalca električne energije;
- č) za proizvodno napravo se lahko izdajajo deklaracije in potrdila o izvoru;
- d) lahko pridobi podporo iz IV. poglavja tega zakona.

(5) Skupnost OVE se vpiše v register skupnosti na področju obnovljivih virov energije, ki so pravne osebe.

58. člen

(register skupnosti OVE)

(1) Upravljevec registra skupnosti OVE (v nadaljevanju besedila člena: register), je ministrstvo, pristojno za energijo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(2) Register se upravlja zaradi spremljanja stanja in javne objave podatkov o pomembnih dejstvih o skupnostih OVE, izvajanja zakonsko določenih pristojnosti, dodeljevanja spodbud za naložbe v obnovljive vire energije in učinkovito rabo energije ter podpor za spodbujanje proizvodnje in rabe energije iz obnovljivih virov, izvajanja nalog kontaktne točke in centra za podpore ter za izvajanje ukrepov energetske politike.

(3) Predlog za vpis v register se pošlje ministrstvu, na obrazcu, ki je javno objavljen na spletnem mestu ministrstva. Predlog za vpis v register vsebuje:

- ime in sedež skupnosti OVE;
- temeljni akt skupnosti OVE iz katerega je razvidno, da gre za skupnost OVE;
- ime in priimek ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča predstavnika skupnosti;
- ime in priimek ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo pristopnega člana in naslov sedeža;
- število naprav za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter njihovo kapaciteto.

(4) V registru se obdelujejo naslednji osebni in drugi podatki:

- ime in sedež skupnosti OVE;
- ime in priimek ter naslov stalnega prebivališča ali firma pristopnega člana in naslov sedeža;
- število naprav za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter njihova kapaciteta;
- datum vpisa v register, datum spremembe podatkov v registru ter datum izbrisa iz registra.

(5) Podatki iz prejšnjega odstavka so javni, razen podatkov o imenu in priimku ter naslovu stalnega ali začasnega prebivališča ali firma člana in naslov sedeža.

(6) Ministrstvo omogoči pridobivanje podatkov iz registra državnim organom, občinam, centru za podpore ter kontaktni točki za namen izvajanja zakonsko določenih nalog ali za dodeljevanje spodbud za naložbe v obnovljive vire energije in učinkovito rabo energije ter podpor za spodbujanje proizvodnje in rabe energije iz obnovljivih virov energije.

(7) Morebitne spremembe, ki se vodijo v registru, mora skupnost OVE sporočiti ministrstvu v dveh mesecih od nastanka spremembe.

(8) Na podlagi pisnega obvestila o prenehanju delovanja skupnosti OVE, ki mora biti posredovano ministrstvu, se skupnost OVE izbriše iz registra.

59. člen

(omogočitveni program na področju skupnosti)

(1) Ministrstvo vsaka tri leta sprejme omogočitveni program za spodbujanje in lajšanje razvoja skupnosti OVE na podlagi ocene ovir in možnosti za razvoj skupnosti OVE.

(2) Z omogočitvenim programom iz prejšnjega odstavka je treba zagotoviti, da:

- a) se odpravijo neupravičene ovire v predpisih in drugih splošnih aktih in upravne ovire za skupnosti OVE;
- b) za skupnosti OVE, ki so pravne osebe in ki dobavljajo energijo oziroma zagotavljajo agregiranje ali druge komercialne energetske storitve, veljajo določbe, ki so relevantne za takšne dejavnosti;
- c) operater distribucijskega sistema in elektrooperater sodelujeta s skupnostmi, da bi olajšala prenose energije znotraj teh skupnosti;

- č) se za skupnosti OVE uporabljajo pravični, sorazmerni in pregledni postopki vključno s postopki registracije ter omrežnine, ki odražajo stroške, pa tudi ustrezne dajatve, s čimer se zagotovi, da ustrezno, pošteno in uravnoteženo prispevajo k delitvi skupnih stroškov v sistemu v skladu s pregledno analizo stroškov in koristi razpršenih virov energije, ki jo pripravi agencija;
- d) se skupnosti OVE, ki so pravne osebe, obravnavajo enakopravno, kar zadeva njihove dejavnosti, pravice in obveznosti, ki jih imajo kot udeleženci na trgu;
- e) je sodelovanje v skupnosti OVE na voljo vsem končnim odjemalcem, tudi tistim v gospodinjstvih z nizkimi dohodki ali ranljivih gospodinjstvih;
- f) so na voljo orodja za lažji dostop do financiranja in informacij;
- g) sta občinam in njihovim organom pri omogočanju in vzpostavljanju skupnosti OVE ter pri njihovi neposredni udeleženi pri tem zagotovljeni regulativna podpora in podpora za razvoj zmogljivosti;
- h) se določijo pravila za zagotovitev enake in enakopravne obravnave končnih odjemalcev, ki sodelujejo v skupnosti.

(3) Glavne prvine omogočitvenega programa ter ocena njegovega izvajanja se vključijo v posodobitve NEPN in poročila o napredku v skladu z Uredbo 2018/1999/EU.

(4) Pri oblikovanju programov podpore rabe obnovljivih virov energije se brez poseganja v pravila EU o državnih pomočeh upoštevajo posebnosti skupnosti OVE, da se jim omogočijo enake možnosti za pridobitev deklaracije, potrdil o izvoru električne energije ter za kandidiranje za podpore kakor drugim udeležencem na trgu.

VII. POGlavJE: POVRAČILO STROŠKOV IZ NASLOVA SAMOOSKRBE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE PO ENERGETSKEM ZAKONU (EZ-1)

60. člen

(pravica do nadomestila stroškov dobaviteljem)

(1) Dobavitelji električne energije, ki dobavljajo gospodinjskim odjemalcem, vključenim v sistem samooskrbe skladno z Energetskim zakonom (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20 in 158/20 – ZURE) in Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 17/19, 197/20 in 121/21 – ZSROVE), imajo pravico do nadomestila s tem povezanih stroškov, ki so posledica razlik v ceni v omrežje oddane in iz omrežja prevzete električne energije teh odjemalcev.

61. člen

(metodologija za izračun nadomestila)

(1) Nadomestilo za gospodinjske samooskrbne odjemalce se obračuna enkrat mesečno po zaključku koledarskega meseca, za pretekli koledarski mesec, na podlagi vsote razlik med vrednostjo električne energije, ki jo gospodinjski samooskrbni odjemalci porabijo iz omrežja in vrednostjo električne energije, ki jo oddajo v omrežje, pri čemer se upošteva indeks cene pri trgovanju za dan vnaprej na borzi s točko dobave v Republiki Sloveniji za posamezni 15-minutni obračunski interval.

(2) Če je vrednost nadomestila za posamezni mesec pozitivna, dobavitelji centru za podpore posredujejo zahtevo za izplačilo nadomestila za ta mesec. Če je vrednost nadomestila za posamezni mesec negativna, dobavitelji izdajo centru za podpore dobropis za ta mesec.

(3) Vlada podrobneje predpiše metodologijo za izračun nadomestila iz prvega odstavka tega člena.

62. člen

(upoštevanje zaračunavanja odjemalcem z neto prevzeto električno energijo)

(1) Za gospodinjske odjemalce, katerih prevzeta električna energija iz omrežja je na koncu obračunskega obdobja za samooskrbo večja od količine oddane električne energije, dobavitelji presežno količino ovrednotijo z upoštevanjem srednje oz. povprečne vrednosti indeksa SIPX za to obdobje, in jo izplačajo centru za podpore. Znesek iz prejšnjega stavka se izplača ne glede na dejansko prejeta plačila s strani odjemalcev in ne vpliva na obveznosti, ki izhajajo iz pogodbenega razmerja med dobaviteljem in odjemalci.

(2) Dobavitelji do 1. marca tekočega koledarskega leta centru za podpore za svoje vse odjemalce, katerih prevzeta električna energija je bila na koncu obračunskega obdobja za samooskrbo večja od količine oddane električne energije, izplačajo vsoto zneskov, izračunanih na podlagi prejšnjega odstavka, za preteklo koledarsko leto.

63. člen

(izvajanje in odgovornosti)

(1) Center za podpore izvaja, v okviru obvezne državne gospodarske javne službe iz 18. člena tega zakona, tudi naslednje naloge:

- a) zbiranje podatkov o oddani in porabljeni električni energiji ter o članstvu posameznih prevzemno-predajnih mest v bilančnih skupinah od elektrooperaterja in dobaviteljev,
- b) ugotavljanje upravičenosti dobaviteljev do nadomestil na podlagi prejetih podatkov s strani elektrooperaterja in
- c) izplačila upravičenim dobaviteljem.

(2) Elektrooperaterji in dobavitelji so dolžni centru za podpore zagotavljati točne in pravočasne podatke o gospodinjskih samooskrbnih odjemalcih, vključno z vsemi obračunskimi in končnimi merilnimi podatki na 15 minutni ravni, ki so potrebni za izračun nadomestila skladno s formulo iz 61. člena.

(3) Center za podpore v pravilih za delovanje centra za podpore določi pravila za uveljavljanje upravičenosti do nadomestila, izstavljanje računov ali dobropisov, ter druge tehnične podrobnosti izvajanja mehanizma iz tega oddelka.

64. člen

(vir sredstev za izplačilo nadomestil)

(1) Sredstva za izplačilo nadomestil se zagotavljajo iz sredstev iz prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije iz točk a) in b) tretjega odstavka 16. člena tega zakona. Dobropisi dobaviteljev iz tretjega odstavka 61. člena tega zakona ali izplačila na podlagi 62. člena tega zakona se izvajajo v korist sredstev za izvajanje podpor.

VIII. POGLAVJE: SPODBUJANJE RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V NAČRTOVANJU IN DOLOČANJU POGOJEV ZA IZDAJO DOVOLJENJ, TRAJANJE POSTOPKA IZDAJE DOVOLJENJ IN KONTAKTNA TOČKA

1. SPODBUJANJE RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V NAČRTOVANJU IN DOLOČANJU POGOJEV ZA IZDAJO DOVOLJENJ

65. člen

(splošno)

(1) Državni organi, organi občin in nosilci javnih pooblastil morajo pri izdaji podzakonskih predpisov in splošnih aktov za izvajanje javnih pooblastil, ki se nanašajo na izdajo dovoljenja ali drugega posamičnega akta v zvezi s proizvodno napravo in z njimi povezanimi prenosnimi ali distribucijskimi omrežji, proizvodnjo električne energije in energije za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov, za postopek pretvorbe biomase v pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva ali druge energente ter za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, skrbeti za to, da so pogoji in zahteve sorazmerni in potrebni ter pripomorejo k izvajanju načela energetske učinkovitosti na prvem mestu, kot je opredeljeno v 18. točki 2. člena Uredbe 2018/1999/EU.

(2) Pravila, ki urejajo izdajo dovoljenj ali drugih posamičnih aktov iz prejšnjega odstavka, morajo biti pregledna in sorazmerna, ne smejo razlikovati med vlagatelji zahtev ter morajo v celoti upoštevati posebnosti posameznih tehnologij energije iz obnovljivih virov.

(3) Center za podpore pripravi smernice in mnenja za področje energije iz obnovljivih virov, ki jih ministrstvo v skladu z zakonom, ki ureja ureditev prostora, vključni v smernice in mnenja v postopkih priprave prostorskih aktov.

(4) Pri načrtovanju, projektiranju in omejevanju rabe energentov v prostoru je treba dati prednost obnovljivim virom energije pred fosilnimi viri energije, razen pri daljinskih sistemih, ki so energetske učinkoviti, in plinovodnih sistemih z večjim deležem obnovljivega plina v sistemu. Pri omejevanju energentov je treba upoštevati tudi druge okoljske politike in njihove zahteve.

66. člen

(načrtovanje)

(1) Državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo pri pripravi in sprejemanju prostorskih aktov, določanju pogojev in izdajanju mnenj v postopkih prostorskega načrtovanja, ki se nanašajo na gradnjo in obnavljanje lokalne infrastrukture, industrijskih, storitvenih ali stanovanjskih območij, energetske in prometne infrastrukture, vključno

z omrežji za električno energijo, energijo za daljinsko ogrevanje in hlajenje, zemeljski plin ter alternativna goriva, na državni, regionalni in lokalni ravni spodbujati vključevanje in uvajanje energije iz obnovljivih virov vključno s samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov in skupnostmi na področju energije iz obnovljivih virov ter uporabo odvečne toplote in odvečnega hladu, pri čemer morajo upoštevati tudi pozitivno učinkovanje naprav, ki izrabljajo obnovljive vire energije, na okoljske in podnebne cilje.

(2) Lokalne skupnosti vključijo uporabo obnovljivih virov energije v lokalne energetske koncepte, pripravljene v skladu z zakonom, ki ureja načrtovanje na področju energetike, in v druge akte, s katerimi se načrtujejo pravila za urejanje prostora.

(3) Lokalne skupnosti se pri pripravi lokalnih energetskih konceptov posvetujejo z operaterji omrežij v delu, ki se nanaša na:

- analizo možnosti učinkovite rabe energije in analizo potencialov obnovljivih virov energije,
- prilagajanje odjema energije,
- samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov.

(4) Operaterji omrežij morajo pri pripravi razvojnih ali trajnostnih načrtov omrežja upoštevati prihodnje potrebe po ojačitvi omrežja ali gradnji novega omrežja, kot izhajajo iz lokalnih energetskih konceptov glede na načrtovano umeščanje naprav, ki izrabljajo energijo iz obnovljivih virov, v prostor in vključevanje samooskrbe ter skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov.

(5) Državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo pri izdaji podzakonskih predpisov in splošnih aktov za izvajanje javnih pooblastil, ki se nanašajo na izvajanje gradbenih del in proizvodnjo, promet ter uporabo gradbenih proizvodov, uvesti ukrepe za povečanje obsega uporabe vseh vrst energije iz obnovljivih virov pri gradbenih delih in proizvodih, vključno s povečanjem samooskrbe z energijo iz obnovljivih virov, lokalnim shranjevanjem energije ter energetske učinkovitosti, povezane s soproizvodnjo in skoraj ničenergijskimi stavbami in brezemisijskimi stavbami. Ta zahteva velja tudi za obrambne organe in sile za zaščito, reševanje in pomoč, vendar le, ko to ni v nasprotju z naravo in pglavitnim ciljem dejavnosti obrambnih sil in sil za zaščito, reševanje in pomoč, ter z izjemo materialov, ki se uporabljajo izključno v vojaške namene in za zagotavljanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(6) Vključevanje in uvajanje energije iz obnovljivih virov vključno s samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov v javnih stavbah sta del načrtov za prenovo stavb, kot jih določa zakon, ki ureja učinkovito rabo energije.

67. člen

(izjema od pridobitve gradbenega dovoljenja za manjše proizvodne naprave)

(1) Za postavitev manjših naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se namestijo na, v ali ob stavbi ali gradbenem inženirskem objektu, zgrajenem v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, ni potrebno gradbeno dovoljenje.

(2) Vlada z uredbo določi vrste, velikost ter pogoje za montažo in priključitev manjših naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom iz prejšnjega odstavka, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje.

68. člen

(ocena možnosti na področju uporabe energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja)

(1) Ministrstvo, pristojno za energijo, po preučitvi lokalnih energetskega konceptov in posvetovanju z lokalnimi skupnostmi izdelava oceno možnosti na področju energije iz obnovljivih virov ter uporabe odvečne toplote in odvečnega hladu v sektorju ogrevanja in hlajenja in po potrebi vključi prostorsko analizo okoljsko sprejemljivih območij z nizkim ekološkim tveganjem in degradiranih območij ter možnosti za uporabo manjših projektov za gospodinjstva. V tej oceni upošteva razpoložljiva in ekonomsko upravičene tehnologije za industrijsko in domačo uporabo, da se določijo mejniki in ukrepi za večjo uporabo energije iz obnovljivih virov za ogrevanje in hlajenje ter po potrebi uporabo odvečne toplote in odvečnega hladu z daljinskim ogrevanjem in hlajenjem z namenom vzpostavitve dolgoročne nacionalne strategije za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in onesnaževanja zraka, ki jih povzročata ogrevanje in hlajenje. Ta ocena mora biti narejena v skladu z načelom „energijska učinkovitost na prvem mestu“.

(2) Ocena možnosti iz prejšnjega odstavka se vključi v celovito oceno možnosti za uporabo soproduktne z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ter analizo stroškov in koristi, ki jo pripravi ministrstvo v skladu z zakonom, ki ureja učinkovito rabo energije.

69. člen

(odprava ovir za dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov)

(1) Agencija vsaki dve leti oceni normativne in administrativne ovire za dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov ter pripravi predloge ukrepov za odpravo neupravičenih ovir, vključno z neenakopravnimi ali nesorazmernimi postopki ali plačili pri njihovem sklepanju, in predloge ukrepov za lažje pogoje za sklenitev takih pogodb, ki jih predloži ministrstvu.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka se vključijo v NEPN in poročila o napredku v skladu z Uredbo 2018/1999/EU.

2. TRAJANJE POSTOPKA IZDAJE DOVOLJENJ

70. člen

(splošna pravila glede trajanja postopka izdaje dovoljenj)

(1) Postopek izdaje dovoljenj, ki ga ureja ta oddelek, vključuje izdajo vseh dovoljenj, soglasij ali mnenj in drugih posamičnih upravnih aktov, potrebnih za postavitve, rekonstrukcijo, obnovo, priključitev na omrežje, obratovanje ter vključitev energije iz obnovljivih virov v omrežja za ogrevanje in hlajenje, za:

- proizvodne naprave, vključno s tistimi, ki združujejo različne obnovljive vire energije,
- toplotne črpalke,
- objekte za shranjevanje električne energije ali toplote na isti lokaciji.

(2) Postopek izdaje dovoljenj iz prejšnjega odstavka zajema vse faze od popolnosti vloge za izdajo dovoljenja do izdaje odločbe.

(3) Razen če ne sovпада z drugimi fazami upravnega postopka, trajanje postopka izdaje dovoljenj iz tega oddelka ne vključuje:

- časa, v katerem se proizvodne naprave, njihovi priključki na omrežje in povezana omrežna infrastruktura, potrebna za zagotovitev stabilnosti, zanesljivosti in varnosti omrežja, gradijo ali obnavljajo in
- časa za upravne postopke, potrebne za velike nadgradnje omrežja zaradi zagotavljanja stabilnosti, zanesljivosti in varnosti omrežja.

71. člen

(trajanje postopka izdaje dovoljenj na prednostnih območjih)

(1) Postopek izdaje dovoljenj za projekte na potencialnih ali predpisanih prednostnih območjih umeščanja naprav, ki proizvajajo električno energijo iz obnovljivih virov energije in ki so določena z zakonom, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: prednostna območja), sme trajati največ eno leto oziroma v primeru projektov na morju največ dve leti. V izjemnih okoliščinah se lahko rok iz prejšnjega stavka podaljša za največ šest mesecev z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred potekom roka iz prejšnjega stavka.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek sme postopek izdaje dovoljenj na prednostnih območjih trajati največ šest mesecev oziroma v primeru vetrnih proizvodnih naprav na morju največ eno leto, če gre za:

- obnovo proizvodne naprave,
- postavitve nove proizvodne naprave, katere inštalirana zmogljivost ne presega 150 kW in
- objekte za shranjevanje električne energije ali toplote na isti lokaciji.

(3) V izjemnih okoliščinah se lahko rok iz prejšnjega odstavka podaljša za največ tri mesece oziroma v primeru vetrnih proizvodnih naprav na morju za največ šest mesecev z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred potekom roka iz prejšnjega odstavka. Izjemne okoliščine iz prejšnjega stavka so zlasti nujni varnostni razlogi v primerih, ko obnova bistveno vpliva na omrežje ali osnovno zmogljivost, velikost ali delovanje proizvodne naprave.

72. člen

(trajanje postopka izdaje dovoljenj zunaj prednostnih območij)

(1) Postopek izdaje dovoljenj za projekte zunaj prednostnih območij sme trajati največ dve leti oziroma v primeru projektov na morju največ tri leta. V izjemnih okoliščinah, na primer kadar je potrebna presoja vplivov na okolje v skladu s predpisi s področja varstva okolja, se lahko rok iz prejšnjega stavka podaljša za največ šest mesecev z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred potekom roka iz prejšnjega stavka.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek sme postopek izdaje dovoljenj zunaj prednostnih območij trajati največ eno leto oziroma v primeru projektov na morju največ dve leti, če gre za:

- obnovo proizvodne naprave,
- postavitve nove proizvodne naprave, katere inštalirana zmogljivost ne presega 150 kW in
- objekte za shranjevanje električne energije ali toplote na isti lokaciji.

(3) V izjemnih okoliščinah se lahko rok iz prejšnjega odstavka podaljša za največ tri mesece z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred potekom roka iz prejšnjega odstavka.

73. člen

(trajanje postopka izdaje dovoljenj za fotonapetostne naprave)

(1) Ne glede na 71. člen tega zakona in prejšnji člen sme postopek izdaje dovoljenj za postavitve fotonapetostnih naprav na objektih, katerih glavni namen ni proizvodnja električne energije v fotonapetostnih napravah ali shranjevanje energije, trajati največ tri mesece. Prejšnji stavek ne velja za postavitve na umetnih vodnih površinah.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek sme postopek izdaje dovoljenj za postavitve fotonapetostnih naprav, katerih priključna moč ne presega 50 kW in ki niso naprave za samooskrbo, trajati največ en mesec od dneva prejema popolne vloge, zanje pa se smiselno uporabljajo določbe 56. člena tega zakona o postopku enostavnega priključevanja in pridobitvi pravice do priključitve v omrežje uporabnika sistema za števecem.

74. člen

(trajanje postopka izdaje dovoljenj za toplotne črpalke)

Ne glede na 71. in 72. člen tega zakona sme postopek izdaje dovoljenj za postavitve toplotne črpalke z močjo pod 50 MW, za katero ni potrebno gradbeno dovoljenje, trajati največ en mesec, v primeru toplotnih črpalk, ki izkoriščajo toploto zemljine, pa tri mesece.

3. KONTAKTNA TOČKA

75. člen

(kontaktna točka)

(1) Kontaktna točka na zahtevo vlagatelja usmerja vloge za pridobitev dovoljenj in drugih aktov iz tretjega odstavka tega člena in vlagatelju pomaga pri celotnem postopku od vložitve zahteve do izdaje dokončne odločbe o tej zahtevi. Kontaktna točka lahko opravlja vse naloge v zvezi s pomočjo vlagatelju v upravnih in drugih postopkih, vendar ne nastopa kot zastopnik ali pooblaščenec vlagatelja v upravnem ali drugem postopku. Kontaktna točka vlagatelja pregledno vodi skozi postopek predložitve vlog za izdajo dovoljenj do izdaje ene ali več odločitev pristojnih organov in mu zagotavlja vse potrebne informacije.

(2) Naloge kontaktne točke so del dejavnosti centra za podpore. Center za podpore lahko za izvajanje nalog iz tega člena sodeluje z lokalnimi energetske organizacijami in samoupravnimi lokalnimi skupnostmi. Ne glede na prvi odstavek 68. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18, 79/19 in 78/23 – ZORR) lahko samoupravna lokalna skupnost sklene neposredno pogodbo s centrom za podpore, s katero da v brezplačno uporabo nepremično premoženje za potrebe delovanja kontaktne točke.

(3) Dovoljenja in drugi akti iz prvega odstavka tega člena so vsa dovoljenja, potrdila o lastništvu in drugi posamični akti, prostorski akti, licence, registracije in upravna dejanja, ki so potrebni za gradnjo, rekonstrukcijo, obnovo ali obratovanje proizvodne naprave ter za pridobitev podpore za proizvodno napravo. Vključujejo zlasti:

- a) prijavo na javni razpis za podpore v skladu s tem zakonom;
- b) odločbo o sklenitvi podpore in sklenitev pogodbe o njej;
- c) spremembo oziroma sprejetje prostorskega izvedbenega akta;
- č) lokacijsko preveritev;
- d) gradbeno dovoljenje;
- e) vodno dovoljenje oz. pravica;
- f) celovito dovoljenje;
- g) uporabno dovoljenje;
- h) soglasje za priključitev na prenosni ali distribucijski sistem;
- i) priključitev na omrežje;
- j) presojo vplivov na okolje;
- k) okoljevarstvena, energetska, naravovarstvena, kulturnovarstvena in druga soglasja ali dovoljenja, če so potrebna; ali
- l) pogodbo o uporabi sistema;
- m) postopek pridobivanja deklaracije za proizvodno napravo in podatke iz registra deklaracij;
- n) vsako drugo dovoljenje, ki se nanaša na proizvodno napravo in je potrebno za gradnjo ali rekonstrukcijo ter za začetek obratovanja proizvodne naprave.

(4) V okviru nalog iz tega člena kontaktna točka opravlja naslednja javna pooblastila:

- a) vzpostavi in vodi javno dostopne uradne evidence prejetih vlog in popolnih zahtev ter faz v postopkih iz prvega in tretjega odstavka tega člena, vključno z zamudami ter realiziranimi proizvodnimi napravami;
- b) sodeluje s pristojnimi organi, ki odločajo v postopkih za izdajo dovoljenj in drugih aktov iz tretjega odstavka tega člena, da se omogoči čim hitrejši in učinkovitejši postopek pri izmenjavi vlog in drugih dokumentov, pomaga pristojnim organom z informacijami o nameravani proizvodni napravi in drugem objektu, opozarja na tek rokov in podobno.

(5) Poleg nalog iz prejšnjega odstavka kontaktna točka opravlja tudi naslednja opravila:

- a) pripravi in javno objavi priročnik o postopkih za investitorje na področju proizvodnje energije iz obnovljivih virov, ki posebej obravnava tudi majhne projekte in projekte končnih odjemalcev s samooskrbo, vključno s projekti skupnostne samooskrbe;
- b) izvaja informativno-izobraževalne programe in komunikacijske kampanje za različne ciljne skupine o obnovljivih virih energije, samooskrbi z energijo in energetskih skupnostih;
- c) opravlja druga administrativna opravila za potrebe postopkov;
- č) sodeluje z občinami in vlagatelji, če je za izvedbo investicijske namere treba sprejeti prostorski izvedbeni akt;
- d) ministrstvu, pristojnemu za energijo, poroča o svojih ugotovitvah glede spoštovanja rokov za izdajo dovoljenj po tem zakonu,
- e) pripravi analizo o razpoložljivem in potrebnem številu usposobljenih in kvalificiranih inštalaterjev naprav na obnovljive vire energije ter ministrstvu, pristojnemu za energijo, predlaga ukrepe za zagotovitev zadostnega števila usposobljenih in kvalificiranih inštalaterjev naprav na obnovljive vire energije.

(6) Kontaktna točka mora zagotoviti elektronsko poslovanje z vlogami. V ta namen vzpostavi informacijski sistem, s katerim zagotavlja ustrezno informacijsko podporo za integrirano izvajanje poslovnih in upravnih procesov.

(7) Druge osebe in organi, ki sodelujejo v postopkih, opredeljenih v tem členu, so dolžni kontaktni točki v najkrajšem možnem roku neodplačno predati podatke oziroma informacije, ki jih kontaktna točka potrebuje, tudi za postopke, za katere ni bila vložena zahteva vlagatelja v skladu s prvim odstavkom tega člena, pri čemer se ne predajo osebni podatki vlagateljev, razen merilnega mesta in lokacije, ki se zbirata za namen priprave letnega poročila centra za podpore za kontaktno točko in poročanja v okviru celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih poročil o napredku, predloženih na podlagi člena 20 Uredbe (EU) 2018/1999/EU.

(8) Delovanje kontaktne točke se financira iz sredstev za podpore iz 15. člena tega zakona.

(9) Vlada podrobneje predpiše naloge kontaktne točke iz tega člena.

IX. POGLAVJE: VKLJUČEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V OGREVANJE IN HLAJENJE

76. člen

(povečanje deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja)

(1) V sektorju ogrevanja in hlajenja je potrebno povečati delež uporabe energije iz obnovljivih virov za vsaj 0,8 odstotne točke kot letno povprečje, izračunano za obdobje 2021 do 2025, in za vsaj 1,1 odstotne točke kot letno povprečje, izračunano za obdobje 2026 do 2030, z začetkom pri deležu energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja za leto 2020.

(2) Delež povečanja iz prejšnjega odstavka se izraža kot delež bruto končne porabe energije v Republiki Sloveniji in izračuna v skladu z metodologijo iz 5. člena tega zakona.

(3) Pri izvajanju ukrepov iz prvega in drugega odstavka tega člena je treba dati prednost najboljšim razpoložljivim tehnologijam, v kolikor je to mogoče.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena se lahko pri izračunu deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja ter povprečnega letnega povečanja v skladu z navedenim odstavkom upoštevata odvečna toplota in odvečni hlad, pri čemer je to omejeno na največ 40 % povprečnega letnega povečanja. Pri tem se povprečno letno povečanje poveča za polovico upoštevanih odstotnih točk odvečne toplote in odvečnega hlada do zgornje meje 1,0 odstotne točke za obdobje 2021 do 2025 in 1,3 odstotne točke za obdobje 2026 do 2030.

(5) Poleg letnih povečanj za minimalne odstotne točke iz prvega odstavka tega člena si je potrebno prizadevati povečati delež energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja za dodatne okvirne 0,8 odstotne točke za obdobje 2021-2025 in za dodatne okvirne 0,5 odstotne točke za obdobje 2026-2030. Te dodatne okvirne odstotne točke predstavljajo brez odvečne toplote in hlada 1,6 odstotni delež.

(6) Kadar delež energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja presega 60 %, se šteje, da je s takšnim deležem izpolnjeno povprečno letno povečanje iz prvega odstavka tega člena; kadar pa delež energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja presega 50 %, vendar ne 60 %, se šteje, da je s takšnim deležem izpolnjena polovica povprečnega letnega povečanja iz prvega odstavka tega člena.

(7) Za izračun deleža električne energije iz obnovljivih virov, ki se uporablja za ogrevanje in hlajenje za namene prvega odstavka tega člena se uporabi povprečni delež električne energije iz obnovljivih virov dobavljen v Sloveniji v predhodnih dveh letih.

(8) Lastnikom ali najemnikom stavb ter malim in srednjim podjetjem se zagotovijo prek dostopnih in preglednih svetovalnih orodij informacije o stroškovno učinkovitih ukrepih in finančnih instrumentih za izboljšanje rabe energije iz obnovljivih virov v sistemih ogrevanja in hlajenja.

(9) Za doseg povprečnega letnega povečanja iz prvega odstavka tega člena se lahko izvajajo naslednji ukrepi:

- vključitev energije iz obnovljivih virov ali odvečne toplote in odvečnega hlada v vire energije in goriva za ogrevanje in hlajenje;
- namestitve zelo učinkovitih sistemov ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov v stavbah, priklop stavb na učinkovite sisteme za daljinsko ogrevanje ali hlajenje ali uporabo energije iz obnovljivih virov ali odvečne toplote in odvečnega hlada za postopke industrijskega ogrevanja in hlajenja;
- uporaba certifikatov, s katerimi se lahko trguje in ki s podporo ukrepom za namestitve dokazujejo skladnost z obveznostjo iz prvega odstavka tega člena ter ki jih izvaja drug gospodarski subjekt, kot je neodvisni inštalater za energijo iz obnovljivih virov ali podjetje za energetske storitve, ki izvaja inštalacijske storitve na področju energije iz obnovljivih virov;
- krepitev zmogljivosti nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov za popis lokalnega potenciala za ogrevanje in hlajenje z energijo iz obnovljivih virov, načrtovanje in izvajanje projektov in infrastruktur na področju energije iz obnovljivih virov ter svetovanje v zvezi s tem;
- oblikovanje ukrepov za zmanjšanje tveganja za znižanje stroškov kapitala za projekte ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov ter projekte v zvezi z odvečno toploto in hladom, med drugim z možnostjo združevanja manjših projektov in njihovega celovitejšega povezovanja z drugimi ukrepi za energijsko učinkovitost in obnovo stavb;
- spodbujanje sklepanja pogodb o nakupu za ogrevanje in hlajenje z energijo iz obnovljivih virov za velike in kolektivne male porabnike;
- načrtovanje nadomestne sheme fosilnih virov ogrevanja, sistemov ogrevanja, ki niso združljivi z obnovljivimi viri energije, ali sheme postopnega opuščanja fosilnih goriv z mejniki;

- zahteve na lokalni in regionalni ravni glede načrtovanja ogrevanja z energijo iz obnovljivih virov, ki zajema hlajenje;
- spodbujanje proizvodnje bioplina in njegovega dovajanja v plinsko omrežje namesto njegove uporabe za proizvodnjo električne energije;
- ukrepe za spodbujanje vključevanja tehnologije za shranjevanje toplotne energije v sisteme ogrevanja in hlajenja;
- spodbujanje omrežij za daljinsko ogrevanje in hlajenje, zlasti skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, vključno z regulativnimi ukrepi, ureditvami financiranja ter podporo in
- druge ukrepe politike z enakim učinkom, vključno s fiskalnimi ukrepi, shemami podpore ali drugimi finančnimi spodbudami, ki prispevajo k namestitvi opreme za ogrevanje in hlajenje iz energije iz obnovljivih virov ter razvoju energetskega omrežja za oskrbo z energijo iz obnovljivih virov za ogrevanje in hlajenje v stavbah in industriji.

(10) Ukrepi, navedeni v prejšnjem odstavku, morajo biti dostopni vsem porabnikom, zlasti tistim v gospodinjstvih z nizkimi dohodki ali v ranljivih gospodinjstvih.

(11) Če cilj iz prvega odstavka tega člena ni dosežen, se to objavi v celovitem nacionalnem energetskega in podnebne poročilu o napredku v skladu z 20. členom Uredbe 2018/1999/EU. Ministrstvo predloži Evropski komisiji utemeljitev vključno z ukrepi, ki pripomorejo k doseganju cilja.

1. UKREPI ZA POVEČANJE DELEŽA ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V SEKTORJU OGREVANJA IN HLAJENJA

77. člen

(omejevanje uporabe posameznih energentov za ogrevanje)

Projektiranje in vgradnja kotla na kurilno olje, mazut in premog, razen kjer je uporaba kurilnega olja, mazuta in premoga del industrijskega ali proizvodnega procesa, nista dovoljena.

2. UKREPI ZA POVEČANJE DELEŽA ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V DALJINSKIH SISTEMIH

78. člen

(povečanje deleža energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote ter učinkovitost sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja)

(1) Z ukrepi, določenimi v NEPN in tem zakonu se želi doseči, da sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja v skladu s 76. členom tega zakona prispevajo k deležu energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote v ogrevanju in hlajenju. Cilj prizadevanj za skupni prispevek distribucijskih sistemov je povečanje deleža energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote vsaj za 2,2 odstotni točki na leto, in to kot letno povprečje za obdobje od leta 2021 do 2030 glede na izhodiščno leto 2020 in izraženo kot delež končne porabe energije pri daljinskem ogrevanju in hlajenju v primerjavi z leti z običajnimi podnebnimi razmerami.

Električno energijo iz obnovljivih virov, ki se uporablja za daljinsko ogrevanje in hlajenje se lahko upošteva pri povprečnem letnem povečanju deleža iz tega odstavka. Za izračun deleža električne energije iz obnovljivih virov, ki se uporablja za daljinsko ogrevanje in hlajenje se uporabijo povprečni deleži električne energije iz obnovljivih virov, dobavljene v predhodnih dveh letih.

(2) Distributer toplote v sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki ima delež energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote v distribuirani toploti večji od 60 %, se šteje, da s takim deležem že izpolnjuje svoj delež pri doseganju povprečnega letnega povečanja iz prvega odstavka tega člena.

(3) V primeru, ko skupni prispevek sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja pri deležu energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in odvečnega hlada presega delež 60 %, je obveznost iz prvega odstavka tega člena izpolnjena. O izpolnitvi zahtev iz tega odstavka se poroča v okviru NEPN.

(4) V bilanci zagotavljanja distribuiranega deleža obnovljivih virov energije in odvečne toplote v sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja se upoštevajo vsi viri energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, uporabljeni za proizvodnjo in distribucijo toplote, tudi na podlagi pogodb o dobavi.

(5) Sisteme daljinskega ogrevanja ali hlajenja z zmogljivostjo nad 25 MW se spodbuja, da priključijo tretje dobavitelje energije iz energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in odvečnega hlada ali da tako priključitev ponudijo ter kupijo toploto ali hlad iz energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in odvečnega hlada od tretjih dobaviteljev na podlagi nediskriminatornih meril. Le te določi Agencija za energijo in veljajo v primeru, ko morajo sistemi daljinskega ogrevanja ali hlajenja izpolniti povpraševanje novih odjemalcev, nadomestiti obstoječe zmogljivosti za proizvodnjo toplote ali hlada ali razširiti obstoječe zmogljivosti za proizvodnjo toplote ali hlada.

(6) Sistemi daljinskega ogrevanja ali hlajenja lahko zavrnejo priključitev in nakup toplote ali hlajenja od dobavitelja, ki je tretja stran v primeru, ko:

- sistem zaradi drugih dobaviteljev toplote ali hlada iz energije iz obnovljivih virov ali odvečne toplote in odvečnega hlada nima zadostne zmogljivosti;
- toplota ali hlad, ki ga dobavi dobavitelj, ki je tretja stran, ne izpolnjuje tehničnih parametrov, potrebnih za priključitev sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja ter zagotovitev njegovega zanesljivega in varnega delovanja;
- sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja lahko dokaže, da bi zagotavljanje dostopa povzročilo čezmerno povišanje stroškov toplote ali hlada za končne odjemalce v primerjavi s stroški za uporabo glavnega lokalnega vira oskrbe s toploto ali hladom, s katerim je energije iz obnovljivih virov ali odvečna toplota in odvečni hlad v konkurenčnem odnosu;
- sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja je učinkovit sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja.

(7) V primeru, ko sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja zavrne priključitev dobavitelja ogrevanja ali hlajenja na podlagi zgornjega odstavka, le-ta Agenciji za energijo predloži informacije o razlogih za zavrnitev ter pogojih in ukrepih, ki bi jih bilo treba sprejeti v sistemu, da bi se omogočila priključitev. Agencija za energijo glede posredovane vloge ugotovi, ali je razlog za zavrnitev upravičen. V kolikor razlog ni upravičen, agencija naloži upravljavcu sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja odpravo neupravičene zavrnitve.

(8) Distributer toplote pripravi in na svoji spletni strani objavi osnovne pogoje za priključevanje virov in odkup toplote iz energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote za distribucijo v sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja.

(9) Distributer toplote, ki kupuje toploto za distribucijo na trgu, prednostno izbira odvečno toploto in energijo iz obnovljivih virov toplote.

(10) Samoupravna lokalna skupnost distributerja toplote podpira pri povečanju deleža obnovljivih virov energije in odvečne toplote v sistemu ogrevanja in hlajenja ter pri doseganju učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja.

79. člen

(trajnostni načrt za doseganje ciljev in meril)

(1) Distributer toplote izdelava trajnostni načrt za sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja.

(2) Trajnostni načrt vsebuje:

a) analizo potenciala virov toplote za distribucijo toplote iz energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote na širšem območju distribucijskega sistema toplote;

b) analizo drugih možnosti, ki neposredno ali posredno omogočajo ali pospešujejo povečanje deleža energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote v distribuciji toplote, kar vključuje med drugim zmanjšanje izgub, optimiranje obratovanja ali nižanje temperatur ogrevnega medija. Vključitev odvečne toplote v distribuciji toplote se nanaša predvsem na:

- operaterje sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja;
- podjetja v industrijskem in terciarnem sektorju, ki proizvajajo odvečno toploto in hlad, ki ju je mogoče ekonomsko predelati prek sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja, kot so podatkovni centri, industrijski obrati, velike poslovne stavbe, objekti za shranjevanje energije in javni prevoz;
- lokalne organe, odgovorne za načrtovanje in odobritev energetske infrastrukture;
- znanstvene strokovnjake, ki razvijajo najsodobnejše sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja ter
- skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, udeležene pri ogrevanju in hlajenju;

c) oceno potenciala sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja za povezovanje s sistemom distribucije električne energije za izravnavo in druge systemske storitve, vključno s prilagajanjem odjema in shranjevanjem presežne električne energije iz obnovljivih virov, ki ga distributer pripravi v sodelovanju z elektrooperaterjem;

č) oceno gospodarnosti in stroškovno učinkovitost izkoriščanja opisanih potencialov in virov;

d) ukrepe in dejavnosti za povečanje deleža energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote pri distribuciji toplote, vključno s predvidenimi investicijskimi stroški in časovnico;

e) ukrepe in dejavnosti za doseg in ohranjanje merila učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja, vključno s predvidenimi investicijskimi stroški in časovnico;

f) zbirni pregled načrtovanih ukrepov in povezanih podatkov.

(3) Podrobnejšo vsebino in obliko zbirnega pregleda načrtovanih ukrepov in povezanih podatkov predpiše agencija s splošnim aktom.

(4) Trajnostni načrt je izdelan za obdobje 10 let, distributer toplote pa ga posodobi najmanj vsaka štiri leta oziroma pogosteje, če se spremenijo zahtevani cilji in merila.

(5) Distributer toplote pridobi soglasje samoupravne lokalne skupnosti k trajnostnemu načrtu glede skladnosti z usmeritvami lokalne energetske politike. Distributer toplote trajnostni

načrt in soglasje samoupravne lokalne skupnosti pošlje v vednost agenciji in objavi na svoji spletni strani.

(6) Distributer toplote mora agenciji letno poročati o poteku izvajanja ukrepov iz trajnostnega načrta.

(7) Distributer toplote za vsak posamezni sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki ni energetsko učinkovit v skladu s 49. točko prvega odstavka 3. člena tega zakona, zaprosi agencijo za soglasje k trajnostnemu načrtu. Agencija na podlagi vloge distributerja izda soglasje k trajnostnemu načrtu glede pričakovanega doseganja učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja, če iz načrta izhaja, da bo po njegovi izvedbi sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja dosegal energetsko učinkovitost. Agencija soglasje k trajnostnemu načrtu objavi na svoji spletni strani.

80. člen

(obveščanje o sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja)

(1) Distributer toplote na svoji spletni strani objavi vrednosti kazalnikov, ki jih na podlagi poslanih podatkov za koledarsko leto za sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja preračuna agencija, in sicer:

- a) podatek o učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja: doseganje merila učinkovitosti, povprečni letni delež toplote iz energije iz obnovljivih virov, odvečne toplote in visoko učinkovite soproizvodnje v prodani toploti končnim odjemalcem;
- b) vrednost faktorja primarne energije za sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja za preteklo koledarsko leto in
- c) vrednost izpustov ogljikovega dioksida na enoto dobavljene energije iz sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja za preteklo koledarsko leto.

(2) Distributer toplote lahko na svoji spletni strani objavi medletne vrednosti kazalnikov iz prejšnjega odstavka, ki jih preračuna v skladu z aktom agencije.

(3) Distributer toplote letne podatke o učinkovitosti sistema, faktorju primarne energije in vrednosti izpustov ogljikovega dioksida brezplačno pošlje končnemu odjemalcu skupaj z letnim obračunom in na zahtevo.

(4) Agencija s splošnim aktom predpiše način za preračun vrednosti kazalnikov iz prvega odstavka tega člena.

(5) Agencija s splošnim aktom opredeli, objavi in uveljavlja pravice porabnikov ter pravila za upravljanje sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja.

81. člen

(uporaba sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja)

(1) Odjemalec daljinskega ogrevanja in hlajenja ima pravico do odklopa z odpovedjo ali spremembo pogodbe o odjemu toplote, če:

- sistem ni energetske učinkovit in

- odjemalec projektira in celovito energetske prenove stavbo v skoraj ničenergijsko ali brezemisijsko stavbo.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena ima odjemalec daljinskega ogrevanja in hlajenja pravico do odklopa z odpovedjo ali spremembo pogodbe o odjemu toplote v primeru stavbe, ki ima letno potrebno toploto za ogrevanje pod 4000 kWh in se v celoti ogrevajo na obnovljive ali nizkoogljične vire.

(3) Pravica do odklopa iz prejšnjega odstavka se nanaša na stavbo kot celoto. V primeru večstanovanjskih stavb ali stavb z več enotami je mogoč le odklop celotne stavbe.

(4) V imenu končnih odjemalcev, ki so priključeni na toplotno postajo, lahko pravico do odklopa uveljavlja tudi podjetje v lasti vseh odjemalcev ali zastopnik vseh odjemalcev, ki uveljavljajo pravico do odklopa. V primeru iz prejšnjega odstavka so to vsi odjemalci, katerih stavba je priključena na toplotno postajo oziroma so v tej stavbi.

(5) V primeru, ko je odpoved pogodbe povezana s fizičnim odklopom, odjemalec krije nearmotizirani in neplačani del sredstev, ki so bila potrebna za priključitev stavbe in stroške odklopa.

(6) Agencija v aktu, ki ureja obvezno vsebino sistemskih obratovalnih navodil, uredi pravico končnih odjemalcev v primeru odklopa po tem členu.

X. POGLAVJE: VKLJUČEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V STAVBE

82. člen

(vključevanje energije iz obnovljivih virov v stavbe)

(1) Cilji za doseganja deleža energije iz obnovljivih virov, ki je proizvedena na kraju samem ali v bližini in energije iz obnovljivih virov, ki je pridobljena iz omrežja, v končni porabi energije v svojem stavbnem sektorju, so določeni z Nacionalnim načrtom prenove stavb iz zakona, ki ureja učinkovito rabo energije.

(2) V obstoječih stavbah, ki jih uporabljajo oborožene sile, je potrebno do nivoja, ko to ni v nasprotju z naravo in poglobitnim ciljem dejavnosti oboroženih sil ter z izjemo materialov, ki se uporabljajo izključno v vojaške namene, izvajati ukrepe za povečanje deleža električne energije ter ogrevanja in hlajenja iz obnovljivih virov, proizvedene na kraju samem ali v bližini, ter energije iz obnovljivih virov, ki je pridobljena iz omrežja. Med te ukrepe štejejo ukrepi, ki se nanašajo na znatno povečanje lastne porabe energije iz obnovljivih virov na obstoječih stavbah oboroženih sil, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, lokalno shranjevanje energije, pametno polnjenje in dvosmerno polnjenje, druge storitve prožnosti, kot je prilagajanje odjema, ter ukrepe v kombinaciji z izboljšanjem energijske učinkovitosti v zvezi s sproizvodnjo in večjimi prenovami. Pri tem je potrebno upoštevati minimalne zahteve predpisane s pravilnikom, ki ureja učinkovito rabo energije na stavbi.

83. člen

(sončna energija na stavbah in parkiriščih)

(1) Vse novozgrajene stavbe morajo biti v fazi prostorskega načrtovanja načrtovane tako, da se optimizira njihov potencial za proizvodnjo energije iz sonca na podlagi sončnega obsevanja lokacije, kar omogoča naknadno stroškovno učinkovito namestitev naprav za sončno energijo.

(2) Na novih javnih in nestanovanjskih stavbah z uporabno tlorisno površino, večjo od 250 m², je potrebno obvezno namestiti naprave za sončno energijo.

(3) Na obstoječih javnih stavbah z uporabno tlorisno površino, večjo od 250 m², je potrebno namestiti naprave za sončno energijo.

(4) Na obstoječih nestanovanjskih stavbah z uporabno tlorisno površino, večjo od 500 m², je potrebno namestiti naprave za sončno energijo v primeru, kadar se v stavbi izvede večja prenova ali ukrep za katerega je potrebno uporabno dovoljenje za prenovu stavbe, dela na strehi ali namestitev tehničnega stavbnega sistema.

(5) Na novih stanovanjskih stavbah je potrebno namestiti naprave za sončno energijo.

(6) Na obstoječih utrjenih parkiriščih, katerih tlorisna površina znaša 1.700 m² ali več, je potrebno namestiti naprave za sončno energijo.

(7) Na novih pokritih in utrjenih parkiriščih, katerih tlorisna površina znaša 1.000 m² ali več, je potrebno namestiti naprave za sončno energijo. Prav tako je potrebno naprave za sončno energijo namestiti na novih pokritih in utrjenih parkiriščih, ki so neposredno ob stavbi, ne glede na njihovo tlorisno površino.

(8) Namestitev naprav za sončno energijo iz prejšnjih odstavkov tega člena je obvezna, razen kadar njihova postavitve ni izvedljiva ali dopustna ob upoštevanju vrste ali namembnosti objekta, njegove lege ali osončenosti, možnosti priklopa na elektroenergetsko omrežje, ekonomske in tehnične izvedljivosti, zahtev varovanja kulturne dediščine, zahtev glede zelene strehe, interesov nacionalne varnosti, obrambe in varstva pred nesrečami, zagotavljanja varnosti v prometu, upravljanja z vodami, varstva gozdov, zagotavljanja zelenih površin ter na naravi temelječih rešitev ali zahtev s področja ohranjanja narave.

(9) Za postavitve, obratovanje in odstranitve naprav za sončno energijo je zadolžen lastnik objekta, ki lahko svojo obveznost uresničuje tudi preko tretje osebe.

(10) V predpisu, ki ureja podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije, se predpiše izjeme od obvezne postavitve naprav, ko obvezna postavitve iz prvega do sedmega odstavka tega člena ni dopustna ali izvedljiva:

- v povezavi z vrsto ali namembnostjo objekta,
- v povezavi z lego ali osončenostjo objekta,
- zaradi zagotavljanja zelenih površin ter na naravi temelječih rešitev ali
- zaradi zahtev varovanja kulturne dediščine.

(11) v predpisu, ki ureja podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije, se določi tudi minimalna nazivna moč ali minimalna površina tlorisne površine strehe ali parkirišča, ki jo mora pokrivati fotonapetostna naprava, pri čemer upošteva tudi morebitne omejitve zmogljivosti priklopa na omrežje.

(12) Glede postavitve, obratovanja in odstranitve naprave, zavezanca za postavitve, pooblastil vlade za podrobnejšo opredelitev izjem, načina dokazovanja ekonomske in tehnične neizvedljivosti ter študije izvedljivosti se smiselno uporabljajo 8. do 11. odstavek 83. člena in 84.

člen tega zakona, pri čemer v zvezi s postavitvijo fotonapetostnih naprav na obstoječe objekte vlada podrobneje predpiše tudi:

- rok in način dokazovanja nameravanega rušenja in rekonstrukcije objekta,
- izjemo in način dokazovanja kompleksnosti lastninskopravnih razmerij, ki omogočajo njihovo postavitve in
- rok, v katerem nastane obveza postavitve fotonapetostne naprave za obstoječe objekte in parkirišča, pri čemer upošteva zlasti vrsto in površino objektov, ekonomske kriterije in izvedljivost priklopa na omrežje, pri čemer ta rok ne sme biti krajši od dveh let in ne daljši od desetih let od uveljavitve predpisa vlade.

84. člen

(dokazovanje obratovanja in izjeme od obvezne postavitve naprave za sončno energijo)

(1) Obstoj izjeme od obvezne postavitve naprave za sončno energijo iz prejšnjega člena lastnik objekta dokazuje:

- z zavrnjenim dovoljenjem ali soglasjem ali negativnim mnenjem, ki ga organ, pristojen za odločanje o nameravani postavitvi naprave, izda v postopkih, ki se nanašajo na varovanje interesov iz prvega odstavka prejšnjega člena, in iz katerega izhaja, da postavitve naprave ni mogoča ali
- s strokovno podlago, ki obsega preverjanje izvedljivosti in ekonomičnosti različnih variant v idejni fazi ter vrednotenje stroškovnih in naložbenih kazalnikov ter predlogov najboljše variante (v nadaljnjem besedilu: študija izvedljivosti), iz katere izhaja, da je postavitve naprave ekonomsko ali tehnično neizvedljiva.

(2) Izdelovalec študijo izvedljivosti iz druge točke prejšnjega odstavka pripravi na podlagi dovoljenj, soglasij ali mnenj, ki jih je investitor dolžan pridobiti na podlagi predpisov s področja varstva okolja, zagotavljanja nacionalne varnosti in obrambe, zahtev glede zelene strehe, varstva pred nesrečami, varnosti v prometu, varovanja kulturne dediščine, upravljanja z vodami, varstva gozdov, ohranjanja narave in priklopa na elektroenergetsko omrežje. Neizvedljivost zaradi interesa obrambe, nacionalne varnosti in varstva pred nesrečami, je mogoče dokazovati tudi z mnenjem ministrstva, pristojnega za obrambo, ki v predpisih ni predvideno. Študija izvedljivosti velja pet let od njene priprave, pred prenehanjem njene veljavnosti pa mora lastnik pridobiti novo študijo izvedljivosti, ki upošteva aktualne ekonomske kazalce, razvoj tehnike in stanje v prostoru.

(3) Ekonomski vidik študije izvedljivosti upošteva zlasti stroške postavitve in priklopa naprave, vključno z višjimi stroški postavitve zaradi uresničevanja interesov iz prvega odstavka prejšnjega člena, oceno prihodka proizvodnje ali zmanjšanih stroškov za električno energijo in možnost pridobitve nepovratnih sredstev.

(4) Kadar je bil objekt nagrajen na javnem natečaju ali je prejel nacionalno nagrado s področja arhitekture, urbanizma ali krajinske arhitekture, mora lastnik pred postavitvijo naprave za sončno energijo pridobiti usmeritev avtorja glede njihove postavitve. Usmeritev lastniku ne sme povzročiti nesorazmernih stroškov oziroma znatno podaljšati časa postavitve. Če avtor usmeritev ne poda v enem mesecu, se šteje, da se strinja s predlagano postavitvijo opreme za sončno energijo.

(5) Obratovanje naprave, za katero velja obveza obratovanja iz prejšnjega člena, se dokazuje z dokazilom o odobritvi obratovanja naprave.

(6) Minister, pristojen za energijo, v predpisu, ki ureja izdelavo študije izvedljivosti, podrobneje predpiše vsebino, metodologijo priprave ter strokovno usposobljenost osebe, ki pripravi študijo izvedljivosti.

XI. POGLAVJE: VKLJUČEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V INDUSTRIJI

85. člen

(povečanje deleža obnovljivih virov energije v industriji)

(1) Z ukrepi, določenimi v NEPN in tem zakonu se prizadeva, da industrija poveča delež energije iz obnovljivih virov v količini virov energije, porabljenih za končno energijo in neenergetske namene v industrijskem sektorju, za okvirno povečanje za vsaj 1,6 odstotne točke kot letno povprečje, izračunano za obdobje 2021–2025 in 2026–2030.

(2) V delež energije iz obnovljivih virov iz prejšnjega odstavka se v okviru povprečnega letnega povečanja do 0,4 odstotne točke lahko upoštevata odvečna toplota in odvečni hlad, če se le ta dobavljata iz učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja. V to ne more biti vključena odvečna toplota in odvečni hlad iz omrežij, ki dobavljajo toploto samo eni stavbi ali kadar se vsa toplotna energija porabi izključno na kraju samem in kadar se toplotna energija ne prodaja.

V primeru upoštevanja odvečne toplote in odvečnega hlada, se povprečno letno povečanje deleža OVE zviša za polovico upoštevanih odstotnih točk odvečne toplote in odvečnega hlada.

(3) Ukrepi morajo spodbujati elektrifikacijo industrijskih procesov na osnovi energije iz obnovljivih virov, kadar se elektrifikacija šteje za stroškovno učinkovito možnost. Ukrepi morajo biti usmerjeni v vzpostavitev ugodnih tržnih pogojev za razpoložljivost ekonomsko in tehnično izvedljivih alternativ energije iz obnovljivih virov za nadomestitev fosilnih goriv, ki se uporabljajo za industrijsko ogrevanje. Vse to s ciljem zmanjšanja uporabe fosilnih goriv, ki se uporabljajo za ogrevanje, pri katerem je temperatura nižja od 200 °C. Pri tem je potrebno upoštevati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“, učinkovitost in mednarodno konkurenčnost ter potrebo po odpravi regulativnih, upravnih in gospodarskih ovir.

(4) Prispevek goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki se uporabljajo za končno energijo in neenergetske namene v industriji do leta 2030, znaša vsaj 42 % vodika, uporabljenega za končno energijo in neenergetske namene v industriji, ter 60 % do leta 2035.

Pri tem je potrebno upoštevati:

- da se pri izračunu imenovalca upošteva energijska vsebnost vodika za končno energijo in neenergetske namene. Pri tem se ne sme upoštevati vodika, ki se uporablja kot vmesni proizvod za proizvodnjo konvencionalnih goriv, namenjenih uporabi v prometu, in pogonskih biogoriv. Ne sme se upoštevati vodika, ki se proizvaja z razogličanjem industrijskih ostankov plina in se uporablja za nadomestitev specifičnega plina, iz katerega je proizveden ter vodika proizvedenega kot stranski proizvod ali pridobljenega iz stranskih proizvodov v industrijskih obratih;

- da se pri izračunu števca upošteva energijska vsebnost obnovljivih goriv nebiološkega izvora, porabljenih v industrijskem sektorju za končno energijo in neenergetske namene, razen goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki se uporabljajo kot vmesni proizvodi za proizvodnjo konvencionalnih goriv, namenjenih uporabi v prometu, in pogonskih biogoriv;

- da se pri izračunu števca in imenovalca uporabijo vrednosti energijske vsebnosti goriv, namenjenih uporabi v prometu skladno z zahtevami Direktive o spodbujanju energije iz obnovljivih

virov energije ali ustrezni evropski standardi za določanje kurilnih vrednosti goriv ali kadar v ta namen ni bil sprejet noben evropski standard, ustrezne standarde ISO.

(5) Spodbuja se prostovoljne sisteme označevanja industrijskih proizvodov, proizvedenih z energijo iz obnovljivih virov in gorivi iz obnovljivih virov nebiološkega izvora. Prostovoljni sistemi označevanja morajo navajati odstotek porabljene energije iz obnovljivih virov ali goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, uporabljenih v fazi nabave in predobdelave, proizvodnje in distribucije surovin. Izračunani morajo biti na podlagi metodologij, določenih s strani Evropske komisije ali standarda ISO 14067:2018.

86. člen

(pogoji za zmanjšanje cilja za uporabo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industrijskem sektorju)

(1) Delež prispevka goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industrijskem sektorju se skladno z 85. členom lahko zmanjša za 20 % do leta 2030 v primeru, da se doseže nacionalni delež iz 4. člena in je skladen s formulo iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999, ter da delež vodika ali njegovih derivatov, proizvedenih iz fosilnih goriv, ki se porabijo, ne presega 23 % leta 2030 in ne presegajo 20 % leta 2035.

(2) Ko katerikoli pogoj iz prvega odstavka tega člena ni več izpolnjen, ni mogoče več upoštevati možnega zmanjšanja cilja za uporabo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industrijskem sektorju.

XII. POGLAVJE: VKLJUČEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V PROMET

87. člen

(obvezni delež energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju)

(1) Dobavitelji goriva morajo dati v posameznem letu na trg energijo iz obnovljivih virov energije za uporabo v prometnem sektorju najmanj v deležu, kakršen je določen v predpisu vlade iz devetega odstavka tega člena glede na količino energije, ki jih v tem letu dajo na trg za uporabo v prometnem sektorju.

(2) Deleži iz prejšnjega odstavka se lahko za posamezno koledarsko leto določijo v različni višini, pri čemer mora biti zagotovljeno, da delež energije iz obnovljivih virov v okviru končne porabe energije v prometnem sektorju do leta 2030 doseže vsaj 26 %. Delež iz prejšnjega odstavka v posameznem letu ne sme biti manjši od 10 %.

(3) V okviru minimalnega deleža iz prejšnjega odstavka mora biti delež naprednih pogonskih biogoriv in bioplina, proizvedenih iz surovin s seznama v delu A Priloge IX Direktive 2018/2001/EU in goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v energiji, ki se dobavlja prometnemu sektorju, določen tako, da njihov prispevek v okviru končne porabe energije v prometnem sektorju leta 2025 znaša vsaj 1 % in leta 2030 vsaj 5,5 %, pri čemer je delež goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v letu 2030 vsaj 1 %.

(4) Za izračun ciljev iz drugega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka se upoštevajo obnovljiva goriva nebiološkega izvora tudi takrat, kadar se uporabljajo kot vmesni proizvod:

a) za proizvodnjo konvencionalnih goriv, namenjenih uporabi v prometu ali

b) pogonskih biogoriv, če v izračunu prihrankov emisij toplogrednih plinov pri pogonskih biogorivih ni upoštevano zmanjšanje toplogrednih plinov, doseženo z uporabo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora.

(5) Za izračun ciljev iz drugega in tretjega odstavka tega člena se lahko upošteva bioplina, ki se dovaja v prenosno in distribucijsko plinsko omrežje.

(6) Pri izračunu deležev iz drugega odstavka tega člena se lahko upoštevajo reciklirana ogljična goriva.

(7) Delež pogonskih biogoriv in drugih tekočih biogoriv ter biomasnih goriv, porabljenih v prometu, proizvedenih iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, od leta 2021 ne sme za več kot eno odstotno točko presežati deleža teh goriv v končni porabi energije v prometnem sektorju, ki je bil dosežen v letu 2020. Celoten delež surovin iz tega odstavka lahko obsega največ 7 % končne porabe energije v prometnem sektorju.

(8) Za izračun ciljev iz drugega odstavka 4. člena ter drugega odstavka tega člena delež pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv, pri katerih obstaja visoko tveganje za posredno spremembo rabe zemljišč in ki so proizvedena iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, pri katerih se ugotavlja znatna širitev proizvodnega območja za zemljišča z visoko zalogo ogljika, ne presega ravni porabe takih goriv v tej državi članici v letu 2019, razen če so certificirana kot pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva ali biomasna goriva z nizkim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč.

(9) Dobavitelji goriva, ki dobavljajo le gorivo v obliki električne energije, namenjene uporabi v prometu, se v zvezi s tem gorivom izvamejo iz izpolnjevanja obveznosti minimalnega deleža naprednih pogonskih biogoriv in bioplina, proizvedenih iz surovin s seznama v delu A Priloge IX Direktive 2018/2001/EU.

(10) V okviru minimalnega deleža iz drugega odstavka tega člena mora biti delež pogonskih biogoriv in bioplina, proizvedenih iz surovin iz dela B Priloge IX, v energijski vsebnosti goriv in električne energije, dobavljenih prometnemu sektorju, do leta 2030 največ 1,7 %. Ta omejitev se lahko spremeni glede na razpoložljivost surovine, če je to upravičeno in če spremembo odobri Evropska komisija.

(11) Vlada predpiše deleže iz prvega in tretjega odstavka tega člena in način njihovega izračuna. Deleži pogonskih biogoriv se lahko določijo glede na obseg, energijsko vsebnost ali izpuste toplogrednih plinov, če sta dosežena minimalna deleža iz prvega in tretjega odstavka tega člena.

88. člen

(zagotavljanje podatkov)

(1) Dobavitelji goriva v podatkovno zbirko EU, ki jo vzpostavi Evropska komisija v skladu s prvim odstavkom 31.a člena Direktive 2018/2001/EU, pravočasno vnašajo točne podatke o opravljenih transakcijah in trajnostnih značilnostih goriv, ki so predmet teh transakcij, ki se upoštevajo pri izračunu deležev iz druge in tretje alineje prvega odstavka 5. člena in drugega odstavka prejšnjega člena, in trajnostnih značilnostih teh goriv, vključno z emisijami toplogrednih plinov v njihovem življenjskem ciklu, od kraja proizvodnje do trenutka, ko so dana na trg v Uniji.

(2) Za namen vnosa podatkov v podatkovno zbirko Unije se medsebojno povezan plinski sistem šteje za enoten sistem masne bilance. V podatkovno zbirko Unije se navedejo podatki o dovajanju in odvzemanju plinastih goriv iz obnovljivih virov ter podatki o tem, ali je bila za določeno pošiljko goriva zagotovljena podpora, in če je tako, o vrsti programa podpore.

(3) Kadar so za proizvodnjo pošiljke plina iz obnovljivih virov izdana potrdila o izvoru, se morajo ta potrdila o izvoru vnesti v podatkovno zbirko Unije v trenutku, ko se pošiljka plina iz obnovljivih virov vpiše v podatkovno zbirko Unije, oziroma se prekličejo, potem ko se pošiljka plina iz obnovljivih virov odvzame iz povezane plinske infrastrukture Unije. S preklicanimi potrdili o izvoru se ne sme trgovati zunaj podatkovne zbirke Unije.

(4) Ministrstvo, pristojno za energijo, pooblasti certifikacijski organ za pregled točnosti in popolnosti podatkov, ki jih gospodarski subjekti vnesejo v podatkovno zbirko. Certifikacijski organ poroča o ugotovitvah ministrstvu do 31. marca tekočega leta za preteklo leto.

(5) Prodajalci tekočih goriv, ki se uporabljajo v cestnem prometu, poročajo ministrstvu o količini prodanih goriv do 31. marca za preteklo leto. V poročilu morajo biti podatki ločeni za posamezne vrste goriv oziroma njihovih mešanic in strukturirani glede na kupce goriv.

(6) Upravljavci oziroma lastniki javnih parkirišč in parkirišč, ki so dostopna javnosti, ter parkirišč stavb organov javnega sektorja ministrstvu poročajo do 31. marca za preteklo leto o številu priključnih mest za električna vozila in količini električne energije, ki je bila porabljena na teh polnilnih mestih.

(7) Ministrstvo, pristojno za energijo, določi vrsto podatkov in način poročanja iz petega in prejšnjega odstavka tega člena.

89. člen

(izmenjava dobropisov za e-mobilnost)

(1) Dobavitelji goriv imajo možnost vključitve dobropisov za e-mobilnost (v nadaljnjem besedilu: »DEM«) za doseganje cilja iz prvega in drugega odstavka 59. člena. Dobavitelji lahko vključijo DEM za doseganje cilja iz prvega in drugega 59. člena le za leto, v katerem je bila električna energija, proizvedena iz obnovljivih virov energije, porabljena v prometu v Republiki Sloveniji. DEM, ki jih dobavitelji želijo vključiti v doseganje predpisanih deležev, morajo biti potrjeni s strani centra za podpore.

(2) Dobavitelji goriv pridobijo DEM v okviru platforme za izmenjavo DEM. Dobavitelji goriv pošljejo vlogo za pridobitev DEM centru za podpore do 15. januarja tekočega leta in se na podlagi vloge registrirajo v platformo.

(3) Prenos DEM se izvede v okviru platforme za izmenjavo dobropisov za e-mobilnost, ki jo upravlja center za podpore. V platformo se lahko registrirajo upravičenci, katerih letna skupna poraba električne energije v prometu znaša vsaj 10.000 kWh in upravljajo vsaj eno javno ali poljavno polnilno mesto.

(4) Upravičenci lahko v okviru platforme prevzamejo vlogo agregatorjev na način, da izmenjujejo tako lastne DEM kot tudi DEM manjših akterjev, katerih letna skupna poraba električne energije v prometu ne dosega 10.000 kWh.

(5) Upravičenci predložijo vlogo za registracijo in izmenjavo DEM centru za podpore do 15. marca tekočega leta za količino električne energije iz obnovljivih virov energije, ki je dokazljivo bila proizvedena in porabljena v preteklem letu v prometu.

(6) Upravičenci za pridobitev DEM so pravne ali fizične osebe, ki so lastniki, najemniki ali upravljalci vsaj enega polnilnega mesta, so registrirani v bazo električnih polnilnic in lahko dokažejo, da je električna energija, ki je bila dobavljena in porabljena v prometu, proizvedena iz obnovljivih virov energije.

(7) Upravljavec platforme lahko za namene izvajanja nalog iz tega člena pridobiva podatke iz drugih evidenc, predvsem iz registra potrdil o izvoru in registra javnih polnilnic. Vrste podatkov in način dostopa se uredijo s predpisi iz desetega odstavka tega člena.

(8) Upravljavec platforme ali njegova pooblaščenca oseba lahko preverja podatke o porabi in izvoru električne energije, z namenom, da se zagotovi zanesljivost platforme za izmenjavo DEM.

(9) Platforma omogoča javno objavo agregiranih podatkov o trgovanju z DEM, kot so cene in količine.

(10) Minister, pristojen za energijo, predpiše tehnične standarde platforme in postopke za integracijo s podatki drugih relevantnih sistemov, upravičence, postopek registracije, postopek in pogoje dodeljevanja dobropisov, dokazila, ki jih je potrebno predložiti, roke hrambe dokumentacije, poročanje, postopke nadzora ter druge tehnične in vsebinske podrobnosti, ki so potrebne za vzpostavitev sistema izmenjave dobropisov za e-mobilnost.

XIII. POGlavJE: DRUGE DOLOČBE

90. člen

(odločanje v posamičnih zadevah, splošni akti agencije in nadzor agencije)

(1) Agencija izvaja nadzor nad izvajanjem 7., 10. in 95. člena tega zakona ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov po postopku, določenem v tem zakonu in zakonu, ki ureja naloge in pooblastila agencije.

(2) Agencija odloča v posamičnih zadevah iz tega zakona in izdaja splošne akte, za katere je pooblaščenca na podlagi tega zakona po postopku, določenem v tem zakonu, in zakonu, ki ureja naloge in pooblastila agencije.

(3) Postopek o prekršku vodi in v njem odloča pooblaščenca uradna oseba agencije, ki je pristojna za izvajanje nadzora.

91. člen

(nadzor nad izvajanjem podporne sheme)

Nadzor nad izvajanjem podporne sheme iz IV. poglavja tega zakona izvajata inšpekcija, pristojna za energijo, in ministrstvo.

92. člen

(naloge Geološkega zavoda Slovenije)

(1) Geološki zavod Slovenije za potrebe izdelave bilanc rabe plitve in globoke geotermalne energije letno pripravi poročilo in grafični izveček.

(2) Geološki zavod Slovenije za namen učinkovitega načrtovanja in rabe plitve geotermalne energije zbira in ureja podatke o geotermičnih lastnostih podpovršja, kar vključuje izvedbe meritev toplotne prevodnosti vzorcev kamnin oziroma sedimentov na novih lokacijah na območju Republike Slovenije.

(3) Geološki zavod Slovenije zagotavlja ministrstvu, pristojnemu za energijo, strokovno podporo na področju raziskav in rabe geotermalne energije za potrebe spodbujanja, rabe in nadzora rabe geotermalne energije, izvajanju zakonskih obveznosti ter razvoja politik na področju rabe geotermalne energije.

(4) Geološki zavod Slovenije za ministrstvo, pristojno za energijo, izvaja površinske geofizikalne raziskave in raziskovalne vrtnice za namene spodbujanja in razvoja geotermalne energije.

(5) Geološki zavod Slovenija izvaja naloge iz prejšnjih štirih odstavkov na podlagi pogodbe, s katero se uredijo medsebojni odnosi.

(6) Pripravo nalog iz prvih štirih odstavkov financira ministrstvo v skladu z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi.

93. člen

(nadomestilo za izrabo prostora za proizvodno napravo na veter)

(1) Proizvajalec električne energije iz vetrne energije mora občini, v kateri je proizvodna naprava, plačati nadomestilo za izrabo prostora za proizvodnjo električne energije ne glede na druge javne dajatve, ki jih je dolžan plačevati v zvezi s to proizvodno napravo. Nadomestilo iz prejšnjega stavka je javna dajatev, ki pripada občini.

(2) Obveznost plačila nadomestila iz prejšnjega odstavka ne velja za fizične osebe iz 94. člena tega zakona.

(3) Proizvajalec električne energije iz prvega odstavka tega člena je oseba, ki je bila investitor proizvodne naprave, jo upravlja in pridobiva prihodke od električne energije, ki je proizvedena v tej proizvodni napravi. Če so vloge investitorja, upravljavca naprave in prodajalca električne energije ločene, je zavezanec za plačilo nadomestila oseba, ki je imetnik lastninske ali druge pravice na zemljišču, na podlagi katere je bila zgrajena proizvodna naprava. Če je takih oseb več, so solidarno zavezane za plačilo nadomestila.

(4) Če proizvodna naprava, ki je sestavljena iz več generatorjev (v nadaljnjem besedilu: vetrnice), ki obratujejo povezano, stoji v več občinah, plačuje zavezanec nadomestilo tem občinam v sorazmerju z inštalirano močjo vetrnic na območju posamezne občine.

(5) Osnova za nadomestilo je celoten letni prihodek proizvajalca ali druge osebe oziroma oseb iz tretjega odstavka tega člena, ki izvira iz proizvodnje električne energije iz vetrne energije v vetrnicah, kar vključuje tudi podpore iz 29. in 112. člena tega zakona.

(6) Nadomestilo je letna obveznost zavezanca in se odmeri za preteklo leto po tridstotni stopnji od vrednosti osnove iz prejšnjega odstavka. Obveznost plačevanja nadomestila se začne prvi dan v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem začne proizvodna naprava oddajati električno energijo v omrežje.

(7) Nadomestilo za izrabo prostora za proizvodno napravo na veter je upravičeni strošek proizvajalca za določitev višine podpore iz 29. in 112. člena tega zakona.

(8) Vlada podrobneje predpiše odmero in plačevanje nadomestila iz tega člena.

94. člen

(opravljanje dejavnosti)

(1) Ne glede na določbe tega zakona lahko dejavnost proizvodnje električne energije z eno proizvodno napravo na obnovljive vire energije ali za soproizvodnjo z visokim izkoristkom z nazivno močjo do 50 kW opravlja tudi fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: proizvajalec fizična oseba), ki je vpisana v register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije (v nadaljnjem besedilu: register fizičnih oseb) pri Agenciji za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES), in ima veljavno deklaracijo za proizvodno napravo.

(2) V register fizičnih oseb se vpisujejo podatki o fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije (osebno ime, prebivališče in davčna številka), podatki o nepremičnini in podatki o proizvodni napravi iz registra deklaracij o proizvodnih napravah električne energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom.

(3) Vpis v register fizičnih oseb se opravi na podlagi vloge proizvajalca fizične osebe pri AJPES.

(4) AJPES po uradni dolžnosti pri agenciji brezplačno pridobi podatke o proizvodni napravi.

(5) Podatki iz drugega odstavka tega člena so, razen osebnih podatkov o fizični osebi, javni.

(6) Register fizičnih oseb vzpostavi, vodi in upravlja AJPES.

(7) AJPES o vpisu proizvajalca fizične osebe iz prvega odstavka izda potrdilo o vpisu, ki se pošlje proizvajalcu fizični osebi in pristojnemu davčnemu uradu.

(8) AJPES za izbris proizvajalca fizične osebe iz registra fizičnih oseb po uradni dolžnosti pridobi podatke iz registra deklaracij, in sicer podatke o številki in datumu veljavnosti ter dnevu izbrisa deklaracije proizvodne naprave.

(9) O izbrisu proizvajalca fizične osebe po uradni dolžnosti iz registra fizičnih oseb AJPES izda odločbo, zoper katero je mogoče vložiti pritožbo pri ministrstvu, pristojnem za energijo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(10) AJPES v soglasju z agencijo predpiše podrobnejša navodila za vodenje in upravljanje registra fizičnih oseb.

95. člen

(znižanje prispevka za energetska intenzivna podjetja)

(1) Energetska intenzivna podjetja so upravičena do znižanja prispevka iz 15. člena tega zakona pod pogojem, da:

- izvajajo ukrepe iz energetskega pregleda na podlagi zakona, ki ureja učinkovito rabo energije;
- izvajajo sistem upravljanja z energijo v skladu s standardom SIST EN ISO 50001 ali sistem upravljanja z okoljem v skladu s standardom SIST EN ISO 14001 ter je izveden minimalni pregled v skladu s Prilogo A, točko A.3 standarda SIST ISO 50002, ki se izvede vsaka štiri leta ali
- proizvajajo energijo iz obnovljivih virov energije.

(2) Nadzor nad izvajanjem določb iz prejšnjega odstavka izvaja agencija.

(3) Vlada z uredbo iz drugega odstavka 16. člena tega zakona podrobneje predpiše merila za določitev energetske intenzivnosti podjetij glede razvrstitve po glavnih dejavnostih, ki imajo veliko elektro intenzivnost in v katerih so podjetja izpostavljena mednarodni trgovini, pri čemer zagotovi, da ne gre za podjetja v težavah, ter način določanja in delež znižanja prispevka za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom v skladu s pravili za državne pomoči za področje energije.

96. člen

(trajnostna merila, merila za prihranek emisij toplogrednih plinov in metodologija za izračun prihranka emisije toplogrednih plinov)

(1) Energija iz pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv se, ne glede na geografski izvor biomase, upošteva samo, če izpolnjuje trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov za naslednje namene:

- a) prispevanje k doseganju nacionalnega ciljnega deleža rabe energije iz obnovljivih virov v bruto končni rabi energije, vključno z doseganjem deleža rabe obnovljivih virov energije v prometu, doseganjem deleža rabe obnovljivih virov energije v stavbnem sektorju, doseganjem deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja, povečanja deleža energije iz obnovljivih virov pri daljinskem ogrevanju in hlajenju, povečanja deleža obnovljivih virov v količini virov energije, porabljenih za končno energijo in neenergetske namene v industrijskem sektorju;
- b) poročanje evropski komisiji o doseganju deleža rabe obnovljivih virov energije, vključno z doseganjem deleža rabe obnovljivih virov energije v prometu;
- c) upravičenost do finančne podpore pri proizvodnji energije z izrabo pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv.

(2) Proizvodnja pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv iz domače gozdne biomase mora biti skladna z zavezami in cilji, ki se nanašajo na 4. člen Uredbe 2018/841/EU, ter politikami in ukrepi, ki so opisane v NEPN.

(3) Povzetek ukrepov in politik, ki so omenjene v prejšnjem odstavku tega člena, se vključi v celovita nacionalna energetska in podnebna poročila o napredku v skladu z 17. členom Uredbe 2018/1999/EU.

(4) Vlada predpiše trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov, področje uporabe ter način dokazovanja izpolnjevanja trajnostnih meril in meril za prihranek emisij toplogrednih plinov za pogonska goriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva, za električno energijo iz biomasnih goriv, reciklirana ogljična goriva ter tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora.

(5) Vlada v predpisu iz prejšnjega odstavka določi tudi način poročanja, obveščanja in preverjanja, vrsto akreditacije in druge tehnične pogoje za izvajalce preverjanj ter način in pogoje za izdajo in odvzem pooblastila, ki ga izda ministrstvo, za izvajanje preverjanja dokazovanja izpolnjevanja trajnostnih meril in meril za prihranek emisij toplogrednih plinov iz četrtega odstavka tega člena ter pogoje za izvajanje preverjanja pravilnosti izračuna prihranka emisij toplogrednih plinov iz četrtega odstavka tega člena.

(6) Minister določi metodologijo za izračun prihranka emisij toplogrednih plinov za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva, za električno energijo iz biomasnih goriv, reciklirana ogljična goriva ter tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora.

97. člen

(kaskadna uporaba biomase in dopustnost odstopanj)

(1) Energija iz biomase mora biti proizvedena na način, ki čim bolj zmanjša neupravičene izkrivljajoče učinke na trg surovin iz biomase in škodljiv vpliv na biotsko raznovrstnost, okolje in podnebje. Upoštevana morata biti tako hierarhija ravnanja z odpadki, kot tudi načelo kaskadne uporabe biomase. Obe načeli, ob upoštevanju nacionalnih posebnosti, morata biti upoštevati pri oblikovanju in izvajanju programov podpore za energijo iz pogonskih biogoriv, tekočih biogoriv in biomasnih goriv.

(2) Načelo kaskadne uporabe biomase pomeni uporabo lesne biomase po vrstnem redu, ki zagotavlja najvišjo ekonomsko in okoljsko dodano vrednost in sicer kot sledi:

- a) lesni proizvodi,
- b) podaljšanje življenjske dobe lesnih proizvodov,
- c) ponovna uporaba,
- d) recikliranje,
- e) energija biološkega izvora in
- f) odstranjevanje.

(3) Odstop od načela kaskadne uporabe biomase je dovoljen v naslednjih primerih:

- a) Če se pojavi potreba po zagotavljanju zanesljive oskrbe z energijo
- b) Če lokalna industrija kvantitativno ali tehnično ni zmožna uporabljati lesne biomase za ustvarjanje ekonomske in okoljske dodane vrednosti, ki je višja od proizvodnje energije. To velja v primeru surovin, ki so pridobljene na enega izmed naslednjih načinov:

- z dejavnostmi potrebnega gospodarjenja z gozdovi v sklopu predkomercialnih postopkov redčenja ali ki se izvajajo v skladu z nacionalnim pravom o preprečevanju požarov v naravi na območjih z velikim tveganjem,

- z nujno sečnjo po dokumentiranih naravnih motnjah ali

- s pridobivanjem določenih vrst lesa, ki po svojih značilnostih niso primerne za lokalne predelovalne obrate.

(4) Pristojni organ pisno obvesti ministrstvo, pristojno za področje energije, glede odstopanj od načela kaskadne rabe biomase. Obvestilo mora vsebovati povzetek odstopanja, razloge za odstopanje, navedene v prejšnjem odstavku tega člena ter navedbo geografskega obsega, v katerem prihaja do odstopanj. Na podlagi obvestila pristojnega organa ministrstvo, pristojno za področje energije, enkrat letno priglasi odstopanje od načela kaskadne rabe Evropski Komisiji.

(5) Neposredna finančna podpora za energijo ni odobrena za:

- uporabo hlodov za žago, furnirskih hlodov, okroglega industrijskega lesa, štorov in korenin za proizvodnjo energije;

- proizvodnjo energije iz obnovljivih virov s sežiganjem odpadkov, razen če so bile izpolnjene obveznosti ločenega zbiranja.

(6) Programi podpore iz prvega odstavka tega člena niso niti odobreni za proizvodnjo električne energije iz gozdne biomase v napravah, ki so namenjene izključno električni energiji, razen če taka električna energija izpolnjuje vsaj enega od naslednjih pogojev:

a) proizvaja se v regiji, opredeljeni v območnem načrtu za pravični prehod, pripravljenim v skladu s členom 11 Uredbe (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta (11), zaradi njene odvisnosti od trdnih fosilnih goriv, in izpolnjuje ustrezne zahteve, določene v členu 29(11) te direktive;

b) proizvaja se z uporabo zajemanja in shranjevanja biomasnega CO₂ ter izpolnjuje zahteve, določene v členu 29(11), drugi pododstavek.

98. člen

(tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati naprave in sistemi)

Naprave in sistemi za energijo iz obnovljivih virov morajo izpolnjevati tehnične pogoje in specifikacije, določene v prvem odstavku 9. člena, da so upravičeni do podpor iz podpornih shem in do sodelovanja v postopkih javnega naročanja.

99. člen

(olajšanje sistemske integracije električne energije iz obnovljivih virov energije)

(1) Sistemski in distribucijski operater zagotovita dostop do podatkov o deležu električne energije iz obnovljivih virov in vsebnosti emisij toplogrednih plinov v električni energiji, dobavljene v omrežje iz proizvodnih virov v Republiki Sloveniji za vsak bilančni obračunski interval.

(2) Distribucijski operaterji dajo na voljo tudi anonimizirane in zbirne podatke o potencialu za prilagajanje odjema in o električni energiji iz obnovljivih virov, ki jo proizvedejo ter v omrežje dovedejo samooskrbni porabniki in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, če je tehnično izvedljivo.

(3) Podatki iz prvega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka morajo biti na voljo v digitalni obliki na način, ki zagotavlja interoperabilnost na podlagi usklajenih podatkovnih formatov in standardiziranih podatkovnih nizov, da jih lahko nediskriminatorno uporabljajo udeleženci na trgu električne energije, združevalci, porabniki in končni uporabniki ter da jih je mogoče brati z elektronskimi komunikacijskimi napravami, kot so sistemi naprednega merjenja, polnilna mesta za električna vozila, sistemi ogrevanja in hlajenja ter sistemi za upravljanje energije v stavbah.

(4) Baterije za domačo rabo in industrijske baterije, dobavljene na ozemlju RS, morajo poleg zahtev, določenih v Uredbi 2023/1542 (EU), brezplačno omogočiti lastnikom in uporabnikom baterij ter tretjim osebam, ki z izrecnim privoljenjem delujejo v imenu lastnikov in uporabnikov baterij, kot so podjetja za upravljanje energije v stavbah in udeleženci na trgu električne energije, dostop v realnem času do osnovnih informacij o sistemu upravljanja baterij, vključno z zmogljivostjo, stanjem staranja, stanjem napolnjenosti in vrednosti delovne moči baterij.

100. člen

(usposabljanje inštalaterjev naprav na obnovljive vire energije)

(1) Za zagotavljanje pravilnega in učinkovitega delovanja naprav in sistemov na obnovljive vire energije lahko inštalaterji in projektanti vseh oblik sistemov ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov v stavbah, industriji in kmetijstvu, inštalaterji proizvodnih naprav na sončno energijo, ki vključujejo shranjevanje energije, in inštalaterjem polnilnih mest, ki omogočajo prilagajanje odjema, opravijo strokovno usposabljanje.

(2) Program usposabljanja izvajajo fizične ali pravne osebe, ki jih pooblasti ministrstvo, pristojno za energijo (v nadaljnjem besedilu: izvajalec usposabljanja). Pooblastilo za izvajanje usposabljanja podeli minister po izvedenem javnem natečaju kot javno pooblastilo.

(3) Certifikati in druga primerljiva potrdila o strokovni usposobljenosti inštalaterjev in projektantov naprav, opredeljenih v prvem odstavku tega člena, ki so izdani v državah članicah EU v skladu z merili iz Priloge IV Direktive 2018/2001/EU, so enakovredni potrdilom, izdanim v skladu s tem zakonom.

(4) Na podlagi analize in predlaganih ukrepov iz točke e) petega odstavka 75. člena tega zakona ministrstvo sprejme ukrepe za zagotovitev zadostnega števila usposobljenih in kvalificiranih inštalaterjev tehnologij iz prvega odstavka tega člena, da se omogoči rast rabe energije iz obnovljivih virov. Ti ukrepi vključujejo zlasti zagotovitev razpoložljivosti zadostnih programov usposabljanja za pridobitev certifikata ali kvalifikacije za tehnologije iz prvega odstavka tega člena ter spodbujanje sodelovanja v takih programih usposabljanja, zlasti malih in srednjih podjetij ter samozaposlenih.

(5) Minister podrobneje določi:

- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati inštalaterji in projektanti, da se lahko udeležijo usposabljanja;
- vsebino programa usposabljanja;
- pogoje za izvajalca usposabljanja;
- evidence o izvedenih programih usposabljanja;
- način preverjanja znanja in
- vsebino, obliko in veljavnost potrdila o usposobljenosti.

XIV. POGLAVJE: INŠPEKCIJSKI NADZOR

101. člen

(inšpekcijski nadzor)

(1) Inšpektorat, pristojen za energijo (v nadaljnjem besedilu: energetska inšpekcija), izvaja nadzor nad določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov, razen tistih določb, nad katerimi v skladu z zakonom izvaja nadzor agencija.

(2) Inšpekcijski nadzor izvaja energetska inšpekcija v skladu z določbami zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, zakona, ki ureja energetska inšpekcijo, in tega zakona.

(3) Pravne ali fizične osebe ali posameznik morajo energetske inšpektorju omogočiti oziroma zagotoviti nemoteno izvajanje inšpekcijskega nadzorstva ter mu dati na voljo vse zahtevane podatke, druge listine in poročila.

XV. POGLAVJE: KAZENSKE DOLOČBE

102. člen

(prekršek za dobavitelja goriva zaradi nepravočasnega vnosa točnih podatkov)

(1) Z globo od 3.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če kot dobavitelj goriva ne vnese točnih podatkov v podatkovno zbirko EU v skladu s prvim odstavkom 88. člena tega zakona.

(2) Z globo od 2.000 do 5.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

103. člen

(prekrška v zvezi z neobveščanjem in nesporočanjem podatkov in dejstev)

(1) Z globo od 2.500 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- kot proizvajalec ne obvesti agenciji o vseh spremembah na proizvodni napravi, ki lahko vplivajo na veljavnost deklaracije (sedmi odstavek 7. člena tega zakona);

- kot prejemnik podpore ne sporoči centru za podpore vseh dejstev, ki nastanejo po izdaji odločbe o podpori in vplivajo na upravičenost do podpore, njeno višino ali čas prejemanja (prvi odstavek 38. člena tega zakona).

(2) Z globo od 2.500 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

104. člen

(prekršek v zvezi z doseganjem deleža, ki je manjši od 10 % za posamezno leto)

(1) Z globo do 2 % letnega prometa od prodaje goriv končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji, namenjenih uporabi v prometnem sektorju, v predhodnem poslovnem letu se za prekršek kaznuje pravna oseba, če dosega manj kot 10 % deleža energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju (drugi odstavek 87. člena tega zakona).

(2) Z globo do 2 % letnega prometa od prodaje goriv končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji, namenjenih uporabi v prometnem sektorju, v predhodnem poslovnem letu se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

105. člen

(prekršek v zvezi z energijo iz obnovljivih virov energije za uporabo v prometu)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če da na trg energijo iz obnovljivih virov energije za uporabo v prometnem sektorju vsaj 10 % deleža energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju in ne doseže cilja v skladu s prvim in tretjim odstavkom 87. člena tega zakona.

(2) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

106. člen

(prekršek v zvezi z odločanjem distribucijskega operaterja glede samooskrbe)

(1) Z globo 1.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki je distribucijski operater ali pravna oseba, na katero je distribucijski operater prenesel izvajanje nalog, če:

- ne izda spremembe soglasja za priključitev v skladu s prvim odstavkom 56. člena tega zakona,
- končnega odjemalca s samooskrbo v skladu z osmim odstavkom 56. člena tega zakona ne registrira v 15 dneh in mu ne predloži podpisane pogodbe o uporabi sistema.

(2) Z globo 250 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba distribucijskega operaterja ali osebe, na katero je distribucijski operater prenesel izvajanje nalog, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

107. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

XVI. POGlavJE: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

108. člen

(prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v teku)

Prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v zadevah s področja tega zakona, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

109. člen

(uporaba določb o prekrških)

Do sprememb določb o višinah in razponih glob, ki jih določa zakon, ki ureja prekrške, se višina in razpon globe, ki sta določena v prvem in drugem odstavku 104. člena tega zakona, uporabljata ne glede na določbe zakona, ki ureja prekrške.

110. člen

(prehodna določba glede vpisa skupnosti OVE v register)

Skupnosti OVE, ki so nastale pred uveljavitvijo tega zakona, se v register vpišejo do vključno 30. junija 2026.

111. člen

(prehodna določba glede pravice odjemalca daljinskega ogrevanja in hlajenja do odklopa oziroma spremembe pogodbe o odjemu)

Pravico do odklopa z odpovedjo oziroma spremembe pogodbe o odjemu toplote v skladu z 81. členom tega zakona pridobi odjemalec daljinskega ogrevanja in hlajenja:

- 1. januarja 2026, če sistem daljinskega ogrevanja ni učinkovit do 31. decembra 2025 in če bo odjemalec projektiral in celovito energetske prenovil stavbo v skoraj ničenergijsko stavbo ali brezemisijno stavbo ali
- 18 mesecev od uveljavitve tega zakona, če s strani agencije ni potrjenega trajnostnega načrta, iz katerega izhaja, da bo sistem daljinskega ogrevanja dosegel kriterij energetske učinkovitosti do 31. decembra 2025 in da bo odjemalec projektiral in celovito energetske prenovil stavbo v skoraj ničenergijsko stavbo ali brezemisijno stavbo.

112. člen

(prehodna določba glede izvajanja podporne sheme)

(1) Projekti, ki so na podlagi pravnomočne odločbe o dodelitvi podpore že vstopili v podporno shemo v skladu s III. poglavjem Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), se izvajajo in zaključijo skladno z določbami zakonodaje, ki je veljala ob vstopu teh projektov v podporno shemo.

(2) Določbe devetega odstavka 10. člena ter 15., 20., 22., 23., 25., 26., 27., 28. in 64. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE) se za projekte iz prvega odstavka tega člena še naprej uporabljajo do izteka obdobja izvajanja podporne sheme, določenega za te projekte.

(3) Nadzor nad izvajanjem 28. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE) izvaja agencija še pet let po izteku pravice do podpore.

(4) Za podporno shemo iz prvega odstavka tega člena se ne izvaja novih izbirnih postopkov za vstop dodatnih projektov v navedeno podporno shemo.

(5) Projekti, vključeni v podporno shemo iz prvega odstavka tega člena, lahko izstopijo iz navedene podporne sheme in vstopijo v novo podporno shemo, določeno v IV. poglavju tega zakona, pod pogoji, veljavnimi za novo podporno shemo v času njihovega prehoda.

113. člen

(splošni akti elektrooperaterjev, operaterjev plinovodnih sistemov, dobaviteljev toplote in hladu ter centra za podpore)

Sistemske operater, distribucijski operater in center za podpore morajo uskladiti sistemska obratovalna navodila in druge splošne akte, izdane po javnem pooblastilu, v devetih mesecih od uveljavitve tega zakona.

114. člen

(prehodna določba glede veljavnosti deklaracij)

(1) Deklaracije, izdane na podlagi 7. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE), še naprej veljajo do izteka roka veljavnosti, določenega na deklaraciji.

(2) Ob spremembi ali odvzemu deklaracije iz prejšnjega odstavka se uporabljajo določbe tega zakona.

115. člen

(prehodna določba glede potrdil o izvoru)

(1) Do 31. decembra 2026 izdajo potrdil o izvoru in vodenje registra na podlagi 10., 11., 12., in 13. člena tega zakona izvaja agencija, z dnem 1. januar 2027 pristojnost za izdajo potrdil o izvoru in vodenje registra prevzame center za podpore.

(2) Center za podpore z dnem iz prvega odstavka tega člena prevzema naloge in postane pravni naslednik agencije v delu, ki se nanaša na izdajo potrdil o izvoru in vodenjem registra, vključno z vsemi pravicami in obveznostmi, povezanimi s tem področjem.

116. člen

(prehodna določba glede prispevka)

(1) Prispevki za zagotavljanje podpor proizvodnji energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije se, v skladu z 17. členom Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), zbirajo do 31. decembra 2025.

(2) Prispevki iz prvega odstavka tega člena so del sredstev za podpore in se uporabljajo za namene, opredeljene v četrtem odstavku 16. člena tega zakona.

117. člen

(prehodna določba glede nadomestila)

Višina nadomestila iz drugega odstavka 15. člena tega zakona se za leto 2025, ne glede na letni načrt upravljanja, določi s sklepom vlade na način, ki vključuje nadomestilo za celotno poslovno leto 2025.

118. člen

(register pogodb PPA)

(1) Operater trga vzpostavi register pogodb PPA iz 40. člena tega zakona do 31. decembra 2026.

(2) Pogodbene stranke sklenjenih pogodb PPA morajo obstoječe pogodbe, ki so sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona, prijaviti operaterju trga v roku 6 mesecev od njegove uveljavitve.

119. člen

(podaljšanje uporabe)

(1) Do uveljavitve predpisa iz drugega odstavka 69. člena tega zakona se še naprej uporablja Uredba o trajnostnih merilih za biogoriva in emisij toplogrednih plinov goriv (Uradni list RS, št. 44/12, 44/22 – ZVO-2 in 138/22).

(2) Do uveljavitve predpisa iz četrtega odstavka 69. člena tega zakona se še naprej uporablja Pravilnik o monitoringu trajnostnih meril za biogoriva (Uradni list RS, št. 24/17 in 44/22 – ZVO-2).

120. člen

(časovna veljavnost in prehodne določbe iz VII. poglavja)

(1) Določbe o pravici do nadomestila stroškov dobaviteljev iz 60. člena in metodologiji izračuna nadomestila iz 61. člena se uporabljajo za obračunske intervale od 1. januarja 2025 dalje. Obračun za že pretekle mesece se izvede takoj, ko je to tehnično mogoče. Pravica do namestita stroškov dobaviteljev iz 60. člena velja do vključno 31. decembra 2029.

(2) Center za podpore mora do začetka uporabe teh določb vzpostaviti potrebne informacijske sisteme za zbiranje, obdelavo podatkov in izplačila.

(3) Center za podpore za izvajanje določb v zvezi z nadomestili za samooskrbne odjemalce sklene z ministrstvom, pristojnim za energijo, pogodbo, s katero se določijo med drugim namen, način in vir financiranja nalog, sredstva za izvajanje teh nalog in pogoji opravljanja nalog. Ministrstvo, pristojno za energijo, v roku, ki ga določa zakon, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije, po prejemu dokončne odločbe izvede izplačilo centru za podpore za izvajanje mehanizma za nadomestila dobaviteljem.

(4) Center za podpore z navodili, ki jih objavi na spletni strani, podrobneje določi nabor, način in frekvenco pošiljanja podatkov kot tudi uporabo v zvezi z upravljanjem tveganj. Navodila mora center za podpore objaviti na svoji spletni strani vsaj en mesec pred njihovo uveljavitvijo.

121. Člen

(prehodna določba glede pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv)

Delež pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv, pri katerih obstaja visoko tveganje za posredno spremembo rabe zemljišč in ki so proizvedena iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, pri katerih se ugotavlja znatna širitev proizvodnega območja za zemljišča z visoko zalogo ogljika, kot opredeljeno v osmem odstavku 87. člena, do 31. decembra 2030 znaša 0 %.

122. člen

(obveznost za sončno energijo na stavbah in parkiriščih iz 83. člena)

(1) Obvezna namestitev naprav za sončno energijo na vseh novih javnih in nestanovanjskih stavbah z uporabno tlorisno površino, večjo od 1000 m², velja od veljavnosti zakona naprej, za večje od 250 m² pa najkasneje od 31. decembra 2026 naprej.

(2) Obvezna namestitev naprav za sončno energijo na vseh obstoječih javnih stavbah z uporabno tlorisno površino, večjo od 2000 m², velja od veljavnosti zakona naprej, z uporabno tlorisno površino, večjo od 750 m², najkasneje od 31. decembra 2028 naprej in z uporabno tlorisno površino, večjo od 250 m², najkasneje od 31. decembra 2030 naprej.

(3) Obvezna namestitev naprav za sončno energijo na obstoječih nestanovanjskih stavbah z uporabno tlorisno površino, večjo od 500 m², v primeru, ko se v stavbi izvede večja prenova ali ukrep, za katerega je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, v primeru investicij na strehi ali namestitev tehničnega stavbnega sistema, velja od 31. decembra 2027 naprej.

(4) Obvezna namestitev naprav za sončno energijo na vseh novih stanovanjskih stavbah z uporabno tlorisno površino, večjo od 250 m², velja najkasneje od 31. decembra 2029.

(5) Obvezna namestitev naprav za sončno energijo na vseh obstoječih utrjenih parkiriščih, katerih tlorisna površina znaša 1.700 m² ali več, velja od 31. decembra 2027.

(6) Obvezna namestitev naprav za sončne energije na vseh novih pokritih in utrjenih parkiriščih, večjih od 1000 m², velja od veljavnosti zakona naprej. Za vsa ostala manjša nova pokrita in utrjena parkirišča, ki so neposredno ob stavbah, velja obveznost najkasneje od 31. decembra 2029 naprej.

(7) Drugi in sedmi odstavek 83. člena tega zakona ne veljata za objekte, za katere je bilo na dan uveljavitve tega zakona:

- že pridobljeno gradbeno dovoljenje,
- že sklenjena pogodba o izdelavi dokumentacije za gradnjo objekta ali
- v postopku javnega naročanja že poslano v objavo javno naročilo ali povabilo k oddaji ponudbe.

123. člen

(ocena normativnih in administrativnih ovir za dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov)

Center za podpore izdelava oceno normativnih in administrativnih ovir iz 69. člena tega zakona v 12 mesecih od uveljavitve tega zakona.

124. člen

(prehodne določbe glede samooskrbe)

(1) Za končne odjemalce, ki so do vključno 31. decembra 2024 oddali vlogo za priključitev postavljene naprave za samooskrbo po Uredbi o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 17/19 in 197/20), in za končne odjemalce, ki so bili registrirani kot končni odjemalci s samooskrbo do uveljavitve Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), se uporabljajo določbe 315.a člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20 in 158/20 – ZURE) in Uredbe o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 17/19 in 197/20), in sicer dokler uporabljajo napravo za samooskrbo, za katero je bilo izdano soglasje za priključitev, na podlagi katerega so registrirani.

(2) Končni odjemalci iz prejšnjega odstavka lahko preidejo v sistem samooskrbe po tem zakonu z izvedbo z registracije prehoda pri distribucijskem operaterju.

(3) Za končne odjemalce iz prvega odstavka tega člena se ne uporabljajo določbe VI. poglavja tega zakona. Če končni odjemalci iz prvega odstavka tega člena preidejo v sistem samooskrbe po tem zakonu, se uporabljajo določbe VI. poglavja tega zakona.

125. člen

(podaljšanje veljavnosti)

(1) Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 182/20, 121/21 – ZSROVE in 53/24), izdana na podlagi devetega odstavka 365. člena, devetega odstavka 366. člena in sedmega odstavka 367. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20 in 158/20 – ZURE) in na podlagi drugega odstavka 9. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi drugega odstavka 9. člena, trinajstega odstavka 10. člena in petega odstavka 11. člena tega zakona.

(2) Pravilnik o strokovnem usposabljanju za inštalaterje naprav na obnovljive vire energije (Uradni list RS, št. 8/21 in 121/21-ZSROVE), izdan na podlagi četrtega odstavka 359. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20 in 158/20 – ZURE), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi petega odstavka 100. člena tega zakona.

(3) Pravilnik o vrstah podatkov, ki jih zagotavljajo izvajalci energetskih dejavnosti in drugi zavezanci (Uradni list RS, št. 22/16, 24/16 – popr. in 158/20 – ZURE), izdan na podlagi drugega odstavka 32. člena, drugega odstavka 329. člena in tretjega odstavka 382. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20 in 158/20 – ZURE), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi četrtega odstavka 88. člena tega zakona.

(4) Navodilo za vodenje in upravljanje registra fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije (Uradni list RS, št. 60/22), ki je bilo izdano na podlagi desetega odstavka 29. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), še naprej velja kot predpis, sprejet na podlagi 94. člena tega zakona.

(5) Uredba o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s sproizvodnjo z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 14/20, 121/21 – ZSROVE, 132/23 in 102/24 - ZSROVE-B), izdana na podlagi devetega odstavka 47.a člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi drugega odstavka 67. člena tega zakona.

126. člen

(prenehanje veljavnosti in podaljšanje uporabe podzakonskih predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 26/22), izdana na podlagi osmega in devetega odstavka 20. člena ter šestega odstavka 23. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21 in 189/21), ki se še naprej uporablja do izteka obdobja izvajanja podporne sheme v skladu z določbami 112. člena tega zakona;
- Uredba o načinu določanja in obračunavanja prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 184/21, 84/22, 86/22, 112/22, 66/23, 73/23, 116/23, 44/24, 52/24, 71/24 in 96/24), izdana na podlagi 17. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), ki se še naprej uporablja za prispevke, ki se zbirajo do 31. decembra 2025 v skladu z določbami 116. člena tega zakona;
- Uredba o obnovljivih virih energije v prometu (Uradni list RS, št. 208/21, 93/22 in 70/24), izdana na podlagi devetega odstavka 59. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi enajstega odstavka 87. člena tega zakona;
- Uredba o pravilih za pripravo napovedi položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo (Uradni list RS, št. 194/21 in 59/24), izdana na podlagi dvanajstega odstavka 20. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), ki se še naprej uporablja do izteka obdobja izvajanja podporne sheme v skladu z določbami 112. člena tega zakona;
- Uredba o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 43/22), izdana na podlagi devetega odstavka 37. člena in tretjega odstavka 42. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi devetega odstavka 51. člena tega zakona.

127. člen

(podaljšanje uporabe)

(1) Do uveljavitve predpisa iz prvega odstavka 9. člena tega zakona se še naprej uporablja Uredba o obveznih meritvah na proizvodnih napravah, ki prejemajo za proizvedeno električno energijo potrdila o izvoru in podpore (Uradni list RS, št. 21/09, 33/10, 45/12 in 17/14 – EZ-1 in 121/21 – ZSROVE).

(2) Do uveljavitve splošnega akta iz sedmega odstavka 13. člena tega zakona se še naprej uporablja Akt o vodenju registra potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 204/20 in 121/21 – ZSROVE).

128. člen

(prenehanje veljavnosti in podaljšanje uporabe splošnih aktov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Akt o prispevkih za zagotavljanje podpor za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 83/24), sprejet na podlagi tretjega odstavka 17. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24), ki se še naprej uporablja za prispevke, ki se zbirajo do 31. decembra 2025 v skladu z določbami 116. člena tega zakona.

129. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITVE

I. POGLAVJE: SPLOŠNE DOLOČBE

K Error! Reference source not found.. členu (vsebina zakona)

Ta člen določa vsebino zakona na področju rabe obnovljivih virov energije. Z njim se določa zavezujoč cilj iz obnovljivih virov v bruto končni porabi v Republiki Sloveniji, urejajo ukrepi za doseganje tega cilja in njihovo financiranje, potrdila o izvoru, samooskrba z električno energijo iz obnovljivih virov energije, uporaba energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja, upravni postopki ter informiranje in usposabljanje inštalaterjev.

K Error! Reference source not found.. členu (prenos in izvajanje predpisov Evropske unije)

Člen navaja direktivi, ki se s tem zakonom prenašata v slovenski pravni red, in sicer Direktiva (EU) 2018/2001, ki na novo ureja rabo obnovljivih virov energije v Evropski uniji, ter Direktiva 2012/27/ES, in sicer v delu, ki se nanaša na potrdila o izvoru energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom ter o spodbujanju električne energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom. Zakon določa tudi način izvrševanja Uredbe 2018/1999/EU, v delu, kjer ureja sodelovanje Republike Slovenije v mehanizmu Evropske unije za financiranje energije iz obnovljivih virov.

S predlogom zakona se prenaša spremenjena Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82), ki je bila zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L št. 2023/2413 z dne 31. 10. 2023) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU), in sicer nekateri členi, ki se nanašajo na postopke izdaje dovoljenj, katere je bilo potrebno prenesti do 1. 7. 2024. V obrazložitvi vsakega posameznega člena je navedeno, kateri člen direktive se prenaša.

K Error! Reference source not found.. členu (pomen izrazov)

Ta člen določa pomen izrazov, ki jih uporablja zakon. Pri tem izhaja iz opredelitev izrazov v 2. členu Direktive 2018/2001/EU. V členu je določeno tudi, da se izrazi, ki niso posebej opredeljeni v tem zakonu, uporabljajo v pomenu, kot ga določajo področni predpisi.

K Error! Reference source not found.. členu (določitev zavezujočega cilja)

Delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije v Sloveniji, ki predstavlja prispevek za skupno uresničitev zavezujočega skupnega cilja EU iz prvega odstavka 3. člena Direktive 2018/2001/EU, se določi v Celovitem nacionalnem in energetske in podnebne načrtu (NEPN). Nova Direktiva 2018/2001/EU o spodbujanju energije iz OVE določa zavezujoč cilj EU za skupni delež energije iz obnovljivih virov energije v končni bruto porabi energije v EU do 2030, to je najmanj 32 %. Navedeni člen odkazuje na akt, s katerim se določi delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije v Republiki Sloveniji, to je v NEPN. V posodobljenem Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu (v nadaljnjem besedilu: NEPN) je delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije v Republiki Sloveniji določen v višini 33% do leta 2030. Vsakoletni delež energije iz obnovljivih virov od 1. 1. 2021 dalje pa ne sme biti nižji od izhodiščnega (osnovnega) deleža 25 %, ki je bil za Republiko Slovenijo za leto 2020 predpisan s staro Direktivo 2009/28/ES o spodbujanju energije iz obnovljivih virov energije in sestavlja del A Priloge II k Direktivi 2018/2001/EU. Člen določa tudi, da je proizvodnja električne energije, plina in toplote iz obnovljivih virov energije, ter gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so zanjo potrebni, v javno korist.

K Error! Reference source not found.. členu (izračun deleža energije iz obnovljivih virov)

Člen določa metodologijo za izračun deleža energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije v Republiki Sloveniji ter hkrati pooblašča ministra, pristojnega za energijo, da podrobneje predpiše način izračuna bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov v skladu s sedmim členom Direktive in njenimi prilogami in delegiranimi akti Komisije EU, izdanih na podlagi 35. člena Direktive.

K Error! Reference source not found.. členu (finančne spodbude za rabo obnovljivih virov energije)

Člen ureja finančne spodbude za rabo obnovljivih virov energije. Upravičenci do finančnih spodbud za rabo obnovljivih virov energije so fizične osebe in pravne osebe, vključno z osebami javnega sektorja. Minister določi vrste finančnih spodbud in tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati naprave. V skladu z direktivo člen določa tudi, da se energija iz pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv za določitev obveznega deleža energije iz obnovljivih virov in za namen upravičenosti do finančne podpore za proizvodnjo in porabo pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv upošteva samo, če izpolnjuje trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov ter upošteva obveznosti ravnanja z odpadki, ki jih določajo predpisi, ki urejajo trajnostna merila za biogoriva, merila za prihranek emisij toplogrednih plinov in obveznost ravnanja z odpadki.

Tudi neposredni proračunski uporabniki so lahko za zapiranje finančnih konstrukcij v investicije za rabo obnovljivih virov energije upravičenci do finančnih spodbud. Finančne spodbude se lahko dodeljujejo z javnim pozivom ali javnim razpisom.

II. POGlavJE: POTRJEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV**K Error! Reference source not found.. členu (deklaracija za naprave)**

Besedilo člena ureja deklaracije za naprave, ki proizvajajo energijo, določa pogoje za njihovo izdajo, postopek po katerem se izdajajo ter obveznosti proizvajalcev. Člen daje Agenciji za energijo pristojnost za nadzor nad imetniki deklaracij, nad izpolnjevanjem pogojev in zahtev iz deklaracije ter jo pooblašča za odvzem deklaracije v primeru ko deklaracija ne izpolnjuje več pogojev in zahtev zakona.

Deklaracijo je možno pridobiti za vse vrste proizvodnih naprav, za katere bo možno za njihovo proizvodnjo pridobiti potrdila o izvoru. Izdane bodo lahko za proizvodne naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali iz neobnovljivih virov energije, za naprave soproizvodnjo z visokim izkoristkom, naprave za proizvodnjo plinastih goriv iz obnovljivih virov energije, za proizvodne naprave toplote za ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov, za naprave za zajemanje odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja, za naprave za proizvodnjo pogonskih tekočih in plinastih biogoriv in za naprave za proizvodnjo vodika.

Vloga za izdajo deklaracije se poda na predpisanem obrazcu, o njeni izdaji pa v upravnem postopku odloča Agencija. Deklaracija se izda za določen čas, določen s predpisom ministra (8. člen predloga zakona).

Veljavna deklaracija je pogoj za izdajo potrdil o izvoru in za prejemanje podpore, ki se ureja v tretjem poglavju zakona.

Ker je pridobitev deklaracije za napravo pogoj za izdajo potrdila o izvoru, se s spremembo 7. člena ZSROVE prenaša del drugega odstavka 19. člena Direktive 2023/2413/EU in omogoči pridobitev potrdila o izvoru tudi za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki niso biomasa. Dosedanja ureditev po Direktivi 2018/2001/EU je že omogočala pridobitev deklaracije in potrdila o izvoru za vodikove proizvodne naprave, s predlagano spremembo se dodajajo tudi druga plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora (RFNBO). Eden izmed najbolj prepoznavnih primerov RFNBO je vodik, proizveden z elektrolizo vode z uporabo obnovljive električne energije. Poleg vodika se kot RFNBO proizvajajo sintetični metan in druga sintetična goriva.

V drugem odstavku 19. člena Direktive 2023/2413/EU je določeno, da se uvedejo poenostavljeni postopki registracije in nižje pristojbine za registracijo potrdil o izvoru za manjše obrate in za skupnosti. Ker se potrdila o izvoru tudi za manjše naprave izdajajo imetnikom deklaracije za proizvodne naprave, način in trajanje postopka pridobivanja deklaracij vpliva tudi na pridobivanje potrdil o izvoru. Za manjše samooskrbne fotonapetostne naprave se deklaracija ne bo izdala, tehnične podatke o napravi Agenciji za energijo zagotovi distribucijski operater.

K Error! Reference source not found.. členu (register deklaracij)

Člen v splošnem ureja register deklaracij za proizvodne naprave, ki ga vodi agencija. Namen vzpostavitve tega registra je posledica uvedbe potrdil o izvoru – ki pa tesno sobivajo z institutom deklaracij in podpor – v smeri olajšati trgovanje z energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov energije ali v soproizvodnji, ter izboljšati preglednost na trgu z električno energijo, kar pa se sedaj s širšim naborom naprav in temu posledično proizvajalcev še nadgrajuje.

Register se vodi v elektronski obliki samo za tiste naprave, ki imajo veljavno deklaracijo, ter o proizvajalcih, ki so imetniki teh deklaracij. Ker zakon po novem znatno širi nabor proizvodnih naprav, ki bodo lahko pridobila deklaracijo, bo ta po svojem zajemu pričakovano tudi bolj obsežen.

K Error! Reference source not found.. členu (podzakonski predpisi)

S tem členom zakon pooblašča ministra, da s podzakonskim aktom predpiše tehnične pogoje in specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati posamezne vrste proizvodnih naprav iz **Error! Reference source not found..** člena tega zakona, pri čemer mora tehnične pogoje in specifikacijo opredeliti skladno z evropskimi standardi, če ti obstajajo. Z istim podzakonskim aktom je potrebno določiti tudi pogoje in zahteve v zvezi z merilno registriranimi napravami, ki so potrebne, da se lahko z njimi spremlja vse energijske in snovne tokove na vhodu in izhodu iz proizvodne naprave za določanje proizvedene energije ali količine energenta, izkoristke pretvorbe, prihranke primarne energije in spremljanje izpolnjevanja zahtev glede trajnostnih kriterijev, kadar obstajajo in drugih specifičnih zahtev vezanih na uporabljeno tehnologijo pretvorbe ali vhodno in izhodno obliko energije ali energentov.

Člen tudi pooblašča ministra, da predpiše vsebino vloge za pridobitev deklaracije, podrobneje uredi način izdajanja deklaracije, čas njihove veljavnosti, prijavo sprememb podatkov iz deklaracije ter vsebino in način vodenja registra deklaracij.

K Error! Reference source not found.. členu (potrdilo o izvoru)

Člen podrobneje obravnava potrdila o izvoru glede njihovega namena, zahtev za izdajo, načina izdajanja potrdila o izvoru, njegove standardne velikosti, njihove veljavnosti in možnosti v zvezi z njihovo uporabo in prenosom, za proizvajalce energije, proizvedene v napravi, ki ima veljavno deklaracijo iz **Error! Reference source not found..** člena zakona.

Ta člen nalaga Vladi, da z uredbo podrobneje uredi pogoje, način, postopek izdajanja potrdil o izvoru, najdaljše obdobje veljavnosti potrdila in načine prenehanja veljavnosti potrdil ter podrobneje uredi način sporočanja podatkov v zvezi s proizvedeno energijo. Potrdila o izvoru zahtevata za elektriko direktivi, ki urejata spodbujanje rabe obnovljivih virov in o energetski učinkovitosti. Potrdila o izvoru izda center za podpore na zahtevo proizvajalca energije, za energijo iz proizvodnih naprav, za katere so bile izdane deklaracije za proizvodno napravo. Zakon širi izdajanje potrdil o izvoru še na druge (neobnovljive) vire električne energije, kar bo omogočalo dobaviteljem, da bodo razkrivali svojim kupcem tudi kolikšen delež je v njihovi dobavljeni energiji iz fosilnih virov ali jedrske energije. Potrdila o izvoru se z elektrike širijo tudi na toploto, plin in energente za transportni sektor.

Predlagani člen poleg standardne velikosti, enako kot EZ-1, določa, da je mogoče potrdila o izvoru uporabiti le v 12 mesecih od zadnjega dneva proizvodnje zadevne enote energije, pri tem pa je v skladu z 19. členom Direktive 2018/2001/EU določena obveznost energetskih podjetij, da morajo potrdila o izvoru preklicati najpozneje 6 mesecev po koncu njihove veljavnosti. Vsa potrdila o izvoru pa v vsakem primeru prenehajo veljati najpozneje 18 mesecev po zadnjem dnevu proizvodnje zadevne enote energije. Pri izračunu preostale mešanice energijskih virov v Republiki Sloveniji se upoštevajo potrdila o izvoru, ki so prenehala veljati.

S tem členom se določa, da se morajo prenesti na center za podpore vsa potrdila o izvoru, za električno energijo, ki ji je bila zagotovljena katera od podpor, ki se izvaja na osnovi pogodbe s centrom za podpore. Določeno je tudi, da se potrdila o izvoru ne morejo uporabljati za izračunanje in dokazovanje deleža obnovljive energije bruto v končni porabi v Sloveniji, za kar se uporabljajo

statistični podatki. Če se bo Slovenija odločila za sodelovanje z drugimi državami v skupnih projektih za povečanje izrabe obnovljive energije, se bodo rezultati dokazovali s statističnimi prenosi, ki jih bodo prej morale vse države, ki bi v takih projektih sodelovale, prijaviti Evropski komisiji. Na te odločitve pa ne morejo vplivati tržni interesi posameznih proizvajalcev ali dobaviteljev, ki bi električno energijo iz obnovljivih virov prodajali v druge države članice in bi se s tem zniževal delež obnovljive energije v končni porabi v Republiki Sloveniji.

Ker so potrdila o izvoru dokaz kakšna energija se porablja, in ker so mednarodno izmenljiv dokument, v Republiki Sloveniji pa so tudi obvezna podlaga za dodeljevanje finančne podpore proizvajalcem, so izdajatelju potrdil naložene obveze nadzora in kontrole nad pravilnostjo podatkov za pridobitev deklaracije in podatkov, na podlagi katerih so izdana potrdila o izvoru.

Pomembno je tudi dejstvo, da se potrdila o izvoru ne uporabljajo za izračunavanje bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov in dokazovanje doseganja OVE ciljev, kar preprečuje, da bi se izvoz električne energije iz OVE upošteval v statistiki za cilj druge države, če ni bil pred tem sklenjen kakšen meddržavni dogovor, ki ga omogoča OVE direktiva.

Vladi se daje možnost (ne pa tudi nujne uvedbe) sistema popolnega razkritja, kot ga poznajo Avstrija, Švica in Nizozemska. Tak pristop omogoča popolno uporabo certifikatnega sistema in zagotavlja najboljšo storitev z vidika temeljnega cilja sistemov potrdil o izvoru – razkritje proizvodnih virov. Ne predstavlja obveze po direktivi, vendar ga nekatere države že uporabljajo v praksi (Avstrija in Švica na strani proizvodnje, Nizozemska na strani porabe). Predpogoj je možnost izdaje za vse vire proizvodnje, kar je pri električni energiji izpolnjeno že po EZ-1.

Pristojnost za izdajo potrdil o izvoru se iz agencije prenese na center za podpore v skladu z roki, določenimi v prehodni določbi.

S predlagano spremembo sedmega odstavka se prenaša del drugega odstavka 19. člena Direktive 2023/2413/EU. Potrdilo o izvoru je standardne velikosti 1 MWh za proizvodnjo električne energije v skladu z Uredbo o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije, kot tudi ostale energije iz obnovljivih virov. Ker pa je potrebno potrdila o izvoru implementirati tudi za druge energije ali energente, kot so npr. proizvodnja plinastih goriv iz obnovljivih virov energije, toplote, vodika, se omogoči izdajanje potrdil o izvoru tudi za manjše dele, ki so večkratnik 1Wh.

S predlagano spremembo osmega odstavka se prenaša sprememba tretjega odstavka 19. člena Direktive 2023/2413/EU, s katero se izrecno poudari da ima imetnik potrdila o izvoru 12-mesečni rok za transakcije. Ta rok se nanaša na obdobje, v katerem je potrdilo mogoče prenašati med imetniki (npr. proizvajalec lahko proda potrdilo trgovcu ali dobavitelju). Po preteku 12 mesecev od datuma proizvodnje električne energije potrdilo o izvoru ni več prenosljivo. Namen je omogočiti pravočasno trgovanje in uporabo potrdil ter zagotoviti, da se potrdila povezujejo z energijo, ki je še aktualna, kar krepi preglednost in zaupanje v sistem.

Z predlaganim novim enajstim odstavkom se prenaša sprememba osmega odstavka 19. člena Direktive 2023/2413/EU, s katero se izrecno poudari, da je treba okrepiti vlogo odjemalcev in prispevati k večjemu deležu energije iz obnovljivih virov v oskrbi s plinom, zato se od dobaviteljev plina za plinovodno omrežje, ki končnim odjemalcem razkrijejo svojo mešanico energijskih virov, zahteva, da uporabijo potrdila o izvoru. Poleg tega bi bilo treba za preprečitev tveganja dvojnih zahtevkov za isti plin iz obnovljivih virov preklicati potrdilo o izvoru, izdano za vsako pošiljko plina iz obnovljivih virov, registrirano v podatkovni zbirki. Podatkovna zbirka bi morala biti javno dostopna na odprt, pregleden in uporabniku prijazen način ob upoštevanju načela varstva zasebnih in poslovno občutljivih podatkov.

K Error! Reference source not found.. členu (vsebina potrdila o izvoru)

Ta člen v skladu z 7. odstavkom 19. člena Direktive 2018/2001/EU in sedanjim 367. členom EZ-1 podrobno določa vsebino potrdil o izvoru.

S predlagano spremembo člena se prenaša sedmi odstavek 19. člena Direktive 2023/2413/EU, ki omogoča, da je proizvodnja energije v potrdilih o izvoru opredeljena tudi v krajših časovnih intervalih s specifikami glede na vir energije, iz katerega je bila energija proizvedena.

K Error! Reference source not found.. členu (potrdila o izvoru, izdana v drugih državah)

S tem členom so na podlagi 19. člena (deveti do dvanajsti odstavek) Direktive 2018/2001/EU v naš pravni red prenesene zahteve po medsebojnem priznavanju izdanih potrdil o izvoru med državami članicami ter spoštovanje odločitev Komisije Evropske unije o priznavanju potrdil v primeru sporov. Člen ureja tudi (ne)priznavanje potrdil o izvoru v Republiki Sloveniji, izdanih s strani tretjih držav.

K Error! Reference source not found.. členu (register potrdil o izvoru)

Člen določa, da center za podpore vodi in kako vodi register potrdil o izvoru. Določeno je, da mora register vsebovati tudi račun za vsakega imetnika potrdil o izvoru, preko katerega lahko imetnik opravlja prenose in unovčenja. V tem členu je določen tudi potrební obseg podatkov, način vpogleda. Ta člen daje centru za podpore pooblastilo za pripravo pravil za vodenje in poslovanje registra.

Člen določa pristojnost centra za podpore, da vodi register potrdil o izvoru in tudi način kako se to izvaja, torej elektronsko. Določeno je, da mora register vsebovati račun za vsakega imetnika potrdil o izvoru, preko katerega lahko imetnik opravlja prenose in unovčenja. V tem členu je določen tudi potrební obseg podatkov, ter način njihovega vpogleda. Ta člen dalje daje centru za podpore pooblastilo za pripravo pravil za vodenje in poslovanje registra. V kolikor je imetnik potrdila fizična oseba, se v registru potrdil vodijo osebni podatki tega imetnika, ki pa zaradi bolj smotrnega delovanja tega elektronskega registra vključujejo poleg imena in priimka, stalnega prebivališča in davčne številke, tudi njegove elektronske kontakte. Elektronski kontakti pripomorejo k lažji in takojšnji komunikaciji imetnika potrdila o izvoru.

Pristojnost za vodenje registra potrdil o izvoru se iz agencije prenese na center za podpore v skladu z roki, določenimi v prehodni določbi.

III. POGLAVJE: ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV ZA PODPORE IN IZVAJANJE PODPORNIH SHEM

K Error! Reference source not found.. členu (splošno)

Člen na splošno določa način in namen spodbujanja rabe obnovljivih virov energije. Opira se na 4. člen Direktive 2018/2001/EU. Konkretni ukrepi in mehanizmi, ki se lahko uvajajo za spodbujanje povečanja uporabe obnovljivih virov, morajo biti podrobneje določeni v dolgoročnem časovnem načrtu in v skladu z dokumenti dolgoročnega načrtovanja energetske politike, akcijskih načrtih, strategijah in programih.

K 15. členu (sredstva za podpore)

Člen določa način zagotavljanja sredstev za podpore in namen njihove uporabe ter določa, da s sredstvi upravlja center za podpore. Novost, ki jo prinaša predlagani člen, je v razširitvi namenov uporabe tako zbranih sredstev, določenih v četrtem odstavku predlaganega člena.

Člen določa splošna načela zakaj in kako se naj podpira obnovljiva energija na podlagi tega zakona.

Zakon tako določa, da mora prispevek za zagotavljanje podpor proizvodnji energije v soprodukciji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije plačevati vsak končni odjemalec električne energije, zemeljskega plina in drugih energetskih plinov iz omrežja in daljinske toplote ter daljinskega hlajenja, za posamezno prevzemno-predajno mesto. Prispevek morajo za zagotavljanje podpor proizvodnji energije v soprodukciji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije bremeniti tudi trda in tekoča fosilna goriva, utekočinjen naftni plin ter utekočinjen zemeljski plin, in ga mora plačati vsak končni kupec pri nabavi.

Zakon določa tudi, da se center za podpore financira še s prodajo električne energije, ki jo odkupuje od upravičencev po zagotovljeni odkupni ceni, ter lahko po potrebi še s proračunskimi viri. Med vire sodijo tudi eventualni prilivi zaradi statističnih prenosov ali zaradi sodelovanja v vlogi gostiteljice projektov v finančnem mehanizmu Evropske unije.

Sprememba točke f) in g) 15. člena: V letu 2021 je bilo financiranje centra za podpore na novo urejeno z ZSROVE, pri čemer pa v okviru obstoječega zakona niso bile nedvoumno urejene posamezne prihodkovne in odhodkovne postavke, kot so prihodki (zamudne obresti zaradi nepravočasnih vplačil v sklad in pozitivne bančne obresti) ter odhodki (zamudne obresti iz naslova sodnih sporov in negativne obresti od naložb – ležarine). S to spremembo se definira, kaj po vsebini je prihodek oziroma odhodek centra za podpore, kaj po vsebini pa prihodek in odhodek sredstev, ki jih ima v upravljanju center za podpore. S to spremembo zakona se ureja tudi financiranje centra za podpore v primerih, ko Vlada RS za tekoče leto ne sprejme pravočasno sklepa, s katerim se določi višina sredstev centra za podpore za posamezno leto.

V okviru sprememb 16. člena se določi, da prihodki (zamudne obresti zaradi nepravočasnih vplačil v sklad, pozitivne bančne obresti, obresti od zakladnih menic oz. obveznic) ter odhodki (zamudne obresti iz naslova sodnih sporov in negativne obresti od naložb – ležarine) iz upravljanja sredstev, povečujejo oziroma zmanjšujejo namenska sredstva, ki jih ima center za podpore v upravljanju.

Spreminja se tudi točka f) tretjega odstavka 15. člena, zaradi potrebe po dodatnem financiranju za upravljanje eko skupine podporne sheme. Upravljanje z energijo v sklopu centra za podpore ustvarja prihodke iz prodaje električne energije, ki se vključijo v sredstva centra za podpore. Ta sredstva center za podpore upravlja odgovorno in gospodarno, pri čemer si prizadeva za učinkovito in transparentno delovanje. Vendar pa se zaradi več spremenljivih dejavnikov pojavlja potreba po dodatnem financiranju za podpodročje upravljanja z eko skupino podporne sheme.

Upravljanje z energijo zajema administrativno vodenje posamezne zadeve, dogovor o terminkem izvajanju, sistemsko prijavo posamezne zadeve, preverbo potrditve naprave, javljanje različnih elementov in podatkov kupcu energije, izdelavo napovedi posamezne zadeve na dnevni ravni, preverbo modela, primerjave napovedi in realizacije ter pregled dejanske proizvodnje v okviru bilančnega obračuna. Zaradi spremenjenega modela dražbe v letu 2024 in upravljanja ter spremljanja tega modela, ki vključuje tudi spremljanje odstopanj ima center za podpore dodatne stroške. Le ti se nanašajo aplikativno stroške napovedovanja proizvodnih količin, pojavlja pa se tudi potreba po dodatni zaposlitvi strokovnjaka. Ocenjeni stroški za leto 2025 znašajo 60.000 EUR, ocenjena vrednost realiziranih prihodkov pa med 12 do 15 mio letno. V ta namen se v tem zakonu določa fiksni odstotek nadomestila za izvajanje nalog upravljanja eko skupine podporne sheme. Le ta se določi v višini 0,5 odstotka, pri čemer v obenem primeru ta znesek ne bi smel nižji od dejanskih stroškov. Dodatno financiranje je upravičeno in nujno za zagotavljanje stabilnega in učinkovitega upravljanja eko skupine podporne sheme. Pravočasno prilagajanje novim tržnim razmeram in regulatornim zahtevam je ključno za ohranjanje nemotenega delovanja in optimizacijo razpoložljivih sredstev.

K 16. členu (določanje prispevkov za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov in njihova poraba)

Vladi daje zakon v tem členu pooblastilo, da podrobno predpiše način določanja in obračunavanja prispevka za izvajanje podpor proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov in iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, in sicer ločeno za energijo iz fosilnih goriv in za energijo iz drugih neobnovljivih virov. Takšna ureditev je obstajala že do sedaj. Vlada bo z uredbo predpisala način, kako se določi višina prispevkov. Ker imamo shemo državne pomoči po kateri so elektro intenzivna podjetja, ki so izpostavljena mednarodni konkurenci, upravičena do oprostitve plačevanja dela prispevka za spodbujanje obnovljivih virov, zbiramo pa skupna sredstva za spodbujanje OVE in elektrike iz plinske soproizvodnje, moramo paziti, da te družbe ne oprostimo tudi dela prispevkov za podpiranje plinske soproizvodnje. Zato se mora prispevek od fosilnih energentov določiti najmanj v tolikšni višini, da se z njim zbere dovolj sredstev za podpiranje plinske soproizvodnje. Tako se prepreči, da bi bila elektro intenzivna podjetja opravičena tudi do plačila sredstev, ki jih potrebujemo v shemi za podporo neobnovljivim virom, česar pravila za državne pomoči ne dovolijo.

Člen določa, da se prispevek obračunava na mesečnem računu za omrežnino oziroma računu za dobavljeno gorivo ali toploto in da je tako zbrana sredstva treba nemudoma in brezplačno prenesti v korist centra za podpore.

Prispevek za spodbujanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom prispevkov se trenutno v delu, ki se nanaša na električno energijo plačujejo končni odjemalci električne energije glede na obračunsko moč. S predlagano spremembo se način obračunavanja prispevka OVE spremeni tako, da bi ta odražal večjo pravičnost ter bolj realno sledil njegovemu namenu. Prispevek OVE je namenjen spodbujanju proizvodnje energije iz OVE, torej bi njegovo obračunavanje tudi moralo v celoti ali deloma biti vezano na porabo. Takšna rešitev je trenutno že aktualna za vse ostale energente, razen za električno energijo, kjer se ga je vezalo na obračunsko moč. Predlog gre v smeri, da se način obračunavanja prispevka OVE za odjemalce električne energije spremeni na način, da se v celoti vzpostavi prispevek za vso porabljeno oz. prevzeto energijo.

K 17. členu (center za podpore)

Izvajanje navedenih nalog, ki jih opravlja center za podpore, je v javnem interesu in je opredeljeno kot obvezna državna gospodarska javna služba. Višino sredstev za delovanje izvajalca dejavnosti centra za podpore iz dela prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, določi vlada na podlagi sprejetega letnega programa dela in finančni načrt družbe. Zakon določa, da je treba voditi ločene računovodske obračune in evidence o sredstvih, zbranih s prispevki in o uporabi teh sredstev za različne vrste podpor ter delovanje centra za podpore. Center za podpore vodi register prejemnikov podpor in je dolžan podatke o izvajanju podpirne sheme posredovati v rednih poročilih pristojnim organom.

V okviru sprememb 18. člena se ureja vprašanje iz točke 2 na način, da se uredi nemoteno financiranje in delovanje Centra za podpore v primeru, da sklep vlade ni pravočasno sprejet, kar se tudi v praksi dogaja. Sklep o financiranju Centra za podpore za leto 2022 je bil sprejet dne 19.10.2022, za leto 2023 dne 18.05.2023 in za leto 2024 dne 17.7.2024. Če vlada do 31.03. tekočega leta ne določi višine sredstev, se Center za podpore do sprejema novega sklepa, financira v višini, kot jo določa zadnji veljavni sklep.

Strošek upravljanja s sredstvi centra za podpore je neposredno povezan z višino sredstev, ki jih ima center za podpore v upravljanju, zato se nadomestilo za opravljanje te naloge določi z vsakokratnim sklepom vlade, v okviru katerega se znesek namenjen za delovanje centra za podpore po novem razčleni na tri postavke, in sicer ločeno za kontaktno točko, ločeno za upravljanje s sredstvi centra za podpore ter ločeno za izvajanje preostalih nalog centra za podpore. Višina odstotka pa se določi v Letnem načrtu upravljanja.

K 18. členu (dolgoročni časovni načrt)

Člen predstavlja implementacijo novega 3. odstavka 6. člena Direktive 2018/2001/EU, ki državam članicam nalaga obveznost priprave dolgoročnega časovnega načrta doseganja ciljev spodbujanja rabe obnovljivih virov energije. Gre za dokument, s katerim Vlada zasleduje dolgoročno načrtovanje in izvajanje podpiranja obnovljivih virov na stroškovno učinkovit način za doseganja ciljev iz NEPN. Ta načrt bo zajemal glavne vidike ukrepov podpore tako z vidika upravičenih tehnologij, izvajanja javnih pozivov agencije, deleža, ki ga bi bilo morebiti treba zagotavljati z mednarodnim sodelovanjem preko statističnih prenosov deleža OVE, sodelovanja v skupnih projektih, v finančnem mehanizmu unije ali pogojev glede odpiranja nacionalne podpirne sheme za projekte OVE v drugih državah. Dolgoročnost tega načrta je pomembna zaradi jasnosti in predvidljivosti okolja za vlagatelje in uporabnike energetske storitve. Načrt vsaki dve leti do 31. decembra v letu iztekajočega dvoletnega obdobja za naslednjih pet let pripravi Vlada, v njem pa se za naslednji dve leti predvidi obseg zbranih sredstev iz virov sredstev za podpore, razdelitev teh sredstev med posamezne ukrepe za doseganje ciljev OVE, okvirni časovni raspored in pogostost razpisnih postopkov, pričakovane primerne tehnologije (po potrebi), vključevanje Republike Slovenije v mehanizme mednarodnega sodelovanja za doseganje deleža energije iz

obnovljivih virov (po potrebi) ter kako in kdaj naj se ta sredstva prerazporedijo, če v predvidenem obdobju ne pride do uporabe zbranih sredstev za s tem zakonom predvidene namene. Če je zaradi prilagoditve obsega zbiranja ali uporabe sredstev za podpore to potrebno, lahko Vlada v posameznem letu obdobja, za katero dolgoročni časovni načrt velja, ta načrt tudi spremeni. Pri pripravi dolgoročnega časovnega načrta Vlada tudi oceni uspešnost dosedanjih programov podpor za energijo iz obnovljivih virov in iz soproizvodnje z visokim izkoristkom in na tej podlagi določi načrt za naslednje obdobje.

IV. POGLAVJE: PODPORE ZA SPODBUJANJE PROIZVODNJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV IN ZA SHRANJEVANJE ENERGIJE

K 19.–43. členom

Obstoječa podporna shema kot pomoč za tekoče poslovanje za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom se zaključuje. S tem poglavjem se uvaja nova oziroma gre za prenovo podporne sheme, ki bo upoštevala razširjen nabor tehnologij za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov oziroma energentov, potencialno upravičenih do državnih pomoči v skladu s smernicami Evropske komisije. Obsežneje prenovljena podporna shema bo poleg podpor za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom omogočala tudi podpore za druge tehnologije kot na primer za proizvodnjo plinastih goriv in toplote in hladu za ogrevanje ali hlajenje na obnovljive vire energije, odvečno toploto, vodika, biometana ter pogonskih tekočih in plinastih biogoriv. V okviru tega bo ključna prenovitev sheme skladno z zahtevami iz novih smernic Evropske komisije za državne pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

Z novo podporno shemo se uvaja nov mehanizem Contract for Difference (CfD) oziroma pogodba za razliko, ki omogoča stabilizacijo prihodkov investitorjev v projekte OVE, pa tudi podporo drugim nizkoogljčnim virom, kot so vodik, biometan in drugi obnovljivi plini. S tem se podrobneje urejajo tudi zavezujoče določbe, ki izhajajo iz Uredbe (EU) 2024/1747 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi uredb (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji, ki v členu 19d določa neposredne programe zaščite cen v obliki dvosmernih pogodb na razliko za naložbe v nove objekte za proizvodnjo električne energije iz določenih obnovljivih virov.

V. POGLAVJE: MEHANIZMI MEDNARODNEGA SODELOVANJA ZA DOSEGANJE DELEŽA ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

K 44. členu (statistični prenos)

Možnost statističnih prenosov določene količine energije iz obnovljivih virov v primeru nedoseganja oziroma preseganja cilja glede obnovljivih virov energije, je bila določena že v stari direktivi, preneseni s 382.a členom EZ-1. Dosedanja ureditev pa je predvidevala le možnost odkupa deleža OVE s strani Republike Slovenije, ne pa tudi njene prodaje drugim državam članicam, kar je bistvena novost, ki jo prinaša nov zakon. Sredstva za statistične prenose se zagotovijo iz sredstev za podpore, sredstva, pridobljena s statističnimi prenosi, pa so prihodek sredstev za podpore.

Takšno sodelovanje lahko poteka na vseh ravneh, dvostransko ali večstransko, po novem lahko tudi v okviru Platforme Unije za razvoj energije iz obnovljivih virov (URDP), ki jo ureja zakon v tretjem odstavku predlaganega člena. Vlada torej lahko sprejme sklep, s katerim odloči, da Republika Slovenija statistične prenose izvaja v okviru Platforme Unije za razvoj energije iz obnovljivih virov. Postopek se izvede skladno z določbami Zakona o zunanjih zadevah.

K 45. členu (skupni projekti držav članic)

Člen predstavlja implementacijo 9. člena Direktive 2018/2001/EU, ki uvaja mehanizem skupnih projektov držav članic. Gre za sodelovanje držav članic pri skupnih projektih v zvezi s proizvodnjo električne energije ter energije za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov, ki se lahko izvajajo na območju Republike Slovenije ali druge države članice. Pri tem lahko sodelujejo pravne osebe zasebnega prava. Za izvajanje projekta Republika Slovenija s sodelujočimi državami sklene mednarodno pogodbo, v skladu z zakonom, ki ureja zunanje zadeve. Vlada lahko sprejme sklep,

s katerim odloči, da Republika Slovenija sodeluje z eno ali več držav članic pri vseh vrstah skupnih projektov v zvezi s proizvodnjo električne energije ter energije za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov.

Člen določa tudi obveznost obveščanja Evropske komisije o deležu ali količini električne energije ter energije za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov, proizvedene na ozemlju Republike Slovenije v okviru vsakega skupnega projekta, ki se je začel izvajati po 25. juniju 2009, ali proizvedene v napravi s povečano zmogljivostjo, ki je bila obnovljena po navedenem datumu, kar se šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov druge države članice za namene Direktive 2018/2001/EU, podrobno predpisuje vsebino uradnega obvestila ter za pripravo uradnega obvestila pooblašča ministrstvo, pristojno za energijo.

Sodelovanje med državami članicami pri spodbujanju energije iz obnovljivih virov je lahko tudi v obliki skupnih projektov, ki omogočajo stroškovno učinkovito uporabo energije iz obnovljivih virov po vsej Evropi in prispevajo k povezovanju trgov. Kljub potencialu je bilo sodelovanje med državami članicami zelo omejeno, kar je privedlo do neoptimalnih rezultatov v smislu učinkovitosti pri povečanju energije iz obnovljivih virov. Zato bi morale biti države članice zavezane, da do leta 2025 vzpostavijo okvir za sodelovanje pri skupnih projektih. V tem okviru bi si morale države članice prizadevati, da do leta 2030 vzpostavijo vsaj dva skupna projekta.

V skladu z Uredbo (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta (12) morajo države članice skleniti nezavezujoče dogovore o sodelovanju glede ciljev proizvodnje energije iz obnovljivih virov na morju za uporabo v vsakem morskem bazenu do leta 2050 z vmesnima stopnjama v letu 2030 in 2040. Z objavljanjem informacij o količinah energije iz obnovljivih virov na morju, ki jih nameravajo države članice doseči z razpisi, se povečujeta preglednost in predvidljivost za vlagatelje ter se podpira doseganje ciljev proizvodnje energije iz obnovljivih virov na morju. Pomorsko prostorsko načrtovanje je bistveno orodje, da se zagotovi soobstoj različnih načinov uporabe morja. Dodelitev prostora za projekte na področju energije iz obnovljivih virov na morju v pomorskih prostorskih načrtih je potrebna, da se omogoči dolgoročno načrtovanje, oceni vpliv teh projektov s področja energije iz obnovljivih virov na morju ter zagotovi javna podpora njihove načrtovane uvedbe. Omogočanje sodelovanja skupnostim s področja energije iz obnovljivih virov v skupnih projektih na področju energije iz obnovljivih virov na morju je dodatno sredstvo, s katerim se poveča javna podpora.

K 46. členu (učinki skupnih projektov držav članic)

Člen v celoti prenaša določbo 10. člena Direktive 2018/2001/EU, ki ureja učinke skupnih projektov držav članic. Gre za podrobna pravila izračuna količine električne energije iz obnovljivih virov iz skupne naprave, ki se prenese iz obračuna države članice, kjer je naprava, v obračun države članice, ki sodeluje v skupnem projektu.

K 47. členu (skupni projekti s tretjimi državami)

Poleg skupnih projektov z drugimi državami članicami, zakon na novo daje podlago tudi za sodelovanje Republike Slovenije z eno ali več tretjimi državami pri vseh vrstah skupnih projektov v zvezi s proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Vlada torej lahko sprejme sklep, s katerim odloči, da Republika Slovenija, tudi skupaj z eno ali več držav članic, sodeluje z eno ali več tretjimi državami pri vseh vrstah skupnih projektov v zvezi s proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Pri teh projektih lahko Republika Slovenija s tretjimi državami sodeluje sama, lahko pa tudi skupaj z eno ali več držav članic. Sodelovanje poteka na podlagi sklenjenega dogovora, ob upoštevanju mednarodnega prava, vanj pa so lahko vključene tudi pravne osebe zasebnega prava. Postopek se izvede skladno določbami Zakona o zunanjih zadevah.

V drugem odstavku člen določa pogoje za upoštevanje električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov v tretjih državah, pri izračunu deleža energije iz obnovljivih virov v Republiki Sloveniji.

Tudi pri teh projektih, je dolžna Republika Slovenija uradno obveščati Evropsko komisijo o deležu ali količini električne energije, proizvedene v napravi na ozemlju tretje države, ki se šteje kot del deleža energije iz obnovljivih virov v Republiki Sloveniji za namene Direktive.

K 48. členu (učinki skupnih projektov s tretjimi državami)

Člen v celoti prenaša določbo 12. člena Direktive 2018/2001/EU, ki ureja učinke skupnih projektov držav članic in tretjih držav. Tudi tu je mehanizem podoben, kot pri skupnih projekti med državami članicami EU, s tem, da je o prenosu količine energije treba obvestiti Komisijo EU.

K 49. členu (povečanje zmogljivosti)

Člen določa na kakšen način je treba pri izvajanju skupnih projektov z državami članicami ali s tretjimi državami obravnavati enote energije iz obnovljivih virov, ki se lahko obračunajo kot povečanje zmogljivosti naprave. Gre za implementacijo 14. člena Direktive 2018/2001/EU.

K 50. členu (sodelovanje v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov)

Mehanizem Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov državam vlagateljicam omogoča, da v shemo vplačajo prostovoljne finančne prispevke, ki se bodo uporabili za zbiranje ponudb za nove projekte na področju pridobivanja energije iz obnovljivih virov v vseh državah članicah, ki so pripravljene gostiti take projekte.

Sodelovanje v mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov energije je v zakonu predviden kot subsidiarni ukrep, pridržan za primere, ko Republika Slovenija zaostaja pri doseganju nacionalnih referenčnih vrednostih za doseg deleža energije iz obnovljivih virov energije iz NEPN ali ko ne ohranja najnižjega izhodiščnega deleža 25 %. Odločitev za izvedbo finančnega vplačila v mehanizmu Unije sprejme Vlada, sredstva za vplačilo pa se lahko zagotovijo iz sredstev za podpore. Vlada lahko tudi odloči, da bo Republika Slovenija v mehanizmu sodelovala kot država gostiteljica.

Sredstva za izvedbo finančnega plačila iz prvega odstavka se zagotovijo iz sredstev za podpore, oblikovanih v skladu s **Error! Reference source not found.** členom tega zakona

VI. POGlavJE: SAMOOSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ OBNOVLJIVIH VIROV IN PRIKLJUČEVANJE NAPRAV ZA SAMOOSKRBO TER SKUPNOSTI NA PODROČJU ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

K 51. členu (pravica do samooskrbe)

S predmetnim členom se predpisuje zakonska podlaga in temeljna pravila za samooskrbo z električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov, ki jo lahko končni odjemalci uveljavljajo posamično (individualna samooskrba), v skupnostni samooskrbi, ter prek agregiranja. Skupnostna samooskrba ima tako kot po dosedanji ureditvi več oblik, in sicer kot samooskrba večstanovanjske stavbe ter kot samooskrba skupnosti za oskrbo z energijo iz obnovljivih virov. V zvezi z načinom povezovanja odjemalcev v skupnostno samooskrbo predlog zakona ne postavlja posebnih omejitev, temveč določa le, da se lahko odjemalci povežejo tako, da (1) ustanovijo samostojno pravno osebo pod pogoji iz 57. člena zakona ali (2) na pogodbeni podlagi, pri čemer odjemalci sklenejo pogodbo, s katero uredijo medsebojna razmerja.

Člen tudi podrobneje ureja pogodbo o samooskrbi, sklenjeno med odjemalcem in dobaviteljem, ki je vrsta pogodbe o dobavi električne energije in določa njeno vsebino ter pooblašča Vlado za izdajo podzakonskih aktov v zvezi s samooskrbo. Obvezne sestavine pogodbe o samooskrbi so določene tudi v zakonu, ki ureja oskrbo z električno energijo. Gre za določbe, ki so trenutno del EZ-1, kasneje pa bodo te določbe prenešene v Zakon o oskrbi z električno energijo.

Gre za implementacijo prvega in četrtega odstavka 21. člena Direktive 2018/2001/EU dosedanjega.

K 52. členu (pravice končnih odjemalcev s samooskrbo)

Člen v skladu z drugim odstavkom 21. člena Direktive 2018/2001/EU podrobno ureja pravice končnih odjemalcev s samooskrbo. Gre zlasti za pravico, da proizvajajo energijo iz obnovljivih virov, jo porabljajo za lastno porabo, jo shranjujejo in prodajajo električno energijo, oddano v omrežje, na podlagi pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov ali prek dobaviteljev električne energije oziroma pravil o medsebojni izmenjavi. Končni odjemalci s samooskrbo imajo vse pravice, ki jih imajo kot končni odjemalci v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo. Člen ureja tudi izvajanje samooskrbe v primeru smrti končnega odjemalca.

Pomembna pravica končnih odjemalcev s samooskrbo je možnost, da pridobijo naložbeno pomoč, ki bo urejena po pravilih "de minimis" v podzakonskem aktu iz 37. člena, oz. vstopijo v podporno shemo, urejeno v 3. poglavju tega zakona. Namen je končnemu odjemalcu s samooskrbo omogočiti izbiro; naložbena pomoč je namreč administrativno manj obremenjujoča in gre za enkratno obliko pomoči. Na drugi strani je vstop v podporno shemo administrativno bolj zahteven (deklaracija, potrdila o izvoru), in se izvaja v obliki zagotovljenega odkupa ali finančne pomoči za tekoče poslovanje. Naložbena pomoč se bo podrobneje ureja v podzakonskem aktu iz 37. člena; mora biti namreč dodeljena v skladu s pogoji iz Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis (UL L 352, str. 1, z dne 24. 12. 2013), spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2020/972 z dne 2. julija 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 1407/2013 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in ustreznimi prilagoditvami minimis (UL L 215, str. 3, z dne 7.7.2020). Osnovna pravila podporne sheme se urejajo v 3. poglavju zakona, podrobneje pa so urejena v podzakonskih aktih omenjenega poglavja. Tako naložbeno pomoč kot tudi podpore na podlagi 3. poglavja tega zakona v skladu s 17. členom tega zakona dodeljuje center za podpore.

K 53. členu (obračun omrežnine, prispevkov in drugih dajatev)

Člen predpisuje obveznost plačila omrežnine ali drugih javnih dajatev s strani končnih odjemalcev s samooskrbo in njene izjeme. V tem členu se odraža bistvena novost na področju samooskrbe, da odjemalci s samooskrbo ne morejo količin prevzete električne energije iz omrežja zmanjšati za količine oddane energije v omrežje in plačati omrežnino le za razliko (t.i. netiranje). Odjemalci s samooskrbo morajo plačati omrežnino na vso prevzeto energijo iz omrežja, ne pa tudi omrežnine na oddano energijo iz omrežja.

K 54. členu (lastništvo in upravljanje naprave za samooskrbo)

Člen opredeljuje lastništvo oziroma upravljanje naprave s samooskrbo s strani tretje osebe, ki ni končni odjemalec s samooskrbo. Gre za prenos petega odstavka 21. člena Direktive 2018/2001/EU.

V navedenem členu je urejena tudi služnost na strehah stavb, ki so v lasti Republike Slovenije ali samoupravne lokalne skupnosti. Strehe javnih stavb so doslej večinoma neizkoriščene, Republika Slovenija in samoupravne lokalne skupnosti bi tako s svojimi nepremičninami in podelitvijo služnosti pomembno prispevale k blaženju podnebnih sprememb, nepremičnine bi pridobile vrednost, povečalo bi se zagotavljanje energije iz obnovljivih virov energije. V neizkoriščenih strehah je velik potencial za proizvodnjo električne energije v Sloveniji. Povečanje postavitve sončnih elektrarn na strehah v javni lasti bi bilo za vzor zasebnim lastnikom večstanovanjskih stavb, saj se soočajo z veliko težavami pri pridobivanju soglasij za vzpostavitev sončnih elektrarn na strehah njihovih stavb.

K 55. členu (program za spodbujanje samooskrbe)

Člen daje podlago za sprejem programa za spodbujanje in lajšanje razvoja samooskrbe z energijo iz obnovljivih virov in določa njegovo minimalno vsebino. Za njegov sprejem je pristojno ministrstvo.

K 56. členu (soglasje za priključitev in postopek enostavnega priključevanja naprav za samooskrbo)

Člen ureja obveznost pridobivanja soglasja za priključitev naprave za samooskrbo pri distribucijskem operaterju pred priključitvijo in določa njene izjeme. Soglasje se izda na podlagi

vloge končnega odjemalca s samooskrbo, v skrajšanem ali v posebnem ugotovitvenem postopku. Takšno soglasje ni potrebno za napravo za samooskrbo, katere priključna moč ne presega 20 kW, mora pa končni odjemalec s samooskrbo v tem primeru pred priključitvijo o tem obvestiti distribucijskega operaterja, ki lahko z odločbo tudi zavrne priključitev. Meja 20 kW je postavljena z namenom, da se z enostavnim priključevanjem zajame vsaj nek normalen gospodinjski odjem (npr. enodružinske hiše), saj priključevanje naprav za samooskrbo na takšnem gospodinjskem odjemu ne bi smelo predstavljati večjih pomislekov ali težav na strani sposobnosti distribucijskega sistema. Za naprave med 20kW in 50kW se postopek enostavnega priključevanja lahko uporabi, če ne obstajajo varnostni pomisleki oz. tehnične nezdružljivosti komponent sistema.

Če distribucijski operater ne izda zavrnitvene odločbe in je vroči stranki v enem oz. dveh mesecih (odvisno od velikosti naprave) od prejema popolnega obvestila, se šteje, da je končni odjemalec s samooskrbo pridobil pravico do priključitve na distribucijsko omrežje in lahko zahteva sklenitev pogodbe o uporabi sistema. Da se lahko pravica po poteku danega roka tudi dejansko izvaja, narekuje drugi pododstavek prvega odstavka 17. člena Direktive 2018/2001/EU, ki govori o tem, da se lahko obrat ali skupna proizvodna enota priključi, če operater distribucijskega sistema odločitve ne sprejme v enem mesecu po prejemu obvestila. To pomeni, da ima končni odjemalec s samooskrbo pravico, da se nemoteno oskrbuje z obratovanjem naprave, in v tem primeru ga distribucijski operater ne sme odklopiti iz omrežja, če sam ni izvedel vseh potrebnih postopkov za priključitev naprave. Iz navedenega razloga posledično ne veljajo določbe zakona, ki ureja oskrbo z električno energijo, ki določajo, da se končnega odjemalca lahko odklopi, če moti sistem ali nima sklenjenih vseh pogodb, ki urejajo plačilo omrežnine elektrodistributerju.

Distribucijski operater mora nato najkasneje v 15 dneh od nastopa domneve iz šestega in devetega odstavka končnega odjemalca s samooskrbo registrirati in mu predložiti s strani distribucijskega operaterja podpisano pogodbo o uporabi sistema. Če distribucijski operater ne pošlje pogodbe o uporabi sistema končnemu odjemalcu v roku iz prejšnjega stavka, ali ne izvede registracije v roku iz prejšnjega stavka, lahko končni odjemalec zahteva, da agencija izda odločbo, s katero distribucijskemu operaterju naloži priključitev na sistem v roku, ki ni daljši od 15 dni od vročitve odločbe.

Namen določb tega člena je pospešiti administrativne postopke, ki so potrebni ob priključevanju naprav za samooskrbo. Le-ta bo namreč pomembno vplivala na sposobnost Republike Slovenije dosegati obvezni delež OVE in tudi na razvitost trga z električno energijo, ki jo sicer določa Direktiva 2019/944/EU, ki je prenesena v Zakon o oskrbi z električno energijo.

Določbe tega člena se uporabljajo tudi za priključevanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v okviru demonstracijskih projektov.

S tem členom, s katerim se prenaša 17. člen Direktive 2018/2001/EU (Postopek enostavnega obveščanja za priključitev na omrežje), je določeno dvoje: (1) roki za izdajo soglasja za priključitev (SZP) naprav za samooskrbo (individualno in skupnostno) ter (2) posebna pravila za priključitev naprav za samooskrbo, manjših od 50 kW – priključijo se lahko na podlagi »enostavne vloge za priključitev«, v primeru neodzivnosti operaterja v enem mesecu (za naprave z močjo do 20 kW) ali dveh mesecih (za naprave z močjo do 50 kW)) po prejemu popolne vloge pa odjemalec pridobi pravico do priključitve za merilnim mestom.

V prvem pododstavku drugega odstavka novega člena 16d Direktive 2018/2001/EU pa je določeno, da rok za izdajo SZP za naprave za samooskrbo ne sme biti daljši od enega meseca. V osnovi je ta zahteva izpolnjena prvem odstavku tega člena, ki določa največ enomesečni rok za izdajo SZP za napravo za samooskrbo. Ravno tako je to izpolnjeno v petem odstavku, ki daje operaterju eno-mesečni rok za odziv za naprave s priključno močjo do 20 kW, v nasprotnem primeru nastopi domneva o pridobljeni pravici do priključitve.

Za vse naprave za samooskrbo velja enomesečni rok za odziv operaterja, v primeru zamude le-tega pa za naprave priključne moči do 50 kW velja domneva o pridobljeni pravici do priključitve za merilnim mestom.

K 57. členu (ustanovitev skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba)

Člen določa pogoje za ustanovitev skupnosti na področju obnovljivih virov in njene pravice ter obveznosti. Gre za prenos prvega do tretjega odstavka 22. člena Direktive 2018/2001/EU. Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov je pravna oseba, ki temelji na odprti in prostovoljni udeležbi, je samostojna in jo dejansko nadzorujejo družbeniki ali člani, ki se nahajajo v bližini projektov na področju energije iz obnovljivih virov, ki jih ima ta pravna oseba v lasti in jih razvija. Družbeniki ali člani skupnosti so lahko pravne ali fizične osebe, razen pravnih oseb, ki opravljajo gospodarsko dejavnost in niso MSP. Glavni cilj skupnosti je zagotoviti okoljske, gospodarske in socialne skupnostne koristi za svoje družbenike ali člane ali lokalna območja, kjer deluje, in ne toliko finančne dobičke. Skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov morajo imeti enake pogoje za sodelovanje v razpoložljivih programih podpore kot veliki udeleženci. Posebne značilnosti lokalnih skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov glede velikosti, lastniške strukture in števila projektov lahko ovirajo njihov enakopravni konkurenčni položaj v razmerju z velikimi akterji, in sicer konkurenti z večjimi projekti ali portfelji. Člen zato omogoča, da za skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov izberejo katero koli obliko subjekta, samo da tak subjekt lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in prevzema obveznosti. Da bi preprečili zlorabe in zagotovili široko udeležbo, bi morale biti skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov sposobne ostati neodvisne od posameznih članov in drugih tradicionalnih tržnih akterjev, ki so v skupnosti udeleženi kot člani ali delničarji ali z njo sodelujejo drugače, na primer prek naložb. Pri projektih proizvodnje energije iz obnovljivih virov bi morali na podlagi objektivnih, preglednih in nediskriminatorskih meril imeti možnost sodelovati vsi potencialni lokalni člani. Skupnostim na področju energije iz obnovljivih virov bi moralo biti omogočeno, da si med seboj izmenjujejo energijo, ki jo proizvajajo v svojih lastnih obratih. Skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov ohranjajo svoje pravice kot porabniki, vključno s pravico do pogodbe z dobaviteljem po lastni izbiri in do zamenjave dobavitelja. Skupnosti OVE se vpišejo v register skupnosti na področju obnovljivih virov energije, ki so pravne osebe.

K 58. členu (register skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ki so pravne osebe)

Vzpostavlja se register skupnosti na področju obnovljivih virov energije. Namen registra je vzpostaviti evidenco skupnosti OVE, ki je potrebna za spremljanje njihovega razvoja in tudi za namene poročanja o izvajanju NEPN. Register služi tudi za javno objavo podatkov o pomembnih dejstvih o skupnostih OVE, ki so pravne osebe, omogoča izvajanje zakonsko določenih pristojnosti, dodeljevanja spodbud za naložbe v obnovljive vire in učinkovito rabo energije ter podpor za spodbujanje proizvodnje in rabe energije iz obnovljivih virov, izvajanje nalog kontaktne točke in centra za podpore ter za izvajanje ukrepov energetske politike. Vpis v register se izvaja preko javno objavljenega obrazca, ki se ga pošlje ministrstvu pristojnem za energijo. Podatki iz registra so na voljo državnim organom, občinam, centru za podpore ter kontaktni točki, če jih ti potrebujejo za izvajanje zakonsko določenih nalog ali za dodeljevanje spodbud za naložbe v obnovljive vire in učinkovito rabo energije ter podpor za spodbujanje proizvodnje in rabe energije iz obnovljivih virov energije. Register skupnosti OVE vodi in z njim upravlja ministrstvo, pristojno za energijo.

K 59. členu (omogočitveni program na področju skupnosti)

Člen ureja omogočitveni program na področju skupnosti, ki ga na vsaka tri leta sprejme ministrstvo. Gre za prenos četrtega, petega in sedmega odstavka 22. člena Direktive 2018/2001/EU.

VII. POGLAVJE: POVRAČILO STROŠKOV IZ NASLOVA SAMOOSKRBE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE PO ENERGETSKEM ZAKONU (EZ-1)**K 60 členu (pravica do nadomestila stroškov dobaviteljem)**

Z namenom spodbujanja povečanja deleža OVE je bil v letu 2016 uveden ukrep samooskrbe z letnim netiranjem (t.i. »net metering«), pri katerem se na letnem nivoju kompenzirata količini električne energije oddane v omrežje in prevzete iz omrežja. Možnosti za vključitev novih uporabnikov sistema v ta sistem ni več, že sklenjene pogodbe pa ostajajo v veljavi. To je bil sicer učinkovit ukrep za spodbujanje investicij v OVE, saj se je vanj vključilo cca 70.000 uporabnikov

sistema. Veliko število uporabnikov in spremenjene razmere na trgu pa dobaviteljem v zadnjem času povzročajo visoke stroške, ki nastajajo zaradi vedno večje razlike med cenami elektrike (1) v času visoke proizvodnje fotovoltaike (to je podnevi in poleti) in (2) v času visokega odjema odjemalcev z net meteringom (to je zvečer in pozimi). Poenostavljeno povedano, energija, proizvedena v fotovoltaičnih napravah ima v sončnih dnevih vedno manjšo vrednost (saj je teh naprav vedno več), medtem ko je vrednost energije, ki jo morajo dobavitelji zagotoviti za dobavo tem odjemalcem (ko sonce ne sije), vedno večja. Te »škarje« se tekom let pospešeno razpirajo in povzročajo vse večje težave dobaviteljem pri oskrbi odjemalcev z net meteringom. V začetnih letih veljavnosti ukrepa teh težav ni bilo, količina tako obračunane energije je bila majhna in vpliva na veleprodajne cene skoraj ni bilo.

Ker je ukrep samooskrbe z letnim netiranjem državni poseg v način sklepanja pogodb o dobavi, pri katerih gre sicer za prosti trg, se s predlogom zakona določi sistem za povračilo teh stroškov dobaviteljem, da bi se lahko sistem obračuna z net meteringom ohranil. Predlog zakona določa povračilo samo za gospodinjске odjemalce, saj le-ti predstavljajo veliko večino vseh odjemalcev z net meteringom (cca 80 %). V kolikor bi vključeval tudi povračilo negospodinjским odjemalcem, bi pomenil državno pomoč, ki bi jo bilo potrebno priglasiti Evropski komisiji, kar pomeni, da bi bila uvedba tega sistema zamaknjena za daljši čas (saj gre za dolgotrajen postopek, ki lahko traja tudi nekaj let). To bi bilo nesprejemljivo, saj dobaviteljem že nastajajo visoki stroški, ki jih je potrebno začeti povračati čimprej, delež poslovnih odjemalcev z net meteringom pa je relativno majhen.

K 61. členu (metodologija za izračun nadomestila)

V sklopu iskanja rešitev za problematiko naraščajočih stroškov dobaviteljev iz naslova »net meteringa« je bilo preučenih več predlogov rešitev, od katerih se je pokazala najustreznejša in podatkovno najlažje izvedljiva rešitev, ki jo vsebuje predlog zakona. Osnova tega sistema je, da center za podpore vsakemu dobavitelju, (1) za obdobja, ko prevladuje odjem (tj. poraba), izplača energijo, ki jo mora dobavitelj kupiti za svoje gospodinjске odjemalce s samooskrbo, (2) za obdobja ko prevladuje oddaja (tj. proizvodnja) pa dobavitelji energijo odjemalcev s samooskrbo, ki so jo prodali na trgu, pa plačuje centru za podpore. Ta izračun bi se izvajal za vsakih 15 minut posebej, z uporabo indeksa cene pri trgovanju za dan vnaprej na borzi s točko dobave v Republiki Sloveniji (trenutno je to indeks SIPX), kar zagotavlja, da je vrednotenje količin poenoteno na transparenten način. Obračun bi se izvajal mesečno.

Tako bi center za podpore mesečno pokrival sporno razliko v ceni porabljene in proizvedene električne energije, po koncu koledarskega leta pa bi izplačana vsota na letnem nivoju natančno odražala vsoto letne izgube zaradi cenovnih razlik (ki bi jo brez uvedbe tega sistema morali nositi sami dobavitelji, kar ne bi bilo sprejemljivo).

K 62. členu (upoštevanje zaračunavanja odjemalcem z neto prevzeto električno močjo)

Ker po predlaganem sistemu povračil stroškov, dobavitelji dobijo povrnjene vse stroške za zagotovitev energije za odjemalce s samooskrbo, dobijo povrnjene tudi stroške za tiste odjemalce, katerih letni odjem je večji od letne oddaje v omrežje. To energijo dobavitelji zaračunajo odjemalcem po pogodbeni ceni. To pomeni, da dobavitelj to energijo dobi plačano dvakrat: od odjemalcev in od centra za podpore. Zato člen določa, da dobavitelji centru za podpore povrnejo zneske, ki jih bodo zaračunali tem odjemalcem na koncu obračunskega obdobja (normalno je to obdobje eno leto). Uredba o samooskrbi v peti točki drugega člena določa, da je »obračunsko obdobje za SO« koledarsko leto oziroma obdobje od dneva vključitve MM v BS dobavitelja v tekočem koledarskem letu do konca koledarskega leta ali obdobje od začetka koledarskega leta do izključitve MM iz BS dobavitelja v tekočem koledarskem letu ali obdobje od dneva vključitve MM v BS dobavitelja v tekočem koledarskem letu do dneva izključitve MM iz BS dobavitelja v istem koledarskem letu.

Predlog zakona ne posega oz. ne nalaga dobavitelju po kakšni ceni naj zaračuna ceno odjema tem odjemalcem, temveč se določi le ceno, po kateri se vrednoti presežni odjem za namen povračila centru za podpore (dobavitelji pa lahko odjemalcem zaračunajo pogodbeno ceno, ki jo sami določijo). Če bi se te »presežne« količine vrednotile po pogodbenih cenah posameznih dobaviteljev tega vrčila, bi to sprožilo konkuriranje dobaviteljev, da ponudijo čim nižjo ceno za odjem (lahko bi jo spustili skoraj do nič), ker bi prejeta sredstva v vsakem primeru morali vrniti

centru za podpore, kar bi negativno vplivalo na učinkovitost rabe energije. Odjemalci z zelo nizko ceno se namreč praviloma obnašajo bistveno manj racionalno kot odjemalci z višjo ceno, kar vpliva tako na višje stroške omrežja kot na (ne)doseganje ciljev EU s področja učinkovite rabe energije.

Zaradi poenostavitve je smiselno, da se ta vrednost ugotavlja enkrat letno z upoštevanjem srednje oz. povprečne vrednosti SIPX za to obračunsko obdobje (ki je za nekatere odjemalce koledarsko leto, za druge pa je lahko tudi krajše) kar zagotavlja, da je vrednotenje količin poenoteno na pregleden način.

K 63. členu (izvajanje in odgovornost)

Člen določa naloge centra za podpore in elektrooperaterjev v zvezi z izvajanjem mehanizma. Merilne podatke zagotavljajo elektrooperaterji, v bistvu distribucijski operaterji, saj na prenosnem omrežju ni gospodinjskih odjemalcev. Izvajanje obračuna in izplačila dobaviteljem izvaja center za podpore

K 64. členu (vir sredstev za izplačilo nadomestil)

Glede na to, da je namen sistema samooskrbe spodbujanje povečanja deleža OVE je smiselno, da se tudi mehanizem nadomestil, ki je ključen za ohranitev obstoja tega ukrepa, financira iz sredstev za zagotavljanje podpor proizvodnji energije iz OVE/SPTE. Posledično se tudi dobropisi dobaviteljev oz. plačila centru za podpore, izvajajo v korist sredstev za izvajanje podpor.

VIII. POGLAVJE: SPODBUJANJE RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V NAČRTOVANJU IN DOLOČANJU POGOJEV ZA IZDAJO DOVOLJENJ, TRAJANJE POSTOPKA IZDAJE DOVOLJENJ IN KONTAKTNA TOČKA

K 65. členu (splošno)

Ta člen prinaša nove določbe, s katerimi se prenaša del 15. člena Direktive 2018/2001/EU. S predlaganim členom so določene splošne omejitve državnih organov, organov občin in nosilcev javnih pooblastil pri sprejemanju podzakonskih aktov, ki se nanašajo na izdajo kakršnegakoli dovoljenja ali drugega posamičnega akta v zvezi s proizvodno napravo in z njimi povezanimi prenosnimi ali distribucijskimi omrežji, proizvodnjo električne energije in energije za ogrevanje ali hlajenje iz obnovljivih virov, za postopek pretvorbe biomase v pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva ali druge energente ter za tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu. Pri sprejemanju teh aktov morajo ravnati v skladu z načelom sorazmernosti, načelom preglednosti, načelom energetske učinkovitosti in prepovedjo diskriminacije.

Občinski akti mnogokrat ne naslavlajo ustrezno spodbujanja rabe OVE v skladu z nacionalnimi obveznostmi in strateškimi dokumenti. V ta namen člen predvideva prioriteto rabo OVE pred fosilnimi viri energije, razen pri energetsko učinkovitih daljinskih sistemih in plinovodnih sistemih z večjim deležem obnovljivega plina v sistemu. Občinski akti se morajo tako določeni prednostni rabi ustrezno prilagoditi.

Člen določa tudi vlogo centra za podpore v postopkih priprave prostorskih aktov za področje OVE.

S predlogom spremembe se določba prvega odstavka tega člena uskladi s spremenjenim prvim pododstavkom prvega odstavka 15. člena Direktive 2018/2001/EU.

K 66. členu (načrtovanje)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413. Le ta navaja obveznosti državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil glede priprave in sprejemanje prostorskih aktov, določanje pogojev in izdajanje mnenj v postopkih prostorskega načrtovanja, ki se nanašajo na gradnjo in obnavljanje lokalne infrastrukture, industrijskih, storitvenih ali stanovanjskih območij, energetske in prometne infrastrukture, vključno z omrežji za električno energijo, energijo za daljinsko ogrevanje in hlajenje, zemeljski plin ter alternativna goriva, na državni, regionalni in lokalni ravni spodbujati vključevanje in uvajanje energije iz obnovljivih virov energije vključno s samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov in skupnostmi na področju energije iz obnovljivih virov

ter uporabo odvečne toplote in odvečnega hladu, pri čemer morajo upoštevati tudi pozitivno učinkovanje naprav, ki izrabljajo obnovljive vire energije, na okoljske in podnebne cilje.

Podrobneje predpisuje obveznost lokalnih skupnosti glede načrtovanja energije iz obnovljivih virov v lokalnih energetskih konceptih in obveznost, da se pri pripravi le teh posvetujejo z operaterji omrežja.

K 67. členu (izjema od pridobitve gradbenega dovoljenja za manjše proizvodne naprave)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413. Člen predpisuje izjemo od pridobitve gradbenega dovoljenja za manjše proizvodne naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ali s sproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se namestijo na v ali ob stavbi ali gradbenem inženirskem objektu, zgrajenem v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, ni potrebno gradbeno dovoljenje. Predvidena je uredba, s katero se bo podrobneje določilo vrste, velikost ter pogoje za montažo in priključitev manjših naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ali s sproizvodnjo z visokim izkoristkom v primeru, ko ni potrebno gradbeno dovoljenje.

K 68. členu (ocena možnosti na področju uporabe energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413. Člen nalaga ministrstvu, pristojnem za energijo, da mora izdelati oceno možnosti na področju energije iz obnovljivih virov ter uporabe odvečne toplote in odvečnega hladu v sektorju ogrevanja in hlajenja in po potrebi vključiti prostorsko analizo okoljsko sprejemljivih območij z nizkim ekološkim tveganjem in degradiranih območij ter možnosti za uporabo manjših projektov za gospodinjstva. Oceno vsakokrat uporabi in vključi v celovito oceno možnosti za uporabo sproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ter analizo stroškov in koristi, ki jo pripravi ministrstvo v skladu z zakonom, ki ureja učinkovito rabo energije

K 69. členu (odprava ovir za dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov)

Člen določa pristojnosti Agencije za energijo na področju odprave normativnih in administrativnih ovir za dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov. Agencija mora vsaki dve leti te ovire oceniti ter predlagati ministrstvu ukrepe za njihovo odpravo. Ti ukrepi se vključijo v NEPN.

K 70. členu (splošna pravila glede trajanja postopka izdaje dovoljenj)

Člen prenaša 16. člen Direktive 2018/2001/EU in določa omejitve trajanja postopkov izdaje dovoljenj in soglasij za proizvodne naprave, ki smejo od vložitve popolne zahteve do izdaje dokončne odločbe skupaj trajati največ dve leti. V izjemnih okoliščinah se ta rok lahko podaljša za največ eno leto, pri tem pa mora biti o tem stranki pred potekom roka vročen obrazložen sklep.

Predlagani člen določa izjemo od obveznosti pridobitve gradbenega dovoljenja za postavitve naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s sproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki se montirajo na, v ali ob obstoječi stavbi ali gradbenem inženirskem objektu, zgrajenem skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

S členom se prenašajo določbe spremenjenega 16. člena Direktive 2018/2001/EU. Člen določa splošna pravila glede trajanja postopka izdaje dovoljenj - katera dovoljenja so zajeta in za katere naprave, kdaj se postopek začne in konča, potrditev popolnosti vloge ali poziv na dopolnitev ter kaj predpisani roki ne vključujejo.

S prvim odstavkom tega člena predloga zakona se prenaša prvi odstavek 16. člena direktive, katerega namen je določiti, da v nadaljevanju predpisani roki vključujejo izdajo vseh upravnih dovoljenj, ki so potrebna za postavitve posamezne proizvodne naprave oz. realizacijo navedenih projektov.

Katera dovoljenja bodo potrebna, pa bo odvisno od vsakega posameznega primera, saj je to odvisno od mnogih dejavnikov, npr.: za kakšen tip naprave gre, ali se postavlja na objektu ali na

tleh, ali je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, ali je potrebna presoja vplivov na okolje in/ali vplivov na naravo, presoja vplivov na vode, na kulturno dediščino ipd., ali se postavlja v varovalnem pasu infrastrukture in je za postavitve potrebno soglasje upravljavca ceste/železnice/plinovoda ipd.

V vseh teh primerih je potrebno upoštevati tudi področne predpise (predpisi s področja graditve, varstva okolja, zagotavljanja nacionalne varnosti in obrambe, varstva pred nesrečami, varnosti v prometu, varovanja kulturne dediščine, upravljanja z vodami, varstva gozdov, ohranjanja narave, priklopa na elektroenergetsko omrežje ipd.), ki lahko terjajo izdajo dovoljenja/mnenja/soglasja pristojnih organov.

K 71. členu (trajanje postopka izdaje dovoljenj na prednostnih območjih)

S členom se prenašajo nekatere določbe novega 16a člena Direktive 2018/2001/EU z naslovom Postopek izdaje dovoljenj na območjih za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije. Območja, na katera se ta člen nanaša so t.i. »prednostna območja«, ki jih slovenska zakonodaja ureja v ZUNPEOVE, in sicer gre za dve vrsti območij: (1) potencialna prednostna območja, ki se bodo izoblikovala v postopku prostorskega načrtovanja s pripravo ustreznih strateških in izvedbenih prostorskih aktov (sprejet bo akcijski program in na njegovi podlagi tudi Uredba o najustreznejši varianti kot državni prostorski izvedbeni akt) in (2) predpisana prednostna območja, ki so določena že z zakonom oziroma na njegovi podlagi.

Glede na to, da so določena zgolj predpisana prednostna območja, potencialna prednostna območja pa še niso določena, ni mogoče prenesti celotnega člena 16a direktive, temveč se lahko prenesejo le nekatere določbe:

(1) s prvim odstavkom tega člena predloga zakona se prenaša prvi odstavek 16a člena direktive, ki določa splošni rok z možnostjo podaljšanja in

(2) z drugim odstavkom tega člena predloga zakona se prenaša drugi odstavek 16a člena direktive, ki določa skrajšane roke v določenih primerih.

Ostali odstavki 16a člena pa se nanašajo na člene direktive, ki še niso preneseni, zato jih s predlogom zakona še ni mogoče prenesti.

K 72. členu (trajanje postopka izdaje dovoljenj zunaj prednostnih območij)

S členom se prenašajo nekatere določbe novega 16b člena Direktive 2018/2001/EU z naslovom Postopek izdaje dovoljenj zunaj območij za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije, in sicer:

(1) s prvim odstavkom tega člena predloga zakona se prenaša prvi odstavek 16b člena direktive, ki določa splošni rok z možnostjo podaljšanja in

(2) z drugim odstavkom tega člena predloga zakona se prenaša drugi pododstavek drugega odstavka 16b člena direktive, ki določa skrajšane roke v določenih primerih.

K 73. členu (trajanje postopka izdaje dovoljenj za fotonapetostne naprave)

S členom se prenašajo nekatere določbe novega 16d člena Direktive 2018/2001/EU z naslovom Postopek izdaje dovoljenj za postavitve opreme za proizvodnjo sončne energije, ki je bil sprejet z Direktivo 2023/241/EU, in sicer:

(1) s prvim odstavkom tega člena se prenaša prvi stavek prvega pododstavka prvega odstavka 16d. člena direktive, ki določa rok za izdajo dovoljenj na »umetnih strukturah«, ki niso umetne vodne površine in katerih glavni namen ni proizvodnja sončne energije ali shranjevanje energije,

(2) z drugim odstavkom tega člena se prenaša prvi pododstavek drugega odstavka 16d. člena direktive v delu ki se nanaša na naprave, ki niso naprave za samooskrbo. Drugi odstavek člen

16d direktive namreč določa enomesečni rok in domnevo o pridobljeni pravici do priključitve za vse manjše proizvodne naprave.

K 74. členu (trajanje postopka izdaje dovoljenj za toplotne črpalke)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413 in predpisuje rok trajanja dovoljenja za postavitve toplotne črpalke z močjo nad 50 MW.

K 75. členu (kontaktna točka)

Predlagani člen daje podlago za delovanje kontaktne točke, ki opravlja naloge usmerjanja, pomoči in informiranja vlagatelja vse od trenutka vložitve zahteve do izdaje dokončne odločbe, vendar pa ne sme nastopati kot zastopnik ali pooblaščenec stranke v upravnem ali drugem postopku. Kontaktna točka sodeluje s pristojnimi organi, ki odločajo v postopkih za izdajo dovoljenj in drugih aktov, z namenom hitre in učinkovite izmenjave vlog in drugih dokumentov, pomoči pristojnim organom z informacijami o nameravani proizvodni napravi in drugem objektu, opozarjanja na tek rokov in podobno. Naloge kontaktne točke opravlja gospodarska družba, ki opravlja dejavnost centra za podpore, center za podpore pa vzpostavi regionalne informacijske točke z namenom približanja kontaktnih točk uporabnikom storitev. Zaradi zagotavljanja preglednosti in učinkovitosti postopkov mora kontaktna točka zagotoviti elektronsko poslovanje z vlogami in v ta namen vzpostaviti informacijski sistem za podporo vlagateljem. Naloge kontaktne točke se financirajo iz sredstev za podpore.

V členu je dano pooblastilo Vladi za podrobnejšo ureditev nalog, ki jih opravljajo kontaktne točke. S tem členom se prenašajo prvi do tretji odstavek 16. člena Direktive 2018/2001/EU.

S členom se prenašajo nekatere določbe tretjega odstavka 16. člena Direktive 2018/2001/EU z naslovom Organizacija in glavna načela postopka izdaje dovoljenja, kot je bil spremenjen z Direktivo 2023/241/EU, ki se nanašajo na naloge in pristojnosti kontaktne točke.

Člen ureja vzpostavitev kontaktne točke, ki je primarno vzpostavljena z namenom, da nudi pomoč vlagateljem v postopkih za pridobitev dovoljenj za projekte na področju obnovljivih virov energije. Kontaktna točka na zahtevo vlagatelja usmerja in podpira vlagatelje pri celotnem postopku. Njene naloge vključujejo javno objavo postopkovnih faz, sodelovanje s pristojnimi organi za hitrejšo obravnavo vlog ter pripravo priročnikov in obveščanje javnosti o obnovljivih virih. Vzpostavljen mora biti informacijski sistem za elektronsko poslovanje, ki omogoča celovito podporo postopkom. Kontaktna točka v ta namen med drugim vzpostavi in vodi javno dostopne uradne evidence ter sodeluje s pristojnimi organi. Kontaktna točka pomaga tudi pri zbiranju podatkov, ki se potrebujejo za namen poročanja v okviru celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih poročil o napredku, predloženih na podlagi 20. člena Uredbe (EU) 2018/1999/EU ter za odpravljanje administrativnih ovir in pospeševanje administrativnih postopkov na tem področju.

Organizirana je kot del centra za podpore, ki lahko sodeluje z lokalnimi energetskimi organizacijami in občinami, ki lahko ne glede na prvi odstavek 68. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti sklenejo neposredno pogodbo s centrom za podpore, s katero da v brezplačno uporabo nepremično premoženje za potrebe delovanja kontaktne točke, z namenom, da se pospešuje prehod v brezogljicho družbo, ki je v javnem interesu.

V petem odstavku točka e) kontaktni točki nalaga izvedbo analize o razpoložljivem in potrebnem številu usposobljenih in kvalificiranih inštalaterjev naprav na obnovljive vire energije ter ministrstvu, pristojnemu za energijo, predlaga ukrepe za zagotovitev zadostnega števila usposobljenih in kvalificiranih inštalaterjev naprav na obnovljive vire energije. Gre za prenos petega pododstavka tretjega odstavka 18. člena direktive.

IX. POGLAVJE: VKLJUČEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V OGREVANJE IN HLAJENJE

K 76. členu (povečanje deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413 in predpisuje za sektor ogrevanja in hlajenja potreben delež potreben delež povečanja uporabe energije iz obnovljivih virov izračunan za obdobje 2021 do 2025, in delež povečanja za obdobje 2026 do 2030. Za doseg povprečnega letnega povečanja so v členu navedeni možni ukrepi.

K 77. členu (omejevanje uporabe posameznih energentov za ogrevanje)

Člen predpisuje omejevanje uporabe posameznih energentov za ogrevanje v primeru projektiranja in vgradnje kotla na kurilno olje, mazut in premog.

K 78. členu (povečanje deleža energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote ter učinkovitost sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413 in usmerja, da bi sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja maksimalno prispevali k deležu energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote v ogrevanju in hlajenju. Člen predpisuje pogoje distributerju toplote v sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja v primeru, ko je delež energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote v distribuirani toploti manjši od 60 %. Člen poleg navedenega predpisuje tudi primere, kdaj lahko sistemi daljinskega ogrevanja ali hlajenja zavrnejo priključitev in nakup toplote ali hlajenja od dobavitelja, ki je tretja stran.

K 79. členu (trajnostni načrt za doseganje ciljev in meril)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413. Člen predpisuje trajnostni načrt za doseganje ciljev in meril in kaj mora trajnostni načrt vsebovati. Predpisano je obdobje trajanja trajnostnega načrta. Poleg navedenega člen predpisuje, kaj in kako mora distributer toplote poročati Agenciji za energijo.

K 80. členu (obveščanje o sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413. Člen predpisuje obveščanje o sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja. Predpisuje tudi zahteve za distributerja toplote glede vrednosti kazalnikov, ki jih na podlagi poslanih podatkov za koledarsko leto za sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja preračuna mora objaviti na svoji spletni strani. Poleg tega člen predpisuje vsebino, ki jo mora Agencija za energijo s splošnim aktom predpisati.

K 81. členu (uporaba sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413. Člen navaja, kdaj ima odjemalec daljinskega ogrevanja in hlajenja pravico do odklopa z odpovedjo ali spremembo pogodbe o odjemu toplote v primeru, ko sistem ni in primeru ko sistem je energetsko učinkovit. Ureja tudi predlog odklopa v primeru večstanovanjske stavbe in primere odklopa večih končnih odjemalcev priključenih na toplotno postajo.

X. POGLAVJE: VKLJUČEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V STAVBE

K 82. členu (vključevanje energije iz obnovljivih virov v stavbe)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413, kjer ureja vključevanje energije iz obnovljivih virov v stavbe. Člen navaja, da je potrebno v obstoječih stavbah, ki jih uporabljajo oborožene sile do nivoja, ko to ni v nasprotju z naravo in poglobitnim ciljem dejavnosti oboroženih sil ter z izjemo materialov, ki se uporabljajo izključno v vojaške namene izvajati ukrepe za povečanje deleža električne energije ter ogrevanja in hlajenja iz energije iz obnovljivih virov, proizvedene na kraju samem ali v bližini, ter energije iz obnovljivih virov, ki je pridobljena iz omrežja.

K 83. členu (sončna energija na stavbah in parkiriščih)

Člen prenaša 10. člen Direktive (EU) 2024/1275 o energetski učinkovitosti stavb in vsebino členov iz Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE). Člen predpisuje, da morajo vse novozgrajene stavbe biti v fazi prostorskega planiranja načrtovane tako, da se optimizira njihov potencial za proizvodnjo sončne energije na podlagi sončnega obsevanja lokacije, kar omogoča naknadno stroškovno učinkovito namestitve tehnologij sončne energije. Člen predpisuje pogoje, kdaj morajo javne, nestanovanjske in stanovanjske stavbe obvezno postaviti napravo za proizvodnjo sončne energije

K 84. členu (dokazovanje obratovanja in izjeme od obvezne postavitve naprave za proizvodnjo sončne energije)

Člen prenaša 10. člen Direktive (EU) 2024/1275 o energetske učinkovitosti stavb in vsebino členov iz Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE). Člen predpisuje izjeme od obvezne postavitve naprave za proizvodnjo sončne energije. Navedeno je, da izjeme od obvezne postavitve naprave za proizvodnjo sončne energije se dokazujejo z zavrnjenim dovoljenjem ali soglasjem ali negativnim mnenjem, ki ga organ, pristojen za odločanje o nameravani postavitvi naprave, izda v postopkih, ki se nanašajo na varovanje interesov iz prvega odstavka prejšnjega člena, in iz katerega izhaja, da postavitve naprave ni mogoča, ali s strokovno podlago, ki obsega preverjanje izvedljivosti in ekonomičnosti različnih variant v idejni fazi ter vrednotenje stroškovnih in naložbenih kazalnikov ter predlogov najboljše variante, iz katere izhaja, da je postavitve naprave ekonomsko ali tehnično neizvedljiva.

XI. POGlavJE: VKLJUČEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V INDUSTRIJI

K 85. členu (povečanje deleža obnovljivih virov energije v industriji)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413 in si prizadeva, da industrija poveča delež energije iz obnovljivih virov v količini virov energije, porabljenih za končno energijo in neenergetske namene v industrijskem sektorju. Člen opredeljuje tudi ukrepe, ki morajo spodbujati elektrifikacijo industrijskih procesov na osnovi energije iz obnovljivih virov, kadar se elektrifikacija šteje za stroškovno učinkovito možnost.

K 86. členu (pogoji za zmanjšanje cilja za uporabo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industrijskem sektorju)

Člen prenaša Direktivo (EU) 2023/2413. Člen opredeljuje pogoje za zmanjšanje cilja za uporabo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industrijskem sektorju ter delež prispevka goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industrijskem sektorju.

XII. POGlavJE: VKLJUČEVANJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV V PROMET

K 87. členu (obvezni delež energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju)

Večja uporaba energije iz obnovljivih virov je pomemben del nacionalnih ukrepov, potrebnih za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in izpolnitev zaveze, ki jo je Republika Slovenija dala kot podpisnica Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah ter NEPN, v okviru katerega se je obvezala doseči vsaj 33 % delež obnovljivih virov energije v končni rabi energije do leta 2030 in v tem okviru vsaj 26 % delež obnovljivih virov energije v končni rabi energije v prometu. Obvezujoči delež je nadgradnja že zahtevane obveznosti, ki izhaja iz Uredbe o obnovljivih virih energije v prometu, v okviru katere je bil za distributerje goriv predpisan delež obnovljivih virov energije do leta 2020.

Direktiva 2018/2001 predpisuje horizontalno obvezujoč minimalni delež energije iz obnovljivih virov energije v okviru končne porabe energije v prometu za vse države članice. Slovenija se je tako v NEPN obvezala doseči 26 % delež obnovljivih virov energije v končni rabi energije v prometu.

Direktiva 2018/2001/EU je z namenom spodbujanja proizvodnje naprednih pogonskih goriv določila minimalen delež naprednih pogonskih goriv, bioplina in goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v energiji, ki se dobavlja prometnemu sektorju v letih 2022, 2025 ter 2030. Delež naprednih pogonskih goriv, bioplina in goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora mora skupno znašati v letu 2025 vsaj 1% , v letu 2030 pa vsaj 5,5%, pri čemer je delež goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v letu 2030 vsaj 1%.

Pri izračunu minimalnega deleža energije iz obnovljivih virov v okviru končne porabe energije v prometnem sektorju se lahko upošteva tudi v prometu uporabljena, tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, če so nastala kot vmesni proizvod pri proizvodnji konvencionalnih goriv ter reciklirana ogljična goriva. Spodbujanje recikliranih ogljičnih goriv lahko prispeva k doseganju ciljev politik glede diverzifikacije enegijskih virov in razogljičenja prometnega sektorja, vendar le če upoštevajo ustrezne minimalne pogoje za prihranke emisij toplogrednih plinov. Za spodbujanje prehoda na napredna biogoriva in zmanjšanje vplivov spremembe rabe

zemljišč (iz namena pridelave kmetijskih izdelkov v namen pridelave surovin za biogoriva) je Direktiva 2018/2001 omejila količino biogoriv, proizvedenih iz žitaric in drugih poljščin z visoko vsebnostjo škroba, rastlin za pridelavo sladkorja in oljnic, ki se lahko upoštevajo pri doseganju ciljev deleža obnovljivih virov energije v okviru končne porabe energije v prometnem sektorju.

Delež biogoriv, proizvedenih iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, je lahko v obdobju od 2021 do 2030 le za en odstotek višji kot dosežen v letu 2020, pri čemer celotna količina biogoriv iz teh surovin v tem obdobju ne sme presegati 7% končne porabe energije v cestnem in železniškem prometu.

Uporaba pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv ali biomasnih goriv, pri katerih obstaja visoko tveganje za posredno spremembo rabe zemljišč in ki so proizvedena iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, pri katerih se ugotavlja znatna širitev proizvodnega območja na zemljišča z visoko zalogo ogljika postopoma znižuje in do 31. decembra 2030 doseže vrednost 0%.

K 88. členu (zagotavljanje podatkov)

Za zmanjšanje tveganj in boljše preprečevanje goljufij v dobavnih verigah za energijo biološkega izvora in reciklirana ogljična goriva Direktiva (EU) 2018/2001 določa vzpostavitev sistema, ki omogoča preglednost, sledljivost in nadzor. Namen podatkovne zbirke Unije, ki jo vzpostavlja Komisija, omogoča sledenje tekočim in plinastim gorivom iz obnovljivih virov ter recikliranim ogljičnim gorivom. Člen predpisuje tudi dolžnost dobaviteljev goriva vnašati točne podatke v podatkovno zbirko, ki jo vzpostavi Evropska komisija ter obveznost poročanja na nacionalni ravni.

K 89. členu (izmenjava dobropisov za e-mobilnost)

Vzpostavitev kreditnega mehanizma omogoča upravljavcem javno dostopnih polnilnih mest, da z dobavo električne energije iz obnovljivih virov prispevajo k izpolnjevanju obveznosti, ki so predpisane za dobavitelje goriva. V ta kreditni mehanizem je mogoče vključiti tudi zasebna polnilna mesta, če je mogoče dokazati, da se električna energija iz obnovljivih virov, ki se dobavlja zasebnim polnilnim mestom, zagotavlja izključno električnim vozilom.

XIII. POGLAVJE: DRUGE DOLOČBE

K 90. členu (odločanje v posamičnih zadevah, splošnih aktih agencije in nadzor agencije)

Ta člen ureja odločanje v posamičnih zadevah in nadzor agencije nad izvajanjem določb zakona podobno kot je to urejal EZ-1. Naloge in pooblastila agencije so določene v tem zakonu in v zakonu, ki ureja naloge in pooblastila agencije. Gre za določbe, ki so trenutno del EZ-1, kasneje pa je predvideno, da bodo te določbe prenesene v poseben Zakon o Javni agenciji Republike Slovenije za trg, varnost prometa in potrošnike in Javni agenciji Republike Slovenije za finančne trge.

K 91. členu (nadzor nad izvajanjem podporne sheme)

Člen določa, da nadzor nad izvajanjem podporne sheme iz IV. poglavja izvaja inšpekcija, pristojna za energijo in ministrstvo.

K 92. členu (naloge Geološkega zavoda Slovenije)

Člen določa, da Geološki zavod Slovenije, ki je javni raziskovalni zavod, pripravlja poročila za potrebe izdelave bilanc rabe plitve in globoke geotermalne energije v Sloveniji, zbira in ureja podatke o geotermičnih lastnostih podpovršja ter nudi ministrstvu, pristojnemu za energijo, strokovno podporo na področju raziskav in rabe geotermalne energije, izvajanju zakonskih obveznosti ter razvoja politik na področju rabe geotermalne energije. Izvaja tudi površinske geofizikalne raziskave in raziskovalne vrtine za namene spodbujanja in razvoja rabe geotermalne energije.

Za ta namen je potrebno med Geološkim zavodom Slovenije in ministrstvom, pristojnim za energijo, skleniti pogodbo.

Naloge, ki so opredeljene v členu, je Geološki zavod Slovenije do vključno leta 2023 izvajal v sklopu programa razvojnih nalog Geološkega zavoda Slovenije s področja geotermalne energije kot »raziskave nacionalnega pomena« v okviru del za Sektor za rudarstvo. V letu 2023 je Sektor za rudarstvo začel delovati pod okriljem Ministrstva za naravne vire in prostor ter z letom 2024 med svoje redne naloge ni več uvrščal vsebin s področja geotermalne energije. S tem členom ministrstvo, pristojno za energijo, dobiva pravne podlage za naročilo navedenih nalog pri Geološkem zavodu Slovenije, saj so podatki pomembni tako za vsakoletno oceno in poročanje o deležu OVE v končni rabi energije, kot za spodbujanje in usmerjanje rabe geotermalne energije.

K 93. členu (nadomestilo za izrabo prostora za proizvodno napravo)

Člen določa, da mora proizvajalec električne energije iz energetskega potenciala vetra plačati občini, v kateri je proizvodna naprava, nadomestilo za izrabo prostora za proizvodnjo električne energije, ne glede na druge javne dajatve, ki jih je dolžan plačevati. Namen te določbe je povečati družbeno sprejemljivost vetrnih elektrarn in zmanjšati učinek koncepta »ne na mojem dvorišču«, ki simbolizira nasprotovanje lokalnega prebivalstva predlogom investitorjev za proizvodne objekte, posebej vetrne elektrarne.

K 94. členu (opravljanje dejavnosti)

Člen je podlaga, da lahko tudi fizična oseba, ki je investirala v mikro proizvodna napravo, opravlja dejavnost, ne da bi ustanovila podjetje, če tako želi. V ta namen je vzpostavljena posebna evidenca teh oseb pri AJPES, ki jo upravlja po javnem pooblastilu. Za uvrstitev v bilančno skupino je potrebno skleniti pogodbo, za katero pa mora proizvajalec imeti nek status, drugače se kršijo določbe zakona, ki ureja preprečevanje opravljanja dejavnosti na črno. Fizična oseba pridobi ustrezen status z vpisom v Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije.

Člen daje AJPES pristojnost tudi za odločanje o izbrisu proizvajalca fizične osebe iz registra fizičnih oseb, o čemer po uradni dolžnosti odloči na podlagi podatkov iz registra deklaracij. Zoper odločbo AJPES je na voljo pritožba pri ministrstvu, pristojnemu za energijo.

K 95. členu (znižanje prispevka za energetska intenzivna podjetja)

Člen predpisuje pogoje pri katerih so za znižanje prispevka upravičena energetska intenzivna podjetja. Nadzor nad izvajanjem določb iz tega člena izvaja Agencija za energijo.

K 96. členu (trajnostna merila, merila za prihranek emisij toplogrednih plinov in metodologija za izračun prihranka emisije toplogrednih plinov)

Da bi se goriva lahko štela za biogoriva, in kot taka upoštevala pri doseganju nacionalnih sektorskih in podsektorskih ciljev deleža rabe obnovljivih virov energije ter za poročanje evropski komisiji o tem, morajo izpolnjevati trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov. Za izračun zmanjšanja emisij je potrebno uporabiti enotno metodologijo.

Trajnostna merila za biogoriva in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov se sicer uporabljajo tudi za druge namene, ki jih obravnavajo drugi predpisi s področja energije in tudi za ETS.

Nova Uredba o pogonskih biogorivih, drugih tekočih biogorivih in biomasnih gorivih, za električno energijo iz biomasnih goriv, reciklirana ogljična goriva ter tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora in emisiji toplogrednih plinov goriv bo natančno opisala trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov. Enotna metodologija za izračun prihrankov emisij toplogrednih plinov pa bo podrobno predstavljena v novem Pravilniku o metodologiji za izračun prihranka emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv, za električno energijo proizvedeno iz biomasnih goriv, reciklirana ogljična goriva ter tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora.

Izpolnjevanje trajnostnih meril in meril za prihranek emisij toplogrednih plinov je potrebno dokazati z nacionalno ali mednarodno veljavnimi dokumenti, ki morajo biti certificirani in preverjeni. Način dokazovanja, vključno s pogoji za izdajo in odvzem pooblastil s tega področja, bo podrobneje določen v novi Uredbi o biogorivih.

Peti in šesti odstavek člena urejata skladnost proizvodnje pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv iz domače gozdne biomase mora z nacionalnimi zavezami in cilji, ki se nanašajo na člen 4 Uredbe 2018/841/EU, ter politikami in ukrepi, ki so opisane v NEPN. Povzetek ukrepov in politik je potrebno vključiti tudi v nacionalna poročila o napredku.

S tem členom se prenašajo prvi pododstavek prvega odstavka, odstavek 7a ter drugi pododstavek odstavka 7b 29. člena Direktive (EU) 2023/2413 o spodbujanju OVE.

K 97. členu (kaskadna raba biomase in dopustnost odstopanj)

Člen prenaša odstavke 3, 3a, 3b, 3c in 3d tretjega člena Direktive 2023/2413/EU. Cilj načela kaskadne uporabe biomase je doseči učinkovito rabo virov pri uporabi biomase z dajanjem prednosti uporabi biomase za izdelavo proizvodov pred uporabo za energijo, kadar je to mogoče, s čimer se poveča količina biomase, ki je na voljo v sistemu. Taka uskladitev je namenjena zagotovitvi pravičnega dostopa do trga surovin za biomaso za razvoj inovativnih, na biološki osnovi zasnovanih rešitev z visoko dodano vrednostjo in trajnostnega krožnega biogospodarstva.

V skladu z načelom kaskadne uporabe biomase je potrebno za namene podporne sheme lesno biomaso uporabljati glede na njeno najvišjo ekonomsko in okoljsko dodano vrednost po naslednjem prednostnem vrstnem redu: lesni proizvodi, podaljšanje življenjske dobe lesnih proizvodov, ponovna uporaba, recikliranje, energija biološkega izvora in odstranjevanje. Kadar nobena druga uporaba lesne biomase ni ekonomsko upravičena ali okoljsko ustrezna, energijska predelava pomaga zmanjšati proizvodnjo energije iz neobnovljivih virov.

Hkrati je treba pri izvajanju ukrepov, s katerimi se zagotavlja uporaba načela kaskadne uporabe biomase, priznati nacionalne posebnosti, torej možnost izjeme od uporabe načela kaskadne uporabe biomase. Državam članicam je dovoljeno odstopanje od tega načela v ustrezno utemeljenih okoliščinah, kot na primer kadar na geografskem območju ni industrij ali predelovalnih obratov, ki bi lahko uporabljali nekatere surovine z višjo dodano vrednostjo ali zaradi postopkov redčenja ali naravnih nesreč.

K 98. členu (tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati naprave in sistemi za energijo iz obnovljivih virov)

Člen določa, da morajo naprave in sistemi za energijo iz obnovljivih virov izpolnjevati tehnične pogoje in specifikacije, določene v prvem odstavku 9. člena, da so upravičeni do podpor in do sodelovanja v postopkih javnega naročanja

K 99. členu (olajšanje systemske integracije električne energije iz obnovljivih virov energije)

Da bi omogočili spodbujanje porabe zelene električne energije, mora biti v sistemu dostopen podatek o deležu električne energije iz obnovljivih virov in vsebnost emisij toplogrednih plinov z namenom izboljšanja informacij tako porabnikov električne energije kot tudi udeležencev na trgu.

Z namenom prilagajanja naprav za shranjevanja energije je potrebno lastnikom ali uporabnikom baterij in subjektom, ki delujejo v njihovem imenu, pod nediskriminatornimi pogoji, v skladu z ustreznimi pravili o varstvu podatkov in brezplačno zagotoviti dostop do osnovnih informacij o baterijah, kot so stanje staranja, stanje napolnjenosti, zmogljivost in vrednost delovne moči

K 100. členu (usposabljanje inštalaterjev naprav na OVE)

Člen predstavlja implementacijo tretjega in četrtega odstavka 18. člena Direktive 2018/2001/EU. Gre za pravila o usposabljanju oseb, ki montirajo naprave na obnovljive vire, in ki opravijo poseben program usposabljanja, ki ga predpiše minister.

Prvi odstavek je spremenjen na podlagi spremenjenega prvega dela tretjega odstavka 18. člena Direktive 2018/2001/EU, ki poleg usposabljanja inštalaterjev, dodaja še projektante. Poleg tega dodaja nove tehnologije, kot so hranilniki električne energije ter polnilna mesta, ki omogočajo prilagajanje odjema.

Nov četrti odstavek nalaga ministrstvu sprejetje ukrepov za zagotovitev zadostnega števila usposobljenih in kvalificiranih inštalaterjev tehnologij iz prvega odstavka tega člena, da se omogoči rast rabe energije iz obnovljivih virov. Med temi ukrepi sta ključna predvsem zagotovitev razpoložljivosti zadostnih programov usposabljanja za pridobitev certifikata ali kvalifikacije za tehnologije obnovljivih virov energije ter spodbujanje sodelovanja v takih programih usposabljanja, zlasti malih in srednjih podjetij ter samozaposlenih. V tem primeru gre za prenos tretjega in četrtega pododstavka tretjega odstavka 18. člena direktive.

XIV. POGLAVJE: INŠPEKCIJSKI NADZOR

K 101. Členu (inšpekcijski nadzor)

Ta člen ureja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb zakona enako, kot je to urejal EZ-1. Praviloma izvaja nadzor nad določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov, inšpektorat, pristojen za energijo, razen tistih določb, nad katerimi v skladu z zakonom, ki ureja agencijo, izvaja nadzor agencija.

XV. POGLAVJE: KAZENSKÉ DOLOČBE

K 102. členu (prekršek za dobavitelja goriva zaradi nepravčasnosti vnosa točnih podatkov)

Člen ureja prekrške zaradi neizpolnitve dolžnosti pravočasnega vnašanja točnih podatkov v podatkovno zbirko EU, ki jo vzpostavi Evropska komisija v skladu s prvim stavkom drugega odstavka 28. člena Direktive 2018/2001/EU.

K 103. členu (prekrška v zvezi neobveščanjem in nesporočanjem podatkov in dejstev agenciji)

Člen ureja prekrške zaradi neobveščanja agencije o vseh spremembah na proizvodni napravi, ki lahko vplivajo na veljavnost deklaracije iz 7. člena tega zakona, ali dejstvih, ki vplivajo na upravičenost do podpore iz IV. poglavja tega zakona.

K 104. členu (prekršek zv zvezi z doseganjem deleža, ki je manjši od 10 % za posamezno leto)

Ta člen določa prekrške v zvezi z doseganjem deleža OVE v prometu, ki je nižji od 10% za posamezno leto. Globe so v tem primeru določene bistveno višje kot v 105. členu, saj gre za obveznost, ki bi jo morali dobavitelji goriv izpolniti že do leta 2020 in nato v vsakem letu, ki sledi.

K 105. členu (prekršek v zvezi z energijo iz obnovljivih virov energije za uporabo v prometu)

Ta člen določa prekrške v zvezi z energijo iz OVE za uporabo v prometu glede na obveznosti iz 87. člena zakona. Dobavitelj, ki da na trg energijo iz obnovljivih virov za uporabo v prometu vsaj v višini 10%, hkrati pa ne doseže cilja iz prvega in tretjega odstavka 87. člena se kaznuje z nižjo globo kot dobavitelja, ki ne doseže 10% deleža.

K 106. členu (prekršek v zvezi z odločanjem distribucijskega operaterja glede samooskrbe)

Člen določa globo za distribucijskega operaterja oz. osebo, na katero je distribucijski operater prenesel izvajanje nalog (elektrodistribucijska podjetja), v primeru, da se reševanje vlog državaljanov, ki se želijo samooskrbovati z lastno proizvodnjo električne energije, ne rešujejo v danem časovnem okviru. Roki, ki so določeni v 56. členu, so za samooskrbo predpisani že v 315a. členu EZ-1, vendar poročila distribucijskega operaterja kažejo, da se le v redkih primerih vloge za soglasje za priključitev naprav za samooskrbo rešijo v danem zakonskem okviru (30 dni). S tem zakonom se tako predpisuje tudi globa. Neuresničevanje samooskrbe namreč pomembno vpliva na skupni delež OVE in na izpolnjevanje zavez, ki jih ima Republika Slovenija do EU, zato je potrebno urediti sistem, ki bo državljanom omogočal, da prevzamejo pobudo in prispevajo k uresničevanju večjega deleža OVE, tudi s kaznovanjem tistih izvajalcev gospodarskih javnih služb, ki ne izvajajo določb zakonodajnega okvira na način, kot je predpisano.

K 107. členu (višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Člen določa možnost izrekanja glob v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, za prekrške, kjer je globa določena v razponu. Določba je v predlogu zakona zato, ker Zakon o prekrških določa, da lahko v tem primeru prekrškovni organ izreče globo le v najnižji zagroženi višini.

XVI. POGLAVJE: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

K 108. členu

Ta člen določa, da se že začeti prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki dokončajo po dosedanjih predpisih.

K 109. členu (uporaba določb o prekrških)

Člen določa povezavo prekrškovnih določb v povezavi z biogorivi z zakonom, ki ureja prekrške.

K 110. členu (prehodna določba glede vpisa skupnosti OVE v register)

Člen predpisuje, da je potrebno skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov energije, ki so pravne osebe, ki so nastale pred uveljavitvijo tega zakona, v register vpisati do vključno 30. junija 2026.

K 111. členu (prehodna določba glede pravice odjemalca daljinskega ogrevanja in hlajenja do odklopa oziroma spremembe pogodbe o odjemu)

Člen predpisuje prehodno določbo glede pravice odjemalca daljinskega ogrevanja in hlajenja do odklopa oziroma spremembe pogodbe o odjemu. Opredeljuje tudi datume do kdaj nastopi pravica do odklopa.

K 112. členu (prehodna določba glede izvajanja podporne sheme)

Ni sprememb v pravilih za projekte, ki so že v podporni shemi. To zagotavlja pravno varnost in kontinuiteto za projekte, ki so začeli v preteklih shemah. Tudi če zakon uvaja nove določbe za prihodnje projekte, ostajajo stare določbe veljavne za že vključene projekte. To ohranja kontinuiteto pri izvajanju podpornih shem in zagotavlja stabilnost zakonodajnega okolja za projekte, ki so že v sistemu. Ponudi se tudi možnost prehoda iz stare sheme v novo, vendar pod pogoji nove sheme. To lahko projektom omogoči, da izkoristijo boljše pogoje nove sheme, če so ti zanje ugodnejši. Hkrati pa je prehod prostovoljen, kar pomeni, da ostane projekt v stari shemi, če želi.

K 113. členu (splošni akti elektrooperaterjev, operaterjev plinovodnih sistemov, dobaviteljev toplote in hladu ter centra za podpore)

Člen določa rok za uskladitev splošnih aktov elektrooperaterjev, operaterjev plinovodnih sistemov, dobaviteljev toplote in hladu ter centra za podpore.

K 114. členu (prehodna določba glede veljavnosti deklaracij)

Ta določba pomeni, da so deklaracije, ki so bile izdane na podlagi 7. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE) še naprej veljavne, vendar je veljavnost časovno omejena in odvisna od vsebine in pogojev, ki so zapisani na deklaraciji. V kolikor pride do spremembe te deklaracije ali odvzema deklaracije, se uporabljajo določbe novega zakona.

K 115. členu (prehodna določba glede potrdil o izvoru)

Člen opredeljuje roke za prenos pristojnosti za izdajo potrdil o izvoru in vodenje registra iz agencije na center za podpore, vključno z vsemi pravicami in obveznostmi.

K 116. členu (prehodna določba glede prispevka)

Način obračunavanja prispevka OVE se spremeni na način, da se za odjemalce električne energije v celoti ali deloma vzpostavi prispevek za vso dobavljeno oz. prevzeto energijo, in sicer na MWh energije. Nov način obračunavanja prispevka se vzpostavi v začetku leta 2026, do takrat se prispevek zbira kot do sedaj.

K 117. členu (prehodna določba glede nadomestila)

Ker bo letni načrt upravljanja sprejet pred novelo tega zakona, se v prehodni določbi določi način določitve višine odstotka nadomestila za leto 2025.

K 118. členu (register pogodb PPA)

Časovna obveznost operaterja trga glede vzpostavitve registra pogodb PPA (angleško: Power Purchase Agreement)

K 119. členu (podaljšanje uporabe)

Člen določa podaljšanje uporabe.

K 120. členu (časovna veljavnost in prehodne določbe)

Prehodna določba določa, da je začetek izvajanja mehanizma povračil dobaviteljem 1.1.2025. To pomeni, da se bodo obračuni za že potekle mesece izvedli za nazaj. Mehanizem se izvaja do vključno 31.12.2029.

Prehodna določba nalaga centru za podpore izdajo podrobnejših navodil za izvajanje mehanizma.

K 121. členu (prehodna določba glede pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv)

Prehodna določba opredeljuje rok, do katerega mora biti delež pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv, pri katerih obstaja visoko tveganje za posredno spremembo rabe zemljišč in ki so proizvedena iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, pri katerih se ugotavlja znatna širitev proizvodnega območja za zemljišča z visoko zalogo ogljika, kot opredeljeno v osmem odstavku 87. člena, 0 %.

K 122. členu (obveznost za sončno energijo na stavbah in parkiriščih)

Člen prenaša 10. člen Direktive (EU) 2024/1275 o energetski učinkovitosti stavb in vsebino členov iz Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE). Ta prehodni člen opredeljuje prehodne pogoje glede obvezne namestitve naprav za proizvodnjo sončne energije na vseh novih javnih in nestanovanjskih stavbah z različno uporabno tlorisno površino.

K 123. členu (ocena normativnih in administrativnih ovir za dolgoročne pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov)

Člen določa rok za prvo oceno normativnih in administrativnih ovir za dolgoročne pogodbe o nakupu OVE.

K 124. členu (prehodne določbe glede samooskrbe)

Ta člen določa prehodno ureditev za sedanje odjemalce s samooskrbo (večinoma gre za fotovoltaične panele na strehah stavb), ki so investirali v napravo za samooskrbo z električno energijo v sedanjem sistemu, ki omogoča netiranje iz omrežja prevzete energije z energijo, oddano v omrežje, tako da plača omrežnino le za razliko. Nova ureditev takega netiranja ne dopušča več, dopustno pa je, da obstoječe naprave in tiste, za katere se do 31.12.2024 odda vloga za priključitev postavljene naprave za samooskrbo po Uredbi o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 17/19 in 197/20), še naprej ostanejo v sistemu netiranja. Ta datum je iz četrtega odstavka 15. člena Direktive o notranjem trgu z električno energijo 2019/944/EU, kjer velja za vse aktivne odjemalce, torej tiste, ki sami proizvajajo električno energijo in jo oddajajo v omrežje. Seveda pa je dopuščeno, da ti odjemalci s samooskrbo kadarkoli preidejo v novo ureditev.

K 125. členu (podaljšanje veljavnosti)

Člen našteva podzakonske akte, ki se jim podaljšuje veljavnost.

K 126. členu (prenehanje veljavnosti in podaljšanje uporabe podzakonskih predpisov)

Člen ureja razveljavitev in podaljšanje uporabe podzakonskih predpisov.

K 127. členu (podaljšanje uporabe)

Člen ureja podaljšanje uporabe podzakonskega akta.

K 128. členu (prenehanje veljavnosti in podaljšanje uporabe splošnih aktov)

Člen določa prenehanje veljavnosti in podaljšanje uporabe splošnih aktov.

K 129. členu (začetek veljavnosti)

Ta člen določa rok uveljavitve zakona po njegovi objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.